

ANALIZY * TENDENCJE * OCENY

RYNEK ROLNY

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

LUTY 2010

Spis treści

1. Koniunktura w rolnictwie	Jadwiga Seremak-Bulge	3
2. Rynek zbóż	Marcin Krzemiński	6
3. Rynek cukru	Piotr Szajner	13
4. Rynek rzepaku	Ewa Rosiak	16
5. Rynek ziemniaków	Wiesław Dzwonkowski	22
6. Rynek warzyw	Grażyna Stępka Tomasz Smoleński	26
7. Rynek owoców	Bożena Nosecka Irena Strojewska	35
8. Rynek mleka	Zygmunt Smoleński Teresa Zdziarska	44
9. Rynek wołowiny	Danuta Rycombel	49
10. Rynek wieprzowiny	Jan Małkowski Danuta Zawadzka	52
11. Rynek mięsa drobiowego i jaj	Mira Kobuszyńska Grzegorz Dybowski	56
12. Rynek baraniny	Danuta Zawadzka	62
13. Rynek ryb	Krzysztof Hryszko	66
14. Rynek żywnościowy	Krystyna Świetlik	72
15. Rynek środków produkcji dla rolnictwa	Aldon Zalewski Arkadiusz Zalewski	78

RYNEK ROLNY

Skład redakcji: Jadwiga Seremak-Bulge (redaktor naczelny),
Lucyna Mieszkowska (sekretarz redakcji), Jan Małkowski, Stanisław Mańko, Bożena Nosecka,
Leszek Ślipski (opracowanie graficzne i skład).
Prenumerata: Barbara Walkiewicz - tel.: (022) 50 54 685

Adres redakcji:

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Świętokrzyska 20, skrytka pocztowa 984, 00-950 Warszawa
tel.: (022) 505 46 66, faks: (022) 827 19 60
Druk: Dział Wydawnictw IERiGŻ – PIB
Nakład: 300 egz.

Biuletyn dostępny jest bezpłatnie na stronie internetowej Instytutu – www.ierigz.waw.pl

Oceny i komentarze prezentowane w biuletynie Rynek Rolny są opracowywane na podstawie najlepszych i sprawdzonych źródeł informacji, i są wyrazem wiedzy oraz poglądów autorów. Nie mogą więc być podstawą roszczeń podmiotów za skutki podejmowanych decyzji, które każdy podejmuje na własne ryzyko i koszt.

Wykorzystując informacje zawarte w biuletynie prosimy o podanie źródła.

Koniunktura w rolnictwie

Jadwiga Seremak-Bulge

1. W roku 2009 rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej uległy zdecydowanej poprawie, w porównaniu z bardzo złym pod tym względem 2008 r. Wpłynął na to spadek cen detalicznych środków produkcji (o 3,4% w porównaniu z grudniem 2007 r.), towarzyszący podwyżkom cen koszyka skupu (o 5%). W rezultacie wg ostatecznych danych skumulowany wskaźnik nożyc cen liczony za okres od stycznia do grudnia 2009, w porównaniu z grudniem 2008 r., wyniósł prawie 109 punktów, podczas gdy w 2008 r. wynosił niespełna 74 punkty. Jednakże poprawa rynkowych uwarunkowań produkcji rolniczej w 2009 r., jaka nastąpiła po bardzo trudnym 2008 r., nie była w stanie znacząco poprawić sytuacji dochodowej rolników, która uległa pogorszeniu w wyniku bardzo niekorzystnych zmian cen jakie nastąpiły w roku poprzednim. Wprawdzie warto podkreślić obniżki cen detalicznych środków produkcji jakie miały miejsce w 2009 r. po raz pierwszy od początku lat 90. XX wieku, ale były one niewielkie w porównaniu z ich wcześniejszym wzrostem, zwłaszcza w latach 2008 i 2007.

Do spadku cen środków produkcji przyczyniły się przede wszystkim obniżki cen detalicznych nawozów mineralnych, które zwały w okresie 12 miesięcy 2009 r. o 20%, pod wpływem przede wszystkim spadków światowych cen nawozów i surowców do ich produkcji (o ponad 60%). Istotny wpływ wywarło także zmniejszenie krajowego popytu na nawozy, pod wpływem pogorszenia sytuacji dochodowej gospodarstw i opłacalności produkcji rolniczej. Zmiany cen detalicznych pozostałych środków do produkcji rolniczej były znacznie mniejsze.

Tab. 1. Skumulowane wskaźniki zmian cen skupu
(grudzień roku poprzedniego = 100)

Wyszczególnienie	2009	2008	2007	2006	2005	2005 - 2009	
						XII 2004=100	Indeks cen realnych
Wynagrodzenia*	106,6	105,0	107,2	108,6	107,0	139,4	122,0
Towary i usługi konsumpcyjne	103,7	103,8	104,0	101,4	100,7	114,3	100,0
Żywność	103,6	102,9	107,6	101,8	98,8	115,4	101,0
Środki produkcji	96,6	118,7	108,6	102,7	102,3	130,7	114,4
Nożyc cen koszyka skupu	108,7	73,7	114,1	101,8	89,8	83,4	*
Koszyk skupu	105,0	87,4	124,1	104,5	91,9	109,0	95,4
w tym pszenica	100,2	58,5	140,4	158,5	86,7	113,2	99,1
Żyto	84,8	53,7	129,9	177,6	91,2	95,8	83,8
Jęczmień	78,8	67,9	145,3	136,1	80,6	85,3	74,6
Kukurydza	119,4	51,9	128,4	160,1	97,6	124,3	108,8
Ziemniaki	104,2	107,1	86,1	141,2	93,9	127,4	111,5
Bydło	112,3	105,6	97,8	103,6	102,1	122,7	107,4
Trzoda chlewna	86,2	134,0	102,0	91,4	81,6	87,9	76,9
Drób	103,8	95,4	120,9	99,6	85,1	101,5	88,9
Ciełeta	119,3	97,2	89,8	85,7	118,2	105,5	92,4
Mleko	117,9	67,3	134,4	101,5	98,6	106,8	93,4

* w sektorze przedsiębiorstw

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Obniżkom cen środków produkcji towarzyszył wzrost cen otrzymywanych przez rolników. W ciągu 12 miesięcy 2009 r. ceny koszyka skupu wzrosły średnio o 5% w porównaniu z grudniem roku poprzedniego, przy bardzo zróżnicowanej dynamice zmian cen poszczególnych surowców rolniczych.

Wzrost cen skupu przekraczał podwyżki cen detalicznych żywności, które w okresie od stycznia do grudnia 2009 r. wzrosły średnio o 3,6%. W 2009

r. dynamika wzrostu cen detalicznych żywności była tylko nieznacznie niższa niż wskaźnik inflacji. Towarzyszył temu wzrost wynagrodzeń, które pod wpływem znaczących grudniowych podwyżek (o 7,3%) w końcu 2009 r. o 6,6% przekroczyły wynagrodzenia z grudnia roku poprzedniego. Powolny wzrost wynagrodzeń przez przeważającą część roku musiał odbić się negatywnie na dynamice dochodów rozporządzalnych gospodarstw domowych oraz wielkości popytu na żywność.

Mimo znaczących obniżek cen skupu jakie miały miejsce w latach 2008 i 2005 skumulowany wskaźnik zmian cen skupu w 5-leciu 2005-2009 wyniósł 109%, co oznacza że podwyżki cen skupu w pozostałych latach analizowanego okresu kompensowały ich cykliczne spadki. Ceny skupu rosły w analizowanym 5-leciu wolniej niż ceny detaliczne żywności i inflacja, które podniosły się w tym czasie o około 14-15%, a zwłaszcza wolniej niż ceny detaliczne środków produkcji i wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw działów poza rolniczych, które wzrosły odpowiednio o 31 i 39%. W sumie ceny skupu w latach 2005-2009 realnie zwały o 4,6% podczas gdy ceny detaliczne środków produkcji realnie wzrosły o ponad 14%, przeciętne wynagrodzenia w działach poza rolniczych o 22%, a ceny detaliczne żywności praktycznie prawie nie zmieniły się. Stworzyło to przesłanki do wzrostu krajowego popytu na żywność oraz poprawy konkurencyjności sektora żywnościowego i kondycji finansowej przedsiębiorstw zajmujących się przetwórstwem żywności. Jednocześnie stało się to jednak źródłem inflacyjnego wzrostu kosztów i spadku opłacalności produkcji rolniczej.

Dla rolników szczególnie ważne było to, że znacznie szybciej od cen skupu rosły ceny detaliczne środków produkcji, które w latach 2005-2009 wzrosły nominalnie o prawie 31%, a realnie o ponad 14%. Te niekorzystne zmiany cen płaconych przez rolników i przez nich otrzymywanych, a prowadzące do spadku dochodów, kompensowane były przez dopłaty bezpośrednie wypłacane do każdego hektara użytków rolnych.

Po bardzo silnym spadku cen skupu w 2008 r. ceny większości zbóż w 2009 r. utrzymywały się na niskim poziomie. W ciągu 12 miesięcy pszenica zdrożała tylko o 0,2%, a ceny żyta i jęczmienia spadły o kolejne 15 i 21%. Jedynie kukurydza zdrożała w tym czasie o ponad 19%. Również w poprzednich latach dynamika wahań cen poszczególnych gatunków zbóż była zróżnicowana w zależności od relacji podaży-popytowych. Ostatecznie ceny pszenicy i kukurydzy, a więc zbóż podstawowych, mających duży udział w obrotach międzynarodowych, wzrosły odpowiednio o 13 i 24% w całym analizowanym 5-leciu. Realnie pszenica staniała w tym czasie o 1%, a kukurydza zdrożała o prawie 9%. Natomiast ceny żyta i jęczmienia, na które zapotrzebowanie rynku jest znacznie mniejsze, zwały odpowiednio o 4 i 15% nominalnie oraz o 16 i 25% realnie. Analiza zmian cen zbóż w latach 2005-2009 potwierdza, że podstawowym problemem rynku zbożowego, a w konsekwencji całego rynku rolnego jest bardzo wysoka zmienność cen spowodowana przede wszystkim dużymi wahaniami zbiorów, przy małym elastycznym i ograniczonym popycie.

Ceny skupu ziemniaków wzrosły w 2009 r. o ponad 4%, w wyniku mniejszych o ponad 7% zbiorów. Ziemniaki należą do produktów charakte-

ryzujących się najwyższą dynamiką wzrostu cen w całym analizowanym 5-leciu. Nominalnie wzrosły one o ponad 27% w latach 2005-2009, a realnie o prawie 12%, mimo utrzymującej się nadwyżki produkcji w stosunku do popytu rynkowego i problemów z lokowaniem podaży na rynku krajowym i trudnościami w eksporcie.

Ceny skupu żywca wieprzowego w pierwszej połowie 2009 r. utrzymywały się na wysokim poziomie. Ich spadek rozpoczął się w sierpniu i był kontynuowany do końca roku. W konsekwencji w grudniu 2009 r. żywiec wieprzowy był o prawie 14% tańszy niż w analogicznym miesiącu roku poprzedniego. W całym analizowanym 5-leciu żywiec wieprzowy należał do surowców rolniczych o najsilniejszym spadku cen, które w latach 2005-2009 podobnie jak jęczmień, zmalały nominalnie o ponad 12%, a realnie o ponad 23%. Jednakże problem polega na tym, że ze względu na długość cyklu produkcyjnego trzody chlewnej wahania te były względem siebie przesunięte w czasie o 12-15 miesięcy.

Na ceny żywca wieprzowego silny wpływ wywierają ceny skupu drobiu, które w 2009 r. wzrosły o prawie 4%. Po znacznym wzroście cen skupu drobiu w 2007 r. kolejne 2 lata były bardzo stabilne cenowo. W sumie ceny żywca drobiowego w analizowanym 5-leciu nominalnie wzrosły o 1,5%, a realnie zmalały o 11%.

Na rynku mleka do sierpnia 2009 r. kontynuowane były spadki cen, rozpoczęte z początkiem 2008 r. i dopiero we wrześniu tendencja ta odwróciła się. Coraz szybszy wzrost spowodował, że w grudniu 2009 r. ceny skupu mleka były o prawie 18% wyższe niż w grudniu 2008 r. Głęboki wcześniejszy spadek cen mleka spowodował jednak, że w latach 2005-2009 ceny skupu mleka nominalnie wzrosły tylko o 7%, a realnie zmalały o prawie 7%.

Ceny skupu bydła wzrosły w ciągu 12 miesięcy 2009 r. o ponad 12%, a cieląt o ponad 19%, głównie w wyniku wzrostu cen eksportowych pod wpływem zmian kursu walutowego. Jednakże było w rezultacie rozwijającego się eksportu mięsa wołowego, głównie do krajów członkowskich, zdrożało w latach 2005-2009 o prawie 23% i należy do najszybciej drożejących produktów rolniczych. Cielęta natomiast pod wpływem malejącego zainteresowania importem z Polski żywego bydła, w reakcji na zmiany regulacji rynku wołowiny w Unii Europejskiej, nominalnie zdrożały w tym czasie tylko o 5,5%, a realnie staniały o prawie 8%.

2. W styczniu 2010 r. rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej pogorszyły się w porównaniu z grudniem, ale syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR) nadal wynosił 100 punktów i był o 1,5 punktu procentowego (pp) wyższy niż przed rokiem. Na pogorszenie wyrównanego SWKR wpłynął zarówno spadek wyrównanego wskaźnika nożyc cen jak i obniżka wyrównanego wskaźnika potencjalnego popytu. Na spadek wyrównanego wskaźnika nożyc cen wpłynęło przeniesienie skutków znacznych obniżek cen skupu po zbiorach 2009 r. Wyrównany wskaźnik zmian cen skupu zmalał w styczniu o 0,3 pp, ale był wyższy niż przed rokiem o 1,3 pp. Sytu-

ację rolników poprawiały utrzymujące się spadkowe tendencje cen środków produkcji, aczkolwiek dynamika tych obniżek wyraźnie maleje. W styczniu wyrównany wskaźnik zmian cen środków produkcji utrzymywał się znacznie poniżej 100 punktów, podczas gdy przed rokiem wynosił prawie 101 punktów. Wprawdzie wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu zmalał o 0,5 pp pod wpływem sezonowego spadku indeksu produkcji przemysłu rolno-spożywczego oraz obniżenia indeksu obrotów produktami rolno-żywnościowymi z zagranicą, ale w styczniu 2010 r. był on o 0,2 pp większy niż w analogicznym miesiącu przed rokiem. Pewien wpływ na to miał spadek cen żywności przede wszystkim w stosunku do wynagrodzeń, ale również w relacji do ogólnego wskaźnika inflacji.

Aż do nowych zbiorów nie należy oczekiwać istotnych zmian w rynkowych uwarunkowaniach produkcji rolniczej wobec presji podaży praktycznie wszystkich produktów roślinnych na rynku krajowym i ograniczonym popycie. Zmienić tą sytuację może sytuacja na światowych rynkach oraz zmiany opłacalności handlu międzynarodowego.

3. Na rynku zbóż mimo presji podaży ceny bardzo wolno wzrastają, przy niskich obrotach spowodowanych ostrą zimą. Bardzo wolno odbudowujące się pogłowie trzody chlewnej i niskie zapotrzebowanie paszowe wskazują, że znaczniejszy wzrost cen zbóż, zwłaszcza paszowych, do końca sezonu jest mało prawdopodobny.

4. Bardzo wolno postępuje odbudowa pogłowia trzody chlewnej, które w poprzednich dwóch latach zostało ograniczone o 24%. Głęboki spadek cen skupu żywca wieprzowego w końcu roku doprowadził do pogorszenia opłacalności chowu trzody chlewnej, przy wolno rosnących cenach pasz. Zdaniem ekspertów odbudowę krajowej produkcji będzie hamował import tańszej lub lepszej wieprzowiny z innych krajów członkowskich.

5. Bardzo dynamiczny wzrost cen skupu mleka w czwartym kwartale, jaki nastąpił po długotrwałych spadkach nie tylko świadczy o rosnącej konkurencji o surowiec, ale również wskazuje na niestabilność rynku mleczarskiego. Ograniczenie rynkowego wsparcia spowodowało, że reakcja rozdrobnionego mleczarstwa na bieżącą sytuację rynkową jest żywiołowa i prowadzi do bardzo silnych wahań cen.

6. Stopniowo wygasa dynamika obniżek cen środków produkcji. Szczególnie dotyczy to nawozów mineralnych, których ceny nadal są bardzo wysokie. Wraz ze zbliżającym się nowym sezonem spodziewać się należy podwyżek cen środków plonotwórczych, co zapowiada odwrócenie tendencji cenowych na świecie.

7. W 2009 r. żywność nie była środkiem inflacyjnym, zwłaszcza w drugiej połowie roku. Również w 2010 r. należy spodziewać się utrzymania tendencji relatywnego tania żywności, co najmniej w pierwszej połowie roku, ze względu na presję podaży produkcji krajowej oraz taniejący import, przy ograniczonym popycie.

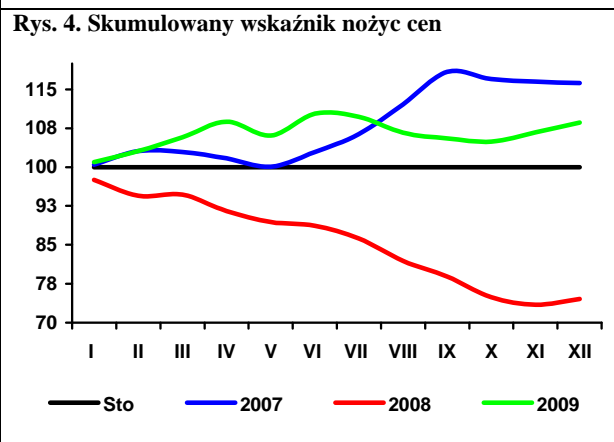
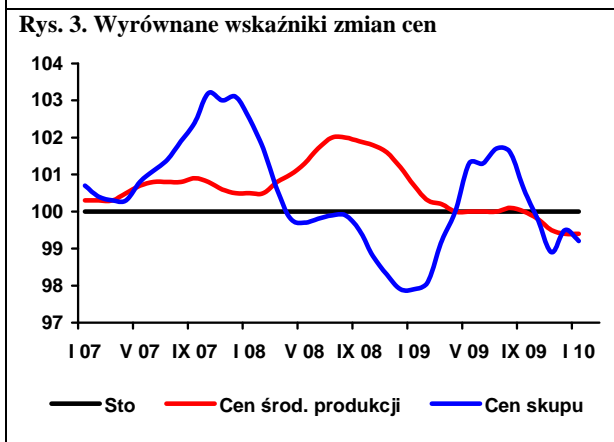
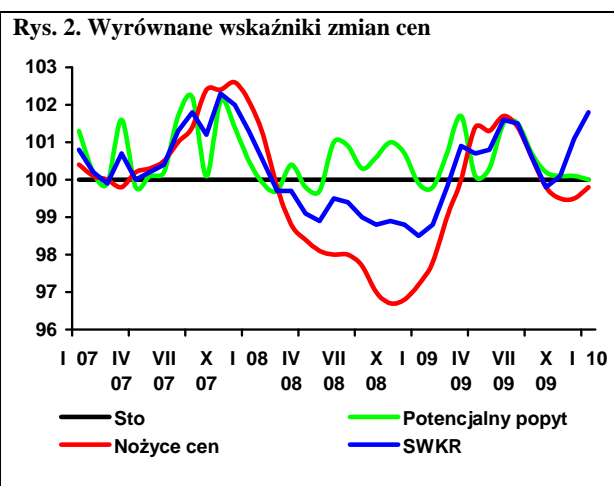
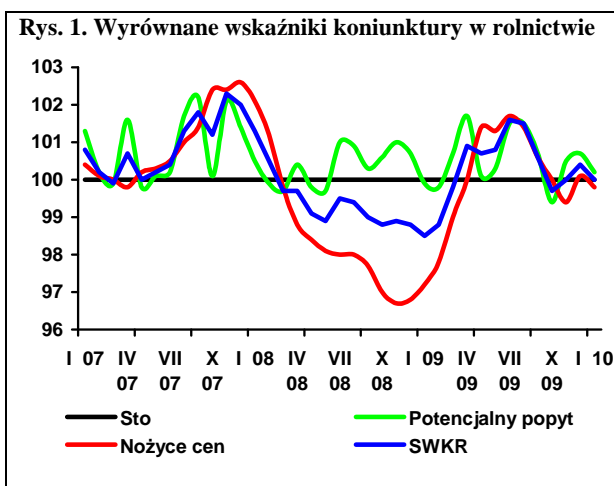
Tab. 2. Wskaźniki^a obrazujące zmiany rynkowych uwarunkowań produkcji w rolnictwie

Wyszczególnienie	I 10	XII 09	XI 09	X 09	IX 09	VIII 09	I 09
Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR)	100,0	100,4	100,0	99,7	100,6	101,5	98,5
Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu	100,2	100,7	100,5	99,4	100,7	101,5	99,9
Wyrównany wskaźnik nożyc cen	99,8	100,1	99,4	100,0	100,6	101,4	97,2
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen skupu	99,2	99,5	98,9	99,8	100,6	101,6	97,9
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen środków produkcji	99,4	99,4	99,5	99,8	100,0	100,1	100,7
Wyrównany indeks inflacji i cen żywności	100,2	100,5	100,6	100,4	100,2	100,1	100,0
Wyrównany indeks wynagrodzeń i cen żywności	102,0	101,6	100,6	100,0	100,3	100,4	101,0
Wyrównany indeks produkcji przemysłu spożywczego	98,9	100,3	100,9	99,3	102,2	103,0	98,7

^a średnie ruchome 6 – miesięczne

Wskaźnik zmian cen skupu liczony jest jako średnia arytmetyczna ważona dla koszyka produktów notowanych co miesiąc przez GUS i publikowanych w biuletynach statystycznych GUS. Są to zboża ogółem w tym , pszenica i żyto, ziemniaki, żywiec ogółem w tym żywiec wołowy, wieprzowy, i drób, oraz mleko.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Rynek zbóż

Marcin Krzemiński

Według ostatecznego szacunku GUS produkcja zbóż w 2009 r. wyniosła 29,8 mln ton i była o 7,8% wyższa niż w roku poprzednim. Powierzchnia uprawy zbóż zmalała w porównaniu z rokiem 2008 r. o 0,2%, natomiast plony wyniosły 43,8 dt/ha i były o ponad 8% wyższe niż w 2008 r. Najbardziej w porównaniu z 2008 r. wzrosły zbiory jęczmienia ozimego (o 38%), mieszanek zbożowych ozimych (o 23%) oraz pszenżyta jarego (o 29%). Wszystkie gatunki zbóż ozimych i jarych plonowały wyżej w porównaniu z plonami 2008 r., a także w porównaniu do średnich plonów z lat 2000-2005. Jedynie z powodu mniejszej powierzchni uprawy kukurydzy, jej zbiory w 2009 r. były o ok. 7,5% niższe niż w 2008 r. Wzrost plonów zbóż miał miejsce przede wszystkim w rejonach, gdzie w ubiegłym roku wystąpiła susza, tzn. w północnej i zachodniej części kraju. We wschodnich i południowych obszarach kraju plony były nieco niższe niż w 2008 r.

Światowe zbiory pszenicy w sezonie 2009/10 wyniosą 676 mln ton, wobec 683 mln ton w sezonie poprzednim. Zbiory pszenicy w UE szacowane są na 138 mln ton. Produkcja tzw. zbóż paszowych na świecie wyniesie 1094 mln ton (1102 mln ton poprzednio), a w UE 153 mln ton. W krajach UE zebrano więcej niż w sezonie poprzednim jedynie żyta. Na półkuli południowej zwiększą się zbiory zbóż w Australii (z 32,9 do 34,3 mln ton, w tym 22,5 mln ton pszenicy). W Argentynie produkcja zbóż będzie wyższa niż w suchym roku 2009, ale znacznie niższa niż w roku 2008. Zbiory pszenicy wyniosą zaledwie 8,0 mln ton (wobec 9,0 mln ton w 2009 r. i 18 mln ton w 2008 r.), co wynika ze spadku powierzchni uprawy. Produkcja zbóż paszowych szacowana jest w Argentynie na 20,5 mln ton, wobec 16,2 i 26,7 mln ton odpowiednio w latach 2009 i 2008. Obniży się również produkcja zbóż paszowych w RPA (12,0, wobec 13,1 mln ton w 2009 r.)

Wysokie zbiory zbóż, przy dużych zapasach początkowych, wpływają na zwiększenie podaży ziarna i spadek cen. Od kilku miesięcy obserwuje się niewielką korektę cen w górę, a ceny w drugiej połowie sezonu nie powinny różnić się od cen sprzed roku. Poziom cen będzie zachęcał rolników do sprzedaży zbóż

na zakupy interwencyjne, które w obecnym sezonie nie obejmują kukurydzy, a w następnym będą ograniczone wyłącznie do pszenicy.

W pierwszych miesiącach sezonu 2009/10 ceny pasz po długim wzroście zaczęły spadać. Spadek cen jest jednak dużo wolniejszy niż w przypadku ziarna zbóż i dlatego pasze zdrożały względem zbóż, podobnie jak w połowie 2005 r.

Spadek cen zbóż nie przekłada się na obniżki cen detalicznych produktów zbożowych. Spadek cen zbytu jest mniejszy niż spadek cen zbóż, natomiast ceny detaliczne nie są obniżane, ponieważ na ich poziom wpływają przede wszystkim wysokie pozasurowcowe koszty produkcji.

W pierwszych 5 miesiącach sezonu 2009/10 wyższe niż przed rokiem były przemiaty ziarna (o 13%) oraz produkcja mąki pszennej i żytniej (o 30 i 19%), makaronów (o 14%) i pieczywa (o 17%). Wyższa była również produkcja mieszanek paszowych dla zwierząt (o 1%).

W ciągu 5 pierwszych miesięcy sezonu 2009/10 skupiono 3,3 mln ton zbóż (o jedną czwartą więcej niż przed rokiem). Najbardziej zwiększył się skup pszenżyta (o 84%), wyższy jest również skup żyta, pszenicy i jęczmienia. W październiku i listopadzie 2009 r. skupiono 284 tys. ton kukurydzy (o 10% więcej niż rok wcześniej).

Tańszy niż przed rokiem złoty, a także przewaga podaży ziarna nad popytem w kraju sprzyja eksportowi. W pierwszych 5 miesiącach sezonu 2009/10 wywóz ziarna zbóż wyniósł ponad 1 mln ton, tzn. więcej niż w całym sezonie 2007/08, a prawie 3-krotnie więcej niż w analogicznym okresie 2008 r. Zboże sprzedajemy głównie do Niemiec, a także do Hiszpanii i innych krajów UE. Ważnymi odbiorcami polskiej pszenicy są kraje północnej Afryki. Import ziarna zbóż wyniósł 443 tys. ton i był ponad dwukrotnie niższy niż w okresie lipiec-listopad 2008 r.

Tab. 1. Ceny skupu i ceny targowiskowe zbóż (zł/tonę)

Okresy		Pszenica	Żyto	Kukurydza	Jęczmień	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies	Cena interwenc. według kursu NBP
		skup				targowiska				
2008	I-XII	642,4	516,5	527,9	643,7	828,2	694,1	774,2	702,9	X
2009	I-XII ^b	487,7	460,0	443,8	414,2	569,6	449,2	524,8	478,7	X
2008	I-VI	871,7	718,3	788,4	789,4	912,3	763,8	855,2	767,2	X
2009	I-VI	513,9	374,9	480,0 ^b	471,7 ^b	603,6	496,2	565,7	522,0	X
2008	X	467,1	373,5	321,5	555,7	682,4	597,4	637,0	587,6	X
	XI	460,0	362,0	320,1	525,3	641,1	539,3	598,4	557,7	378,66
	XII	470,6	355,5	367,4	495,7	626,7	522,2	589,8	555,0	410,73
2009	I	477,5	371,0	406,6	497,9	629,8	516,4	592,4	541,2	433,16
	II	528,4	382,3	458,9	484,7	620,6	500,6	579,1	544,4	479,05
	III	517,5	381,5	498,5	482,3	611,6	513,8	580,1	533,9	479,06
	IV	500,5	360,6	487,0	465,9	608,6	513,4	568,3	527,6	459,92
	V	508,3	367,0	537,6	458,7	581,6	475,1	546,4	495,7	461,03
	VI	538,3	385,6	613,0	455,0	569,6	457,7	528,1	489,2	X
	VII	522,8	352,7	627,7	396,9	571,1	451,1	516,2	481,9	X
	VIII	451,4	291,5	547,2	390,2	547,3	411,4	494,1	454,3	X
	IX	462,4	283,8	481,5	396,9	537,5	420,6	487,8	446,8	X
	X	456,3	284,6	410,4	384,9	532,8	404,5	478,2	434,5	X
	XI	460,4	297,3	376,7	393,9	531,2	396,7	482,6	423,4	424,73
	XII	471,5	301,5	438,6	390,4	533,9	401,8	480,7	423,3	423,51
2010	I ^a	495,1	320,2	515,4	367,8	513,7	333,2	459,1	388,0	418,15

^a dane MRiRW za trzeci tydzień miesiąca, ceny skupu dotyczą ziarna paszowego, ^b szacunek na podstawie danych GUS

Źródło: Dane GUS, MRiRW

Tab. 2. Skup zbóż (tys. ton)

Okresy ^a		Pszenica	W tym paszowa	Żyto	Jęczmień	W tym paszowy	Pszenżyto	Zboża podstawowe	W tym paszowe	Kukurydza
2008	I-XII	3081,3	855,1	459,2	470,6	165,6	234,6	4281,1	1349,1	673,7
2009	I-XII	4356,5	.	749,5	.	.	.	6305,0	.	.
2008	I-VI	1041,9	295,8	121,8	98,7	60,9	55,8	1328,5	447,0	287,1
2009	I-VI	1937,8	531,0	296,9	158,9	91,5	163,0	2581,5	902,5	254,7
2007/08		3163,5	907,9	415,9	480,0	216,0	239,7	4374,8	1472,1	723,9 ^b
2008/09		3977,2	1090,3	634,3	530,6	196,2	341,8	5534,1	1804,6	656,7 ^b
2008	X	250,0	73,6	28,2	22,6	9,4	13,1	315,4	104,6	109,4
	XI	213,9	65,2	22,5	15,3	7,2	13,0	265,3	90,4	148,5
	XII	227,7	52,1	26,4	16,5	7,3	18,3	289,9	84,0	81,6
2009	I	230,5	58,2	34,4	15,6	6,3	16,5	309,1	97,3	64,1
	II	398,6	83,4	54,5	22,8	12,7	24,6	505,5	141,7	56,5
	III	418,8	117,2	49,9	31,4	16,7	34,7	537,8	179,7	49,1
	IV	319,3	91,5	39,3	30,8	16,3	27,5	418,5	144,5	30,8
	V	285,0	90,2	70,5	31,8	19,4	26,7	415,3	174,7	32,0
	VI	285,6	90,6	48,2	26,6	20,0	33,0	395,4	164,5	22,1
	VII	240,3	66,8	37,9	133,4	53,4	22,1	434,2	152,2	16,1
	VIII	717,6	231,1	152,6	133,1	44,9	123,5	1149,8	421,6	18,0
	IX	474,7	120,7	79,1	75,9	25,7	56,3	693,9	229,0	28,5
	X	387,0	105,7	59,8	47,0	22,4	48,1	546,0	186,3	115,7
	XI	328,5	97,9	69,1	45,4	17,4	45,5	492,8	180,4	168,1
	XII	270,7	.	54,1	.	.	.	406,6	.	.

^a tabela opracowana na podstawie danych miesięcznych, ^b od października do września

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Przemysłowa produkcja niektórych wyrobów zbożowych (tys. ton)^a

Okresy		Przebieg zbóż ogółem	Mąka pszenna	Mąka żytnia	Pieczywo świeże	Makarony	Mieszanki dla zwierząt
2008	I-XII	1597,7	1317,9	106,9	778,3	118,3	6133,4
2009	I-XII	.	1718,2	137,0	.	134,7	.
2007 ^b	I-XII	2746,2	2400,1	233,6	1523,0	155,3	6993,3
2008 ^b	I-XII	.	2065,4	218,0	1692,2	153,1	7128,8
2008	I-VI	757,3	638,3	51,0	392,9	58,2	3232,1
2009	I-VI	899,5	836,1	69,8	437,3	66,4	2802,8
2008	X	149,0	116,0	9,85	67,5	11,18	508,6
	XI	143,6	116,9	8,96	61,1	10,68	448,7
	XII	140,0	108,2	8,76	65,8	9,81	465,0
2009	I	150,3	142,0	12,07	70,6	11,32	450,2
	II	146,0	136,6	10,88	66,1	9,36	414,8
	III	165,3	148,9	11,53	74,8	11,34	436,4
	IV	148,7	137,4	11,26	75,3	10,40	500,8
	V	141,4	134,3	12,34	74,4	11,88	494,0
	VI	147,8	136,9	11,70	75,9	12,11	506,5
	VII	152,4	146,0	11,60	76,2	11,44	498,5
	VIII	147,9	137,1	9,94	74,1	9,61	465,3
	IX	163,3	151,6	11,62	74,3	11,59	494,0
	X	168,0	158,0	11,43	78,0	12,83	514,0
	XI	160,0	151,3	11,56	72,5	11,70	497,5
	XII	.	138	11,1	.	11,1	.

^a firmy zatrudniające 50 i więcej pracowników, ^b firmy zatrudniające 10 i więcej pracowników

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Eksport i import ziarna zbóż (tys. ton)

Okresy	Eksport					Import					
	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	
2008	I-XII	375,4	81,6	26,9	87,0	612,7	1154,9	54,8	286,6	837,7	2388,5
2008	I-VI	96,8	9,6	5,7	13,1	141,2	570,4	38,5	168,3	495,6	1308,5
2009	I-VI	1139,1	274,6	9,5	100,7	1616,3	225,3	3,0	73,9	184,9	496,0
	2007/08	429,6	68,9	146,9	126,5	851,2	716,9	49,2	222,9	567,0	1593,7
	2008/09	1411,1	344,8	30,7	174,5	2079,2	809,5	19,3	192,2	522,7	1571,3
2008	VII	0,57	0,05	8,99	0,68	10,7	229,67	10,87	54,46	99,49	400,5
	VIII	14,47	4,80	4,42	0,15	28,5	134,82	3,42	25,00	84,14	252,7
	IX	61,10	16,43	2,68	0,59	92,0	95,12	1,53	16,10	25,59	139,8
	X	60,11	41,18	3,02	19,10	126,1	38,64	0,18	4,45	28,90	73,8
	XI	76,41	6,13	1,31	25,50	115,2	36,53	0,13	7,14	55,90	101,5
	XII	65,98	3,44	0,71	27,86	99,0	49,69	0,11	11,11	48,11	111,7
2009	I	99,84	10,80	0,57	23,77	139,0	50,48	0,14	14,41	36,42	103,4
	II	255,39	40,48	0,72	39,41	348,3	49,41	0,33	7,45	47,73	107,0
	III	259,81	39,30	0,70	21,96	333,2	30,19	1,06	13,79	39,74	86,3
	IV	153,34	43,58	1,35	9,22	222,7	28,95	1,05	11,04	16,36	58,8
	V	151,98	62,25	1,92	3,35	242,3	34,39	0,13	19,34	18,90	73,6
	VI	218,76	78,17	4,25	3,00	330,8	31,91	0,31	7,87	25,74	66,8
	VII	108,66	25,39	28,70	1,45	172,0	43,25	0,47	17,38	19,64	82,4
	VIII	189,74	52,11	15,78	2,09	282,0	57,43	0,05	12,19	20,94	91,5
	IX	218,21	47,25	10,96	7,65	300,7	69,10	0,73	9,72	22,60	104,5
	X	92,80	36,03	1,56	19,53	169,1	55,33	0,09	8,46	27,39	92,1
	XI	49,06	18,00	0,73	23,89	106,2	43,15	0,00	9,43	18,81	72,7

^a razem z pszenicą durum, ^b razem z owsem, pszenżytem, gryką i prosem

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2009 r. dane wstępne.

Tab. 5. Eksport i import produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy	Eksport					Import				
	mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysiaki granulki	ziarno obrobione inaczej	slód	mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysiaki granulki	ziarno obrobione inaczej	slód
2008 I-XII	29,2	6,1	9,9	7,5	28,2	34,8	14,8	26,6	34,6	252,2
2008 I-VI	13,5	3,0	5,1	4,3	15,3	17,9	9,0	13,6	18,0	136,4
2009 I-VI	36,4	3,1	6,3	5,9	25,0	15,3	6,5	13,5	18,1	114,8
2007/08	19,3	5,1	10,2	8,9	23,9	37,4	16,6	31,0	35,8	254,6
2008/09	51,8	6,2	11,0	8,9	36,2	31,5	11,9	26,5	33,1	230,6
2008 X	3,12	0,39	0,94	0,78	2,09	3,11	1,19	2,47	4,48	16,75
XI	3,32	0,42	0,91	0,37	1,53	1,79	0,47	1,77	2,49	13,70
XII	2,82	0,51	0,67	0,58	1,52	1,34	0,38	1,81	1,58	13,58
2009 I	3,46	0,43	1,41	1,69	2,44	2,25	0,56	2,01	3,02	19,54
II	5,49	0,42	1,13	1,38	3,62	2,46	1,26	2,12	3,59	13,29
III	4,96	0,52	1,19	0,91	4,79	2,46	1,25	2,05	2,91	16,00
IV	7,07	0,59	0,90	0,67	4,96	1,82	1,10	2,01	3,65	19,08
V	7,25	0,53	1,00	0,47	4,47	2,42	1,32	2,94	2,79	24,94
VI	8,17	0,66	0,71	0,82	4,70	3,93	1,04	2,38	2,14	21,93
VII	8,00	0,68	1,19	0,91	3,89	2,19	1,35	2,26	3,86	24,51
VIII	7,36	0,49	0,87	0,57	2,89	2,43	0,47	2,06	2,93	18,55
IX	7,36	0,40	1,00	0,49	3,53	2,32	0,70	2,48	3,33	15,04
X	16,60	0,87	0,95	0,90	4,42	2,63	0,72	2,35	3,14	14,84
XI	4,97	0,32	0,65	0,62	2,20	2,39	0,50	2,06	2,43	11,22

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2009 r. dane wstępne.

Tab. 6. Eksport i import pasz i produktów wtórnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy	Eksport					Import				
	ciasto makaron.	wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	pasze dla zwierząt domowych	ciasto makaron.	wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	pasze dla zwierząt domowych
2008 I-XII	10,5	65,0	217,4	103,6	86,0	67,8	13,6	92,9	250,0	107,1
2008 I-VI	4,6	32,6	107,0	50,0	47,2	26,1	7,0	43,3	127,6	50,9
2009 I-VI	9,4	35,7	102,3	65,6	32,4	35,0	8,3	41,4	109,2	53,1
2007/08	8,4	60,4	215,5	106,0	96,6	52,5	13,3	85,0	281,1	96,8
2008/09	13,5	66,0	212,1	119,2	65,8	76,5	14,0	90,5	210,3	108,5
2008 X	1,34	6,74	21,73	9,94	7,04	18,17	0,94	9,44	20,39	10,76
XI	0,92	5,19	18,76	9,07	6,57	5,39	1,11	8,98	16,59	8,75
XII	0,92	5,12	14,71	6,83	5,88	3,92	0,67	6,14	14,74	10,35
2009 I	1,15	6,23	14,94	6,30	4,71	4,61	0,94	6,95	21,90	8,71
II	1,46	5,48	16,48	6,94	5,86	4,46	1,10	6,80	16,13	8,37
III	1,81	6,49	18,83	22,17	7,44	4,90	1,46	7,78	17,30	10,01
IV	1,40	5,99	17,81	9,66	4,91	5,13	1,95	7,25	16,78	9,11
V	1,90	5,29	16,64	9,68	5,02	4,16	1,40	5,98	17,92	8,34
VI	1,68	6,24	17,57	10,90	4,50	11,76	1,49	6,64	19,17	8,59
VII	2,07	6,96	17,02	10,72	4,76	4,17	2,06	6,42	23,25	8,66
VIII	1,42	5,02	16,62	10,81	4,41	3,79	1,33	7,65	20,39	9,35
IX	1,70	6,18	18,12	11,90	6,06	3,68	1,10	6,53	23,28	9,12
X	2,20	6,56	19,98	10,68	5,89	3,67	1,23	7,20	19,76	8,51
XI	0,82	4,05	15,37	10,02	5,82	3,89	1,15	4,93	12,42	5,52

^a uzyskane przez spęcznianie lub prażenie ziarna zbóż

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2009 r. dane wstępne.

Tab. 7. Ceny producenta i ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (zł/kg)

Okresy		Mąka poznańska		Kasza jęczmienna		Chleb mieszany		Chleb razowy	
		cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna
2008	I-XII	1,14	2,05	1,55	3,48	3,12	3,62	4,02	4,67
2009	I-XII	0,84	1,94	1,37	3,64	3,16	3,76	4,10	4,80
2008	I-VI	1,27	2,03	1,57	3,34	3,05	3,56	3,99	4,59
2009	I-VI	0,84	1,97	1,45	3,64	3,16	3,74	4,09	4,83
2008	VII	1,21	2,08	1,55	3,54	3,18	3,66	4,04	4,72
	VIII	1,12	2,09	1,57	3,58	3,20	3,68	4,07	4,74
	IX	1,04	2,09	1,56	3,62	3,20	3,70	4,06	4,76
	X	0,95	2,08	1,56	3,60	3,20	3,70	4,08	4,75
	XI	0,88	2,04	1,49	3,60	3,20	3,70	4,07	4,77
	XII	0,86	2,01	1,49	3,64	3,20	3,70	4,06	4,77
2009	I	0,84	2,00	1,49	3,64	3,14	3,74	4,07	4,80
	II	0,84	1,99	1,47	3,62	3,15	3,74	4,09	4,83
	III	0,86	1,97	1,46	3,64	3,17	3,74	4,08	4,84
	IV	0,84	1,95	1,43	3,64	3,17	3,74	4,10	4,83
	V	0,82	1,95	1,40	3,64	3,16	3,76	4,10	4,84
	VI	0,83	1,93	1,42	3,64	3,16	3,76	4,12	4,82
	VII	0,85	1,94	1,40	3,68	3,17	3,76	4,11	4,83
	VIII	0,85	1,92	1,33	3,66	3,16	3,78	4,13	4,78
	IX	0,84	1,92	1,30	3,64	3,16	3,76	4,11	4,77
	X	0,84	1,90	1,27	3,60	3,15	3,78	4,10	4,78
	XI	0,82	1,89	1,24	3,60	3,15	3,76	4,10	4,77
	XII	0,83	1,88	1,23	3,62	3,15	3,76	4,10	4,76

Źródło: Dane GUS.

Tab. 8. Ceny detaliczne mieszanek i koncentratów (zł/tonę)

Okresy		Mieszanka dla bydła dorosłego (B)	Mieszanka dla loch (L)	Mieszanka dla prosiąt	Mieszanka dla tuczników (T2)	Mieszanka dla kurcząt (DKA-Starter)	Mieszanka dla kur noisek	Koncentrat Provit dla tuczników
2008	I-XII	1190,0	1313,7	1900,4	1119,6	1521,4	1478,3	1812,3
2009	I-XII	1131,8	1241,2	1820,0	993,0	1447,8	1262,8	1944,0
2008	I-VI	1199,7	1322,9	1908,6	1138,4	1505,9	1361,5	1802,5
2009	I-VI	1118,5	1234,6	1820,1	1015,5	1452,5	1270,3	1903,5
2008	VII	1254,0	1374,5	1947,4	1174,7	1569,8	1414,7	1848,5
	VIII	1242,8	1360,9	1939,6	1161,9	1570,0	1401,2	1843,6
	IX	1194,9	1320,5	1909,6	1115,0	1556,2	1375,0	1835,3
	X	1151,4	1282,0	1871,0	1081,3	1529,0	1343,1	1815,9
	XI	1123,8	1251,8	1850,2	1043,8	1503,3	1309,1	1798,7
	XII	1114,8	1237,6	1835,9	1028,6	1493,3	1275,4	1790,4
2009	I	1069,6	1199,3	1818,6	1021,8	1469,3	1277,9	1791,2
	II	1093,9	1216,0	1799,3	1021,8	1458,4	1276,0	1863,7
	III	1098,8	1209,1	1811,3	1013,4	1450,8	1263,7	1896,5
	IV	1150,2	1245,6	1825,7	1025,2	1444,4	1269,7	1930,6
	V	1145,1	1268,8	1829,6	1005,1	1440,1	1263,0	1952,1
	VI	1153,5	1268,9	1836,1	1005,7	1451,7	1271,6	1986,8
	VII	1160,7	1271,0	1837,6	1005,4	1457,9	1276,3	2004,2
	VIII	1151,0	1279,4	1835,0	996,9	1458,4	1275,8	2002,9
	IX	1157,1	1251,0	1814,7	980,5	1449,3	1262,4	1985,0
	X	1147,7	1235,5	1800,6	958,3	1434,2	1245,2	1973,4
	XI	1127,4	1225,1	1818,3	943,2	1430,3	1236,9	1972,1
	XII	1126,9	1224,6	1813,5	939,0	1428,6	1235,5	1969,6

Źródło: Dane GUS.

Tab. 9. Relacje cen pasz przemysłowych do cen zbóż i cen skupu żywca i mleka^a

Miesiące		Mieszanka T2 / ceny targ. żyta	DKA – Starter / ceny targ. pszenicy	Provit / ceny targ. żyta	Ceny skupu mleka / mieszanka B	Ceny skupu trzody / Provit	Ceny skupu trzody / mieszanka T2	Ceny skupu drobiu / DKA – Starter
	VIII	1,684	1,875	2,672	0,763	2,446	3,882	2,395
	IX	1,779	2,094	2,929	0,781	2,528	4,161	2,345
	X	1,810	2,241	3,040	0,789	2,379	3,995	2,309
	XI	1,935	2,345	3,335	0,803	2,379	4,100	2,195
	XII	1,970	2,383	3,429	0,798	2,513	4,375	2,109
2009	I	1,979	2,333	3,469	0,822	2,473	4,335	2,232
	II	2,041	2,350	3,723	0,794	2,388	4,355	2,393
	III	1,972	2,372	3,691	0,792	2,520	4,717	2,537
	IV	1,997	2,373	3,760	0,763	2,528	4,760	2,804
	V	2,116	2,476	4,109	0,758	2,464	4,786	2,583
	VI	2,197	2,549	4,341	0,749	2,547	5,031	2,755
	VII	2,229	2,553	4,443	0,739	2,536	5,055	2,738
	VIII	2,423	2,665	4,868	0,744	2,456	4,935	2,660
	IX	2,331	2,696	4,719	0,757	2,351	4,760	2,560
	X	2,369	2,692	4,879	0,801	2,138	4,404	2,475
	XI	2,378	2,693	4,971	0,881	2,105	4,402	2,278
	XII	2,337	2,676	4,902	0,931	1,970	4,132	2,289

^a relacje cen wyrażonych w zł/l dla mleka i zł/kg dla pozostałych towarów

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

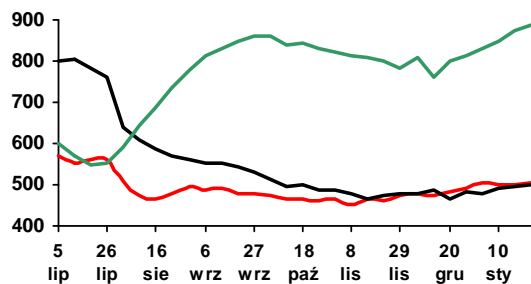
Tab. 10. Ceny zbóż za granicą (EUR/tonę)

Miesiące		Pszenica konsumpcyjna		Żyto kons.	Jęczmień paszowy			Kukurydza paszowa		
		Niemcy	Czechy	Niemcy	Francja	Niemcy	Czechy	Słowacja	Węgry	Czechy
2008	IV	229	250	.	177	201	244	209	189	223
	V	217	237	.	174	192	219	221	191	215
	VI	204	238	189	167	173	206	206	194	208
	VII	202	235	177	150	171	171	185	180	209
	VIII	178	186	154	154	157	146	181	136	183
	IX	161	163	142	138	138	129	173	102	141
	X	149	149	133	122	125	117	97	78	119
	XI	140	144	.	107	115	115	86	78	122
	XII	124	117	115	106	106	84	85	85	90
2009	I	136	110	120	120	115	90	93	93	94
	II	141	109	.	110	114	88	90	95	93
	III	125	138	.	107	105	98	100	97	132
	IV	123	115	.	107	103	94	98	103	114
	V	142	114	.	125	112	96	101	110	117
	VI	140	122	.	107	111	97	135	135	123
	VII	117	120	.	102	91	86	93	116	124
	VIII	113	.	.	96	96	84	112	103	.
	IX	115	103	.	92	97	80	98	89	105
	X	112	105	.	98	96	86	88	95	96
	XI	118	107	.	100	99	80	90	101	98
	XII	118	111	.	100	99	84	98	102	96
2010	I	121	109	.	98	101	86	95	112	108

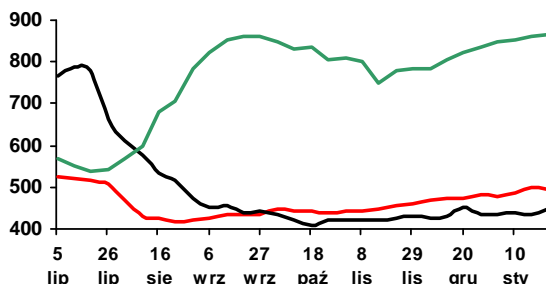
Źródło: ZMP, biuletyn Ministerstwa Rolnictwa.

Tygodniowe notowania cen wybranych zbóż i produktów zbożowych (zł/tonę)

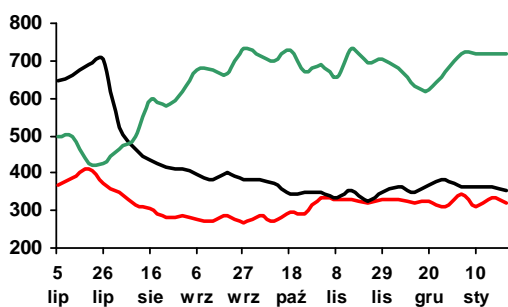
Rys. 1. Pszenica konsumpcyjna

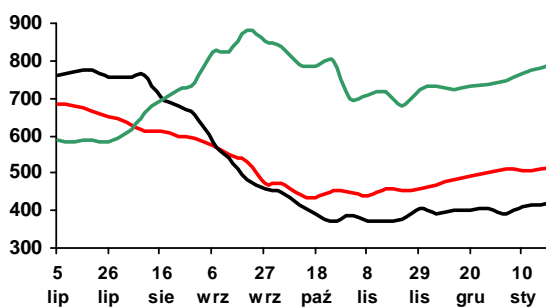
Rys. 2. Pszenica paszowa

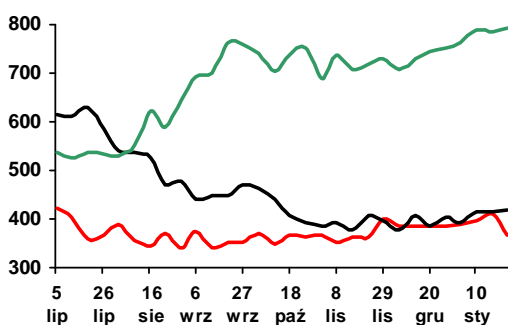
Rys. 3. Żyto paszowe

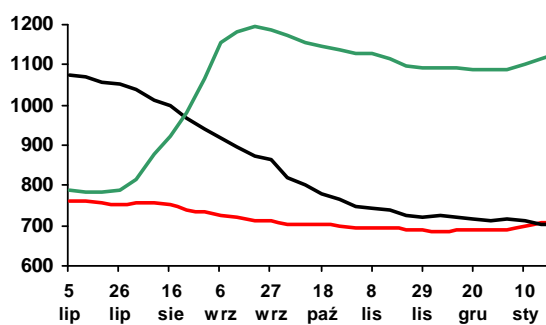
Rys. 4. Kukurydza paszowa

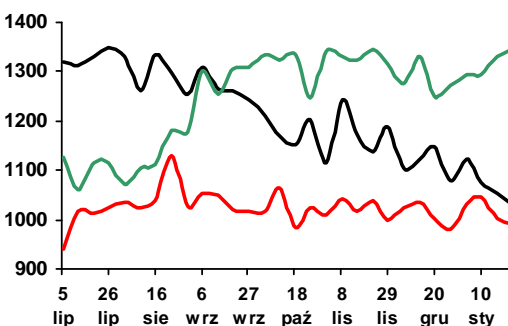
Rys. 5. Jęczmień paszowy

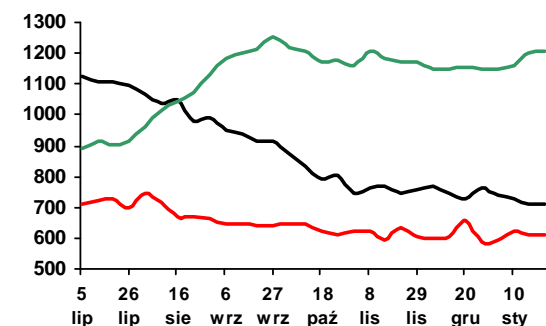
Rys. 6. Mąka pszenna piekarnicza (typ 750)

Rys. 7. Mąka pszenna detaliczna (typ 500)

Rys. 8. Mąka żytnia piekarnicza (typ 500/580)

Legenda:

2009/10 — 2008/09 — 2007/08 —

Źródło: Biuletyn „Rynek zbóż” 2007-10; ZSRIR, MRiRW.

Rynek cukru

Piotr Szajner

W sezonie 2009/2010 kwota produkcji cukru w Polsce wynosi 1405 tys. ton. Przemysł cukrowniczy zakontraktował surowiec na powierzchni 190 tys. ha. Średni plon wyniósł ok. 57 ton/ha i był o ok. 21% większy niż przed rokiem. Zbiory surowca osiągnęły poziom ok. 10,7 mln ton. W okresie od września do grudnia 2009 r. produkcja cukru wyniosła 1489 tys. ton i była o 10% większa niż przed rokiem. W skali całego sezonu 2009/2010 produkcja może wynieść ok. 1600 tys. ton cukru i będzie o 200 tys. większa od limitu produkcyjnego.

W sezonie 2010/2011 kwota produkcji cukru prawdopodobnie nie zmieni się. W konsekwencji powierzchnia uprawy buraków wyniesie podobnie jak w ostatnich dwóch latach 185-190 tys. ha. W warunkach średnich plonów korzeni ok. 50 ton/ha produkcja wyniesie ok. 1350-1500 tys. ton.

W sezonie 2009/2010 minimalna cena skupu buraków wynosi 26,29 EUR/tonę i jest o 5,5% mniejsza niż przed rokiem. Cena minimalna przeliczana była na walutę krajową według kursu euro 4,1584 zł, wobec 3,3747 zł w poprzedniej kampanii. Zatem minimalna cena skupu buraków cukrowych o zawartości cukru 16% wynosi 109,32 zł/tonę i jest 16,5% wyższa niż przed rokiem. Uwzględniając wyższą rzeczywistą zawartość cukru w korzeniach średnia cena skupu prawdopodobnie wyniesie ok. 110 zł/tonę i będzie o 6% wyższa niż przed rokiem.

Reforma regulacji rynku cukru w UE przewiduje także rekompensatę spadku dochodów wynikającą z obniżki cen minimalnych. Polska w sezonie 2009/2010 może przeznaczyć na dopłaty bezpośrednie (tzw. płatności cukrowe) 159,4 mln EUR. Zwiększenie wartości wsparcia oraz deprecjacja złotego spowodowały, że przeciętna płatność cukrowa wynosi 53,47 zł/tonę buraków kwotowych i będzie o 36,5% większa niż przed rokiem. W 2010 r. minimalna cena skupu buraków nie zmieni się, ale aprecjacja złotego względem waluty unijnej, może przyczynić się do spadku opłacalności uprawy.

W 2009 r. zmniejszyło się krajowe zużycie cukru o ok. 2% do 1585 tys. ton. W okresie pierwszych trzech kwartałów 2009 r. konsumpcja cukru na osobę w gospodarstwach domowych zmniejszyła się ok. 3%. Powodem spadku spożycia były relatywnie wysokie ceny detaliczne i pogarszająca się sytuacja dochodowa gospodarstw domowych. W skali całego roku spożycie może

wynieść ok. 17,0 kg na osobę i będzie o 2,5% mniejsze niż przed rokiem. W 2009 r. w dużych i średnich przedsiębiorstwach zmniejszyła się produkcja niektórych artykułów spożywczych o dużej zawartości cukru, w tym słodocy, marmolady i dżemów. Ocenia się, że przemysłowe zużycie cukru we wszystkich przedsiębiorstwach w całym roku spadnie do 845 tys. ton. Reforma WPR w sektorze cukrowniczym spowodowała, że powoli wzrasta zużycie cukru w pozostałych działach gospodarki (ok. 55 tys. ton).

Ceny cukru na rynku krajowym od marca 2009 r. wykazują tendencję spadkową, pod wpływem wzrostu produkcji, dużej podaży cukru z importu oraz aprecjacji złotego względem euro. W grudniu 2009 r. średni kurs waluty unijnej wynosił 4,1 zł, wobec 4,6-4,7 zł w pierwszym kwartale roku. W rezultacie średnia cena referencyjna cukru wynosząca 404,4 EUR/tonę spadła do 1680 zł/tonę (bez VAT). W grudniu 2009 r. ceny zbytu i ceny detaliczne spadły w porównaniu do listopada o 2,5-4%. W największym stopniu obniżyły się ceny zbytu cukru workowanego do 2,14 zł/kg, które były także o ok. 11% niższe niż w grudniu 2008 r. W handlu detalicznym ceny cukru spadły do 2,82 zł/kg, ale wciąż były o 3% wyższe niż przed rokiem.

W okresie styczeń-listopad 2009 r. ujemne saldo handlu zagranicznego cukrem wyniosło 67 tys. ton co oznacza jego poprawę w porównaniu z wcześniejszymi miesiącami. Powodem tego jest duża produkcja cukru i nadwyżki ponad kwotę produkcyjną (200 tys. ton), które muszą być jednak sprzedane poza obszar UE. Eksport wyniósł w tym czasie 159 tys. ton i prawie w całości został skierowany na rynek unijny. Ceny uzyskiwane w eksporcie na rynek unijny wynosiły średnio 550 EUR/tonę. Import cukru wzrósł do 226 tys. ton, w tym 195 tys. ton z krajów UE.

Na światowym rynku ceny cukru utrzymują się na rekordowo wysokim poziomie. W grudniu ceny cukru białego na giełdzie w Londynie wynosiły ok. 650 USD/tonę. Cukier surowy na giełdzie w Nowym Jorku zdrożał w transakcjach gotówkowych do ok. 570 USD/tonę. Powodem wzrostu cen był 6,6% spadek światowej produkcji, przy wzroście popytu o 1,5%. W efekcie o 6% zmniejszyły się zapasy końcowe, które w sezonie 2008/2009 wyniosły 73,5 mln ton i stanowiły ok. 45,6% światowego spożycia.

Tab. 1. Ceny w handlu zagranicznym cukrem (EUR/tonę)

Miesiące	Eksport			Import			
	ogółem	UE-27	kraje trzecie	ogółem	UE-27	kraje trzecie	
2008	I	374,45	542,97	221,56	596,57	622,20	576,20
	II	359,49	522,68	229,89	549,50	544,03	554,73
	III	388,47	545,39	238,27	535,00	554,67	509,10
	IV	403,29	502,05	253,53	581,13	640,48	400,52
	V	365,00	490,91	233,40	585,64	632,08	450,57
	VI	372,76	512,02	232,52	501,53	662,30	484,29
	VII	385,15	488,32	235,55	539,56	561,62	374,50
	VIII	429,33	502,13	252,70	495,25	559,33	442,91
	IX	456,00	498,92	269,29	544,90	557,58	379,91
	X	465,65	482,67	344,80	607,30	622,78	443,49
	XI	431,94	447,43	348,98	571,20	575,80	448,92
	XII	519,12	653,19	326,93	565,44	602,86	412,49
2009	I	514,96	581,51	316,60	541,47	558,49	430,68
	II	598,22	617,24	337,67	527,91	530,83	447,76
	III	585,16	584,77	-	481,34	478,98	544,52
	IV	562,97	562,20	-	509,52	507,99	552,38
	V	572,12	571,74	-	504,15	547,41	448,87
	VI	597,07	596,85	-	541,71	548,84	402,86
	VII	541,39	540,94	-	524,92	524,47	594,37
	VIII	550,23	549,90	-	532,47	536,09	413,50
	IX	556,21	556,84	-	544,02	546,10	449,06
	X	512,19	512,80	-	527,17	527,26	525,25
	XI	472,10	506,68	386,76	504,32	502,77	557,93

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

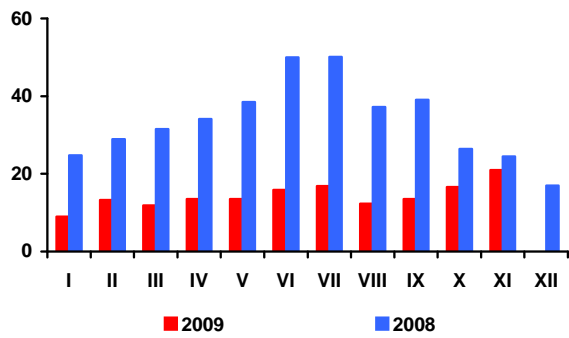
Tab. 2. Ceny cukru w Polsce (zł/kg)

Miesiące	Ceny zbytu		Cena referencyjna ^a	Cena detaliczna	
	workowany	paczkowany			
2008	I	2,35	2,40	2,28	2,93
	II	2,28	2,26	2,26	2,90
	III	2,15	2,16	2,24	2,80
	IV	2,12	2,12	2,18	2,71
	V	2,10	2,16	2,15	2,69
	VI	2,09	2,13	2,13	2,62
	VII	2,03	2,05	2,06	2,57
	VIII	2,06	2,12	2,06	2,54
	IX	2,14	2,28	2,13	2,55
	X	2,28	2,41	1,94	2,67
	XI	2,39	2,49	2,01	2,75
	XII	2,38	2,46	2,28	2,74
2009	I	2,44	2,51	2,28	2,80
	II	2,69	2,81	2,51	2,91
	III	2,85	3,15	2,50	3,31
	IV	2,78	3,05	2,39	3,46
	V	2,68	2,83	2,39	3,44
	VI	2,65	2,75	2,44	3,36
	VII	2,63	2,64	2,33	3,25
	VIII	2,49	2,49	2,24	3,17
	IX	2,42	2,39	2,25	3,06
	X	2,31	2,34	1,71	3,01
	XI	2,22	2,25	1,69	2,89
	XII	2,14	2,21	1,68	2,82

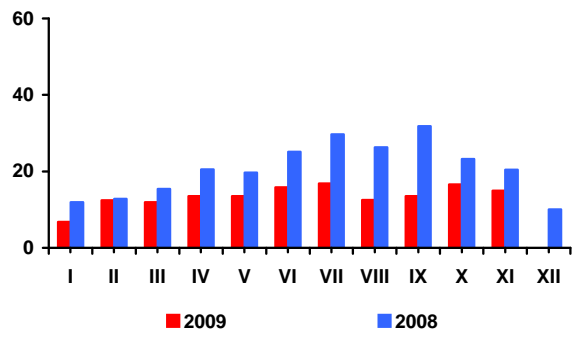
^a cenę referencyjną 631,9 EUR/tonę przeliczono na polską walutę wg miesięcznych kursów NBP, bez VAT

Źródło: Dane GUS.

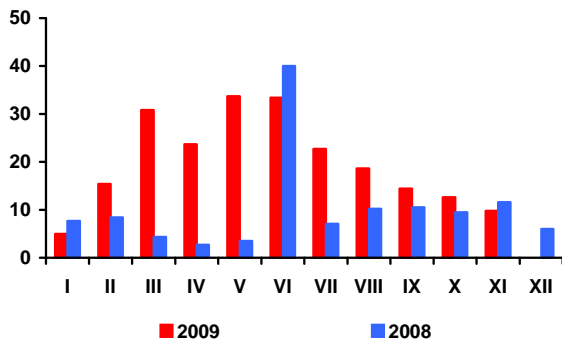
Rys. 1. Eksport ogółem (tys. ton)

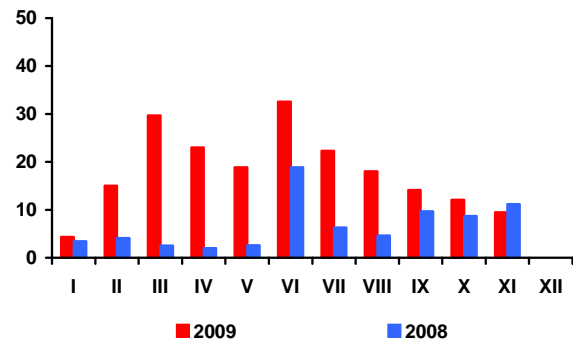
Rys. 2. Eksport do UE-27 (tys. ton)

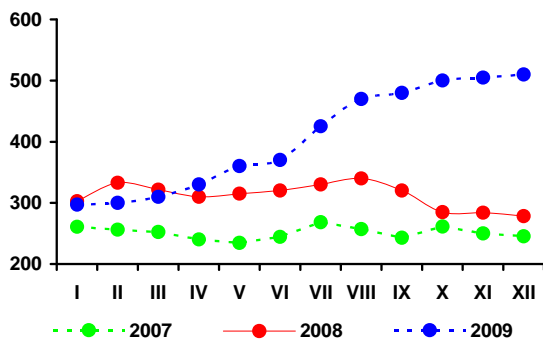
Rys. 3. Import ogółem (tys. ton)

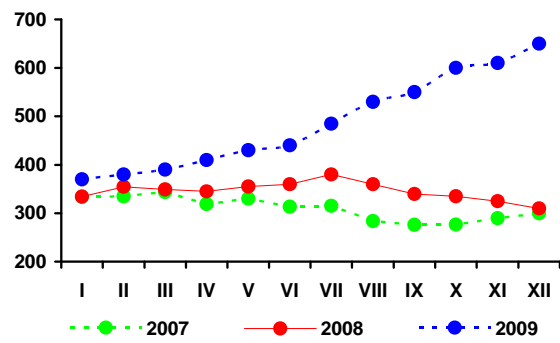
Rys. 4. Import z UE-27 (tys. ton)

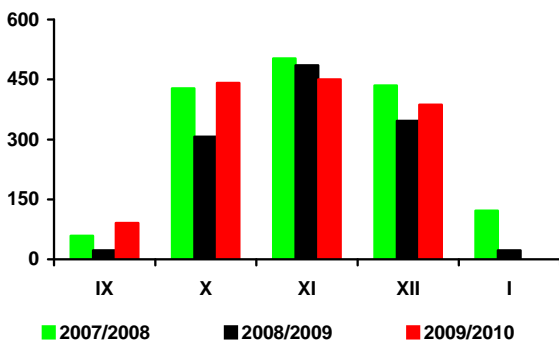
Rys. 5. Ceny cukru surowego na giełdzie w Nowym Jorku, Kontrakt Nr 11 (USD/tonę)

Rys. 6. Ceny cukru białego na giełdzie w Londynie, Kontrakt Nr 5 (USD/tonę)

Rys. 3. Produkcja cukru (tys. ton)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane MRiRW, MF, F.O Licht's „International Sugar and Sweetener Report”, GUS.

Rynek rzepaku

Ewa Rosiak

W sezonie 2010/11 światowa produkcja rzepaku będzie prawdopodobnie nadal charakteryzowała się trendem wzrostowym. Wzrost zbiorów może być jednak mniejszy niż w sezonie poprzednim. Wstępnie szacuje się, iż zbiory wyniosą ok. 61,0 mln, wobec 59,5 mln ton w sezonie poprzednim oraz 58,1 mln ton przed dwoma sezonami. Zbiory w UE-27 (21,5 mln ton) mogą być większe o 0,2 mln ton niż w sezonie poprzednim, na Ukrainie (2,1-2,3 mln ton) o 0,3-0,5 mln ton, a w Kanadzie (12,0-12,5 mln ton) o 0,2-0,7 mln ton.

Według najnowszych ocen, w sezonie 2009/10 (lipiec/czerwiec) przeciętne ceny rzepaku (413 USD/tonę – cif Hamburg), oleju rzepakowego (937 USD/tonę – fob ex-mill Holandia) i śrutę rzepakową (1951 USD/tonę – fob ex-mill Hamburg) będą odpowiednio o 8, 6 i 7% niższe niż w sezonie poprzednim.

W styczniu, w ślad za spadkami cen soi, oleju sojowego i palmowego na rynku światowym, nastąpił spadek cen rzepaku i oleju rzepakowego na rynku europejskim. Cena śrutę rzepakową nadal wolno wzrastała. Oczekuje się, iż w lutym cena rzepaku będzie ponownie umacniać się, z uwagi na przewidywany wzrost popytu na olej rzepakowy ze strony producentów biodiesla.

W trzecim tygodniu stycznia za rzepak płacono 399 USD/tonę, tj. o 20 USD/tonę mniej niż na początku miesiąca, lecz o 16 USD/tonę więcej niż przed rokiem. Olej rzepakowy kosztował 900 USD/tonę i był o 40 USD/tonę tańszy niż na początku miesiąca, lecz o 111 USD/tonę droższy niż przed rokiem. Cena śrutę rzepakową wyniosła 240 USD/tonę i była o 10 USD/tonę wyższa niż na początku miesiąca i o 26 USD/tonę wyższa niż przed rokiem.

Na rynku krajowym w styczniu cena rzepaku (średnio 1140 zł/tonę) obniżyła się niewiele w porównaniu z miesiącem poprzednim (o 0,1%). Wzrosła natomiast cena oleju rzepakowego rafinowanego (o 5,4% do 2807 zł/tonę) oraz śrutę rzepakową (o 11,7% do 526 zł/tonę). Rzepak i olej rzepakowy rafinowany były odpowiednio o 6,2 i 16,2% tańsze niż przed rokiem, natomiast śruta rzepakowa była o 7,6% droższa.

W listopadzie krajowy przerób rzepaku i w ślad za tym produkcja surowego oleju rzepakowego i śrutę rzepakową była nieco niższa w porównaniu z rekordowo wysoką w poprzednim miesiącu. Przemysł tłuszczowy (zakłady liczące co najmniej 50 osób stałej załogi) wyprodukował w listopadzie 64 tys. ton surowego oleju rzepakowego, tj. o 6,1% mniej niż w poprzednim miesiącu i o 0,2% mniej niż w tym samym miesiącu poprzedniego roku; natomiast w pierwszych jedenastu miesiącach 2009 r. 619 tys. ton, tj. o 16,9% więcej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Produkcja oleju rzepakowego rafinowanego (382 tys. ton) była o 0,8% mniejsza, zaś margaryn (316 tys. ton) o 4,4% większa niż przed rokiem.

W listopadzie zmalały obroty handlu zagranicznego surowcami i produktami olejnymi, zarówno po stronie eksportu, jak i importu. Większy niż przed miesiącem, był tylko import śrut olejnych.

Od stycznia do listopada wywieziono: 255 tys. ton rzepaku (o 10% więcej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku), 162 tys. ton oleju rzepakowego (o 9% więcej), 486 tys. ton śrutę rzepakową (o 14% więcej) i 80 tys. ton margaryn (o 4% więcej). Przywieziono: 2000 tys. ton śrut olejnych (o 8% więcej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego), 375 tys. ton nasion olejnych (o 4% mniej), w tym 278 tys. ton rzepaku (o 3% mniej), 315 tys. ton olejów roślinnych (o 20% mniej) oraz 38 tys. ton margaryn (o 17% mniej).

W 2009 r. olej rzepakowy potaniał u producenta (o 4,6% w relacji r/r), zaś na poziomie detalu jego ceny wzrosły (o 2,0%).

Przeciętny wzrost cen detalicznych tłuszczów roślinnych w 2009 r. (2,6%) był znacznie mniejszy niż w roku poprzednim (14,7%). Był on mniejszy od stopy inflacji (3,5%), a zwłaszcza od wzrostu cen całej żywności łącznie z napojami bezalkoholowymi (4,1%), jednakże wyraźnie większy niż tłuszczów zwierzęcych (0,8%). Margaryny i oleje roślinne podrożały względem masła, którego cena obniżyła się, natomiast potaniały względem tłuszczów zwierzęcych surowych i topionych (słoniny, smalcu), których ceny z kolei znacząco wzrosły w minionym roku.

Tab. 1. Krajowy bilans olejów roślinnych (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import olejów ogółem	Eksport olejów ogółem	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2007 I-XII	633 054	381 522	262 760	751 816	19,72	41,5	84,2
2008 I-XII	713 044	419 457	186 561	945 940	24,81	26,2	75,4
2008 XI	64 110	30 882	16 837	78 155	2,00	26,3	82,0
XII	58 306	25 746	20 673	63 379	1,70	35,5	92,0
2009 I	59 943	30 596	15 897	74 642	1,96	26,5	59 943
II	60 885	25 302	11 929	74 258	1,95	19,6	60 885
III	60 845	32 600	17 801	75 644	1,98	29,3	60 845
IV	59 246	26 946	13 705	72 487	1,90	23,1	59 246
V	32 952	31 912	20 837	44 027	1,15	63,2	32 952
VI	43 599	23 359	17 097	49 861	1,31	39,2	43 599
VII	42 341	29 308	11 195	60 454	1,59	26,4	42 341
VIII	65 318	28 599	22 857	71 060	1,86	35,0	65 318
IX	61 845	29 309	17 947	73 207	1,92	29,0	61 845
X	68 147	31 986	21 301	78 832	2,07	31,3	68 147
XI	63 988	25 126	17 413	71 701	1,88	27,2	63 988
Zmiany w %							
XI 2009 / X 2008	-6,1	-21,4	-18,3	-9,0	-6,1	x	x
XI 2009 / XI 2008	-0,2	-18,6	3,4	-8,3	-0,2	x	x
XI 2009 / XII 2008	9,7	-2,4	-15,8	13,1	9,7	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 2. Krajowy bilans oleju rzepakowego (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2007 I-XII	633 054	15 714	250 613	398 155	10,43	39,6	159,0
2008 I-XII	713 044	54 070	164 226	602 888	15,80	23,0	118,3
2008 XI	64 110	4830	15 473	53 467	1,40	24,1	119,9
XII	58 306	1870	15 322	44 854	1,18	26,3	130,0
2009 I	59 943	2267	11 668	50 542	1,33	19,5	118,6
II	60 885	1572	9 373	53 084	1,39	15,4	114,7
III	60 845	3264	15 912	48 197	1,26	26,2	126,2
IV	59 246	1794	12 013	49 027	1,29	20,3	120,8
V	32 952	3330	18 884	17 398	0,46	57,3	189,4
VI	43 599	2162	15 244	30 517	0,80	35,0	142,9
VII	42 341	2742	9 475	35608	0,9	22,4	118,9
VIII	65 318	1069	20 442	45945	1,2	31,3	142,2
IX	61 845	1331	15 716	47460	1,2	25,4	130,3
X	68 147	4745	18 086	54806	1,4	26,5	124,3
XI	63 988	2259	15 382	50865	1,3	24,0	125,8
Zmiany w %							
XI 2009 / X 2008	-6,1	-52,4	-15,0	-7,2	-7,2	x	x
XI 2009 / XI 2008	-0,2	-53,2	-0,6	-4,9	-4,9	x	x
XI 2009 / XII 2008	9,7	20,8	0,4	13,4	13,4	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 3. Krajowy bilans śrut oleistych (tony)

Okres	Produkcja śruty rzepakowej ^a	Import śrut ogółem	Eksport śrut ogółem	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2007 I-XII	949 581	2 132 824	430 831	2 651 574	45,4	35,8
2008 I-XII	1 069 566	2 007 513	520 217	2 556 862	48,6	41,8
2008 XI	96 165	223 482	74 286	245 361	77,2	39,2
XII	87 459	150 716	58 976	179 199	67,4	48,8
2009 I	89 915	168 759	53 285	205 389	59,3	43,8
II	91 328	141 207	45 488	187 047	49,8	48,8
III	91 268	204 587	54 492	241 363	59,7	37,8
IV	88 869	168 036	65 631	191 274	73,9	46,5
V	49 428	192 902	34 986	207 344	70,8	23,8
VI	65 399	203 100	38 825	229 674	59,4	28,5
VII	63 512	190 468	36 661	217 319	57,7	29,2
VIII	97 977	185 968	42 915	241 030	43,8	40,6
IX	92 768	138 313	78 810	152 271	85,0	60,9
X	102 221	201 565	51 206	252 580	50,1	40,5
XI	95 982	205 153	37 557	263 578	39,1	36,4
Zmiany w %						
XI 2009 / X 2008	-6,1	1,8	-26,7	4,4	x	x
XI 2009 / XI 2008	-0,2	-8,2	-49,4	7,4	x	x
XI 2009 / XII 2008	9,7	36,1	-36,3	47,1	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 4. Krajowy bilans śruty rzepakowej (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2007 I-XII	949 581	7 121	397 411	559 291	41,9	169,8
2008 I-XII	1 069 566	10 020	482 171	597 415	45,1	179,0
2008 XI	85 100	339	47 161	38 278	55,4	222,3
XII	84 092	561	50 786	33 867	60,4	248,3
2009 I	89 915	881	50 576	40 220	56,2	223,6
II	91 328	98	43 582	47 844	47,7	190,9
III	91 268	440	52 010	39 698	57,0	229,9
IV	88 869	2 756	63 324	28 301	71,3	314,0
V	49 428	206	33 313	16 321	67,4	302,8
VI	65 399	189	37 519	28 069	57,4	233,0
VII	63 512	963	34 632	29 843	54,5	212,8
VIII	97 977	1 017	36 990	62 004	37,8	158,0
IX	92 768	473	50 254	42 987	54,2	215,8
X	102 221	300	48 464	54 057	47,4	189,1
XI	95 982	262	34 925	61 319	36,4	156,5
Zmiany w %						
XI 2009 / X 2008	-6,1	-12,7	-27,9	13,4	x	x
XI 2009 / XI 2008	-0,2	-34,2	-50,1	130,2	x	x
XI 2009 / XII 2008	9,7	-78,1	-36,3	81,5	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 5. Krajowy bilans margaryny (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystar- czalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2007 I-XII	345 054	31 939	62 803	314 190	8,23	18,2	109,8
2008 I-XII	341 306	48 067	84 200	305 173	8,00	24,7	111,8
2008 XI	32 764	7 404	3 138	37 030	0,97	9,6	88,5
XII	25 362	2 397	6 719	21 040	0,55	26,5	120,5
2009 I	24 915	2 992	6 463	21 444	0,56	25,9	116,2
II	28 232	3 270	7 154	24 348	0,64	25,3	116,0
III	32 318	3 656	6 459	29 515	0,77	20,0	109,5
IV	28 136	3 542	8 055	23 623	0,62	28,6	119,1
V	22 426	3 669	5 506	20 589	0,54	24,6	108,9
VI	29 136	3 447	6 691	25 892	0,68	23,0	112,5
VII	24 371	3 787	6 959	21 199	0,56	28,55	114,96
VIII	26 493	3 355	5 954	23 894	0,63	22,5	110,9
IX	31 790	4 680	8 702	27 768	0,73	27,4	114,5
X	34 693	3 671	9 523	28 841	0,76	27,4	120,3
XI	33 343	1 659	8 880	26 122	0,69	26,6	127,6
Zmiany w %							
<u>XI 2009</u> X 2008	-3,9	-54,8	-6,8	-9,4	-9,4	x	x
<u>XI 2009</u> XI 2008	1,8	-77,6	183,0	-29,5	-29,5	x	x
<u>XI 2009</u> XII 2008	31,5	-30,8	32,2	24,2	24,2	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 6. Ceny skupu (zł/tonę)

Okres	Rzepak ^a	Pszenvica	Relacja cen
2008 I-XII	1267,7	642,4	1,97
2009 I-XII	1100,0 ^b	486,1	2,26
2008 XII	1223,0	470,6	2,60
2009 I	1215,0	477,5	2,54
II	1234,0	528,4	2,34
III	1258,0	517,5	2,43
IV	1258,0	500,5	2,51
V	1330,0	508,3	2,62
VI	1379,0	538,3	2,56
VII	1012,8	522,8	1,94
VIII	1073,5	451,4	2,38
IX	1075,3	462,4	2,33
X	1106,0	456,3	2,42
XI	1119,0	460,4	2,43
XII	1141,0	471,5	2,42
Zmiany w %			
<u>XII 2009</u> XI 2009	2,0	2,4	x
<u>XII 2009</u> XII 2008	-6,7	0,2	x
<u>I-XII 2009</u> I-XII 2008	-12,4	-24,3	x

^a ceny roczne oraz za VII, VIII i IX – dane GUS, pozostałe miesięczne – dane MRiRW, ^b szacunek własny
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 7. Ceny olejów roślinnych konfekcjonowanych (zł/litr)

Okres	Ceny zbytu			Ceny detaliczne		
	olej rzepakowy	olej sojowy	olej słonecznikowy	olej rzepakowy	olej sojowy	olej słonecznikowy
2008 I-XII	4,54	4,62	5,82	5,98	6,48	7,00
2009 I-XII	4,33	x	5,30	6,10	7,22	7,33
2008 XII	4,68	x	6,07	6,12	6,98	7,63
2009 I	4,66	x	5,40	6,17	7,04	7,63
II	4,47	x	5,37	6,17	7,05	7,55
III	4,50	x	5,32	6,17	7,05	7,47
IV	4,86	x	5,29	6,12	7,03	7,40
V	4,25	x	5,29	6,18	7,05	7,37
VI	4,32	x	5,28	6,17	7,14	7,32
VII	4,24	x	5,27	6,14	7,18	7,31
VIII	4,08	x	5,28	6,13	7,29	7,27
IX	4,12	x	5,27	6,08	7,33	7,27
X	4,00	x	5,25	6,01	7,44	7,19
XI	4,23	x	5,30	5,98	7,50	7,14
XII	4,19	x	5,25	5,89	7,54	7,09
Zmiany w %						
<u>XII 2009</u> <u>XI 2009</u>	-0,9	x	-0,9	-1,5	0,5	-0,7
<u>XII 2009</u> <u>XII 2008</u>	-10,5	x	-13,5	-3,8	8,0	-7,1
<u>I-XII 2009</u> <u>I-XII 2008</u>	-4,6	x	-8,9	2,0	11,4	4,7

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

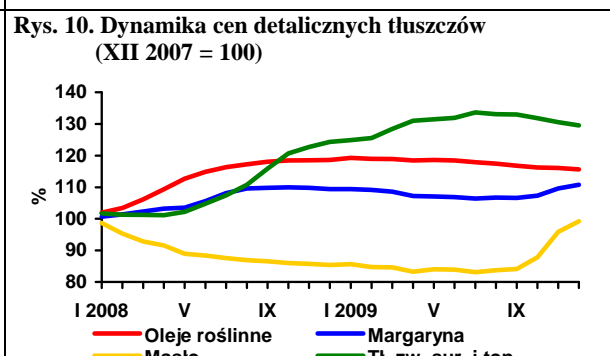
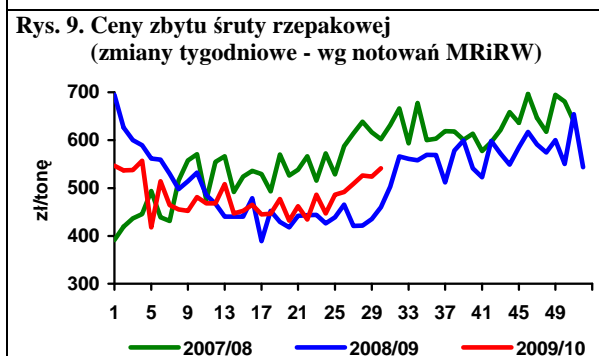
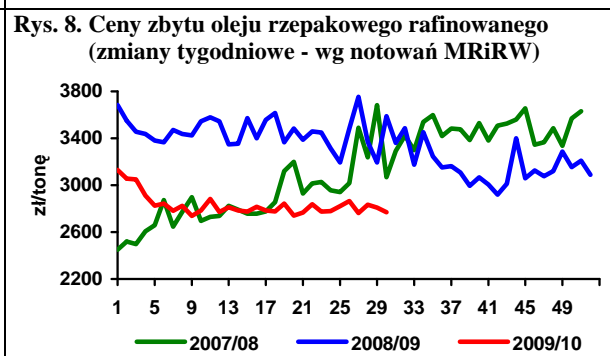
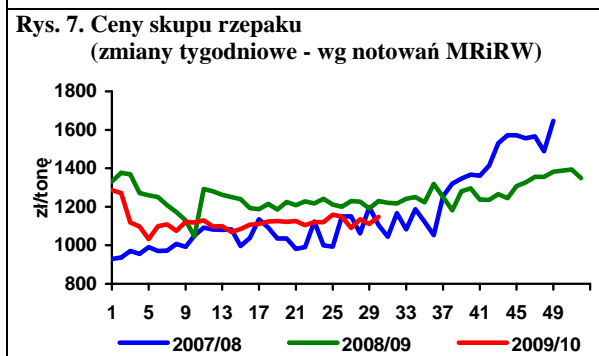
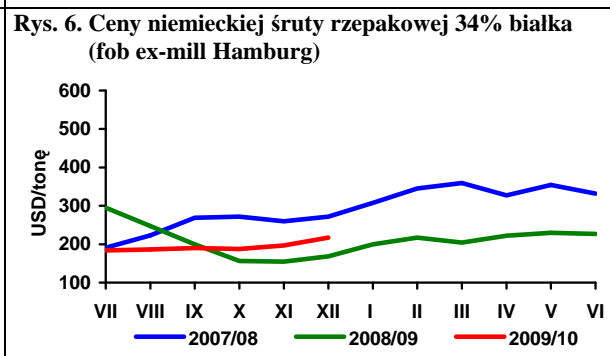
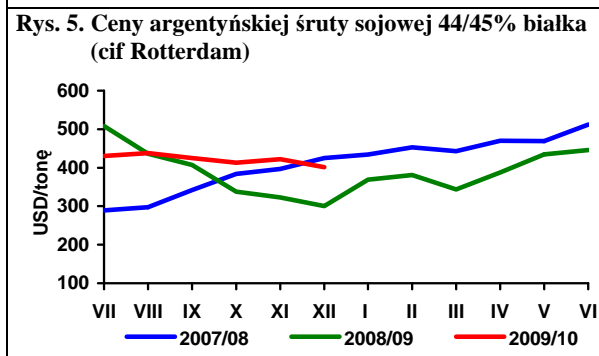
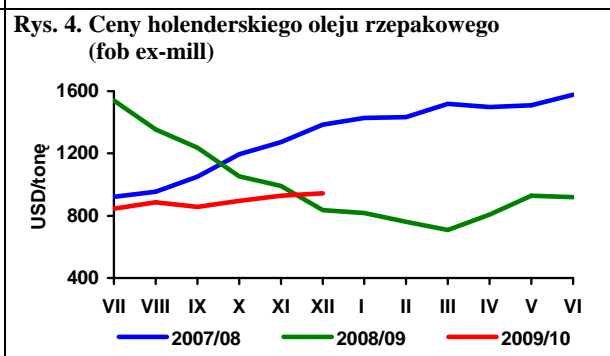
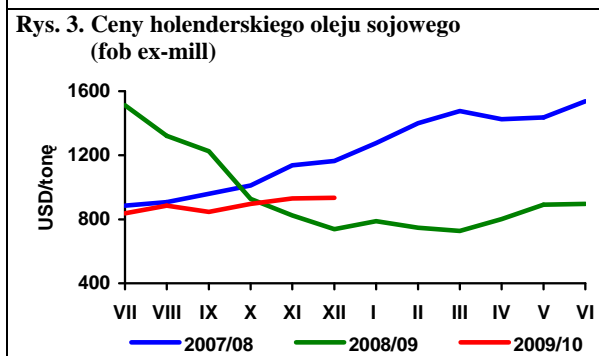
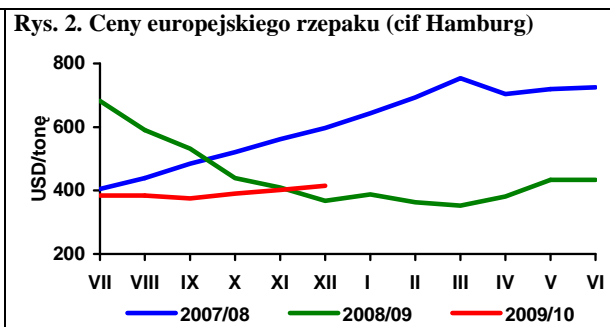
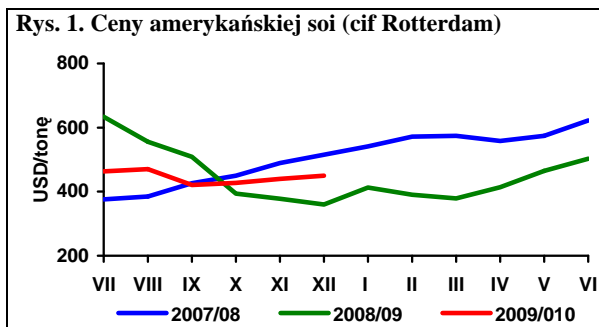
Tab. 8. Ceny tłuszczów roślinnych i zwierzęcych (zł/kg)

Okres	Ceny zbytu				Ceny detaliczne			
	margaryna Palma w op. 250 g	masmix za 1 kg	masło w op. 200 g ^a	smalec w op. 250 g	margaryna Palma w op. 250 g	masmix w op. 400 g	masło w op. 200 g ^b	smalec w op. 250 g
2008 I-XII	6,12	x	13,08	3,76	8,52	13,45	18,45	5,16
2009 I-XII	5,12	8,05	12,68	4,77	8,44	13,95	17,65	5,96
2008 XII	x	x	12,25	4,48	9,12	14,05	17,50	5,92
2009 I	5,20	8,13	12,27	4,56	9,12	14,03	17,45	5,92
II	5,08	8,02	12,09	4,61	9,08	14,03	17,30	5,96
III	5,08	8,03	12,03	4,75	8,80	14,10	17,25	5,92
IV	5,08	8,11	12,02	4,80	8,36	13,88	17,00	5,96
V	5,08	7,98	11,87	4,80	8,28	13,88	17,15	6,00
VI	5,08	8,10	11,88	4,83	8,40	13,83	17,10	5,96
VII	5,20	8,06	11,98	4,87	8,32	13,85	16,95	5,96
VIII	5,20	7,90	12,03	4,86	8,32	13,85	17,00	5,96
IX	5,16	7,98	12,30	4,81	8,28	13,85	17,10	5,92
X	5,12	8,04	13,69	4,81	8,20	14,05	17,85	5,92
XI	4,96	8,21	14,97	4,80	8,08	14,08	19,50	5,92
XII	5,08	8,05	12,68	4,77	7,88	14,13	20,35	5,88
Zmiany w %								
<u>XII 2009</u> <u>XI 2009</u>	2,4	-1,9	-15,3	-0,6	-2,5	0,4	4,4	-0,7
<u>XII 2009</u> <u>XII 2008</u>	x	x	3,5	6,5	-13,6	0,5	16,3	-0,7
<u>I-XII 2009</u> <u>I-XII 2008</u>	-16,3	x	-3,1	26,9	-0,9	3,7	-4,3	15,5

^a masło świeże i chłodnicze o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy

^b masło świeże o zawartości tłuszczu 82,0-82,5% masy

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych Oil World, GUS i MRiRW.

Rynek ziemniaków

Wiesław Dzwonkowski

Utrzymuje się wzrost cen ziemniaków. W grudniu średnie ceny na targowiskach wzrosły w stosunku do listopada o 7%, a w porównaniu do analogicznego okresu poprzedniego roku wzrost ten wyniósł ponad 5%. Sytuacja jest bardzo zróżnicowana w skali kraju, tak jak zróżnicowane były plony i zbiory ziemniaków w poszczególnych rejonach Polski. We wschodniej części kraju ceny na targowiskach są o 20-40% wyższe niż przed rokiem. W Małopolsce i na Podkarpaciu wzrost ten wynosi ok. 5%. Natomiast w zachodniej Polsce obecny poziom cen jest o 10-18% niższy niż w poprzednim sezonie. Wzrost cen we wschodniej części kraju wiąże się ze spadkiem plonów i zbiorów, a w zachodniej, analogicznie, spadek cen jest spowodowany wyższymi plonami, na co dodatkowo wpływa niski poziom cen w krajach sąsiednich. Znajduje to również odzwierciedlenie w kształtowaniu się cen hurtowych ziemniaków. W końcu stycznia ceny ziemniaków na giełdach towarowych we wschodniej i centralnej Polsce kształtowały się w przedziale 0,80-1,15 zł/kg (Bronisze, Lublin). Natomiast w zachodniej i południowo-zachodniej Polsce były o 20-24% niższe i wynosiły 0,60-0,80 zł/kg.

Na wzrost cen w ostatnim okresie miały również wpływ utrzymujące się przez cały styczeń niskie temperatury, generujące dodatkowe koszty związane z przechowywaniem, jak i dystrybucją ziemniaków. W dalszej części sezonu utrzyma się tendencja wzrostowa cen, ale będzie ona hamowana rosnącą podażą ziemniaków z importu, które już obecnie na rynkach hurtowych są oferowane o kilka, kilkanaście procent taniej niż krajowe.

Zmiany cen spożywczych przetworów ziemniaczanych, ze względu na stosunkowo niewielki udział kosztów surowca w cenie finalnej, w niewielkim stopniu zależą od wahań cen ziemniaków i w ostatnich latach rosły w tempie zbliżonym do poziomu inflacji. W 2009 r. wzrosły one o 3-5%. Odmienny przebieg miały zmiany cen skrobi ziemniaczanej, które w minionym roku zde-

cydowanie się obniżyły. Jej przeciętna cena zbytu w minionym roku ukształtowała się na poziomie 1,40 zł/kg i była o prawie 20% niższa aniżeli w roku poprzednim. W mniejszym stopniu, bo o ok. 7%, do 3,81 zł/kg zmalał przeciętny poziom w sprzedaży detalicznej.

Rosnące ceny nie sprzyjają wzrostowi eksportu ziemniaków, który w pierwszych pięciu miesiącach bieżącego sezonu wyniósł 12,7 tys. ton, wobec 12,2 tys. ton w analogicznym okresie sezonu 2008/09. Ziemniaki są sprzedawane głównie na rynki krajów WNP (głównie Mołdawia, a w mniejszym stopniu Azerbejdżan, Rosja i Ukraina), których udział w strukturze eksportu stanowił ok. 87%. Sprzedaż na rynki krajów UE-12 wyniosła 1,44 tys. ton, a do UE-15 zaledwie 250 ton. Mimo braku refundacji eksportowych, z powodu wzrostu produkcji skrobi ziemniaczanej oraz rosnących trudności zbytu na rynku krajowym, zwiększa się jej eksport. W okresie jedenastu miesięcy 2009 r. eksport skrobi ziemniaczanej wyniósł ponad 45 tys. ton, wobec ok. 32 tys. ton, w analogicznym okresie 2008 r. Zmalała natomiast sprzedaż na rynki zagraniczne syropów skrobiowych i skrobi modyfikowanych. Rośnie eksport pozostałych przetworów z ziemniaków. W ciągu pierwszych jedenastu miesięcy 2009 r. eksport frytek wyniósł 96,7, a chipsów 16,1 tys. ton, wobec 92,7 i 13,2 tys. ton rok wcześniej.

Obniża się import przetworów z ziemniaków. W okresie styczeń-listopad 2009 r. import frytek wyniósł 33,8 tys. ton, chipsów 2,9 tys. ton, a suszu z ziemniaków 1,8 tys. ton, podczas gdy w analogicznym okresie poprzedniego roku było to odpowiednio: 36,9; 4,0 i 1,7 tys. ton. Zwiększył się import skrobi nieprzetworzonych, z 42 do 53 tys. ton, a syropów skrobiowych z 95 do 115 tys. ton. Niższy natomiast (o ok. 5%) był przywóz dekstryn i preparatów wykańcjalniczych na bazie skrobi i wyniósł 61 tys. ton.

Tab. 1. Skup ziemniaków i produkcja skrobi ziemniaczanej (tony)

Wyszczególnienie	Skup ziemniaków			Produkcja skrobi ziemniaczanej ^a		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009
I	.	.	.	-	-	-
II	.	.	.	-	-	-
III	.	.	.	-	-	-
IV	34 600	51 800	50 100	-	-	-
V	28 400	42 400	35 600	-	-	-
VI	10 200	35 100	33 000	-	-	-
VII	22 800	32 700	27 800	-	-	-
VIII	69 100	49 100	43 700	2 363	-	-
IX	298 500	223 400	249 400	28 984	21 975	24 818
X	303 300	341 400	299 300	35 730	38 712	40 781
XI	129 300	203 600	121 900	14 131	27 609	15 192
XII	41 500	36 700	38 500	-	462	-
RAZEM	864 500 ^b	886 900 ^b	777 400 ^b	81 208	88 758	80 791

^a krochmal surowy nieodwodniony w przeliczeniu na 80% suchej masy, ^b okres VII-XII

Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Eksport ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2005 I-XII	1 643	858	22 848	63 657	72	44 662	9 530	90 180	17 978	8 912
2006 I-XII	758	1 409	10 643	45 783	86	53 402	8 452	101 914	18 686	8 430
2007 I-XII	1 522	1 651	20 097	25 523	151	46 386	11 390	90 153	14 190	5 429
2008 I-XII	2 733	2 631	32 484	34 764	520	52 220	6 447	99 533	14 272	6 325
2008 VII	7	0	363	3 686	13	5 152	743	10 697	1 145	492
VIII	10	0	203	2 059	8	4 231	573	9 688	1 109	300
IX	0	1	2 529	2 367	47	4 135	489	8 595	1 043	586
X	4	-	5 749	2 734	30	3 710	475	8 127	1 189	397
XI	0	-	3 393	3 780	52	3 278	330	7 708	1 083	505
XII	0	168	1 639	2 059	2	2 389	173	7 751	1 091	451
2009 I	10	279	2 642	2 976	7	3 107	253	6 841	763	556
II	39	258	2 983	4 287	37	2 890	263	6 964	787	841
III	245	449	4 174	5 148	12	4 358	315	8 382	1 567	1 112
IV	249	881	4 557	3 884	8	2 863	258	8 637	1 746	360
V	251	100	4 595	3 876	6	4 553	266	8 410	1 196	688
VI	951	-	1 425	4 116	8	4 115	286	10 845	2 285	635
VII	205	0	2 229	4 325	14	4 860	259	10 951	2 264	624
VIII	87	-	1 012	3 734	5	4 083	315	10 422	2 127	467
IX	76	0	2 924	4 100	9	4 196	344	10 182	1 333	393
X	10	0	3 650	3 811	8	4 511	363	9 214	1 121	587
XI	2	1	2 543	5 109	16	2 555	219	5 862	868	623

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 3. Import ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2005 I-XII	45 566	7 988	44 205	6 967	29 735	94 745	80 414	18 621	1 481	3 112
2006 I-XII	45 010	17 310	49 552	19 312	45 485	119 696	81 120	37 196	3 897	4 662
2007 I-XII	79 048	32 086	66 176	9 295	50 721	152 471	86 443	50 624	5 065	2 987
2008 I-XII	51 815	14 610	19 541	11 184	34 691	95 504	68 731	40 163	4 342	1 853
2008 VII	482	856	977	2 448	2 842	8 528	5 894	3 355	346	212
VIII	186	-	380	1 041	2 855	7 524	6 204	3 476	353	117
IX	206	-	309	1 289	3 424	7 237	5 996	4 606	489	219
X	175	-	1 003	640	3 493	6 147	6 136	2 692	373	190
XI	192	24	1 258	627	3 149	5 669	4 697	2 424	260	110
XII	539	92	1 263	916	3 151	4 775	4 187	3 252	309	154
2009 I	486	95	2 078	828	4 559	8 030	5 902	2 824	296	69
II	1 013	456	2 411	561	4 504	8 706	5 873	2 924	318	187
III	1 931	4 302	3 875	357	5 055	10 760	6 164	3 065	246	153
IV	6 470	6 330	8 454	868	4 661	13 282	6 558	2 862	241	128
V	23 572	1 514	20 029	973	4 335	14 546	5 899	4 001	201	132
VI	7 987	242	10 092	954	4 306	12 703	6 073	3 289	168	96
VII	278	72	2 824	926	3 855	10 132	5 991	4 815	301	239
VIII	182	-	4 361	886	3 752	13 716	5 749	2 775	262	170
IX	10	-	2 841	992	3 046	9 105	4 992	3 379	286	136
X	11	-	4 049	727	2 977	9 697	5 028	2 638	444	510
XI	25	24	1 678	470	1 259	4 018	2 866	1 256	97	19

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 4. Ceny oraz relacje cen ziemniaków i ich przetworów

Wyszczególnienie	Rodzaj Ceny	XII	X	XI	XII	Wskaźnik zmian cen	
		2008	2009	2009	2009	roczny	miesięcz.
	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
Ziemniaki	skupu	35,8	20,9	25,2	37,3	104,2	148,0
	targowiskowa	72,7	67,9	71,6	76,6	105,4	107,0
	detaliczna (zł/kg)	0,98	0,87	0,92	0,95	96,9	103,3
	importowa	132,0	39,93	54,26	.	39,2	135,9
	eksportowa	52,7	33,23	28,45	.	78,9	85,6
Relacje cen	skup / targowisko	0,49	0,31	0,35	0,49	-	-
	targowisko / detal	0,74	0,78	0,78	0,81	-	-
	skup / detal	0,37	0,24	0,27	0,39	-	-
Ziemniaki skrobiowe ^a	skupu (zł/t)	151,8	159,3	157,7	156,5	103,1	99,3
Skrobia ziemniaczana	zbytu (zł/kg)	1,73	1,51	1,36	1,40	80,9	102,9
Skrobia ziemniaczana	detaliczna (zł/kg)	4,27	3,94	3,89	3,81	89,2	97,9
Frytki	detaliczna (zł/kg)	9,36	9,50	9,54	9,54	101,9	100,0
Chipsy	detaliczna (zł/kg)	33,90	34,10	34,60	34,80	102,7	100,6
Pyzy ziemniaczane	detaliczna (zł/kg)	7,82	8,08	8,10	8,14	104,1	100,5
Kopytka	detaliczna (zł/kg)	8,48	8,68	8,72	8,74	103,1	100,2

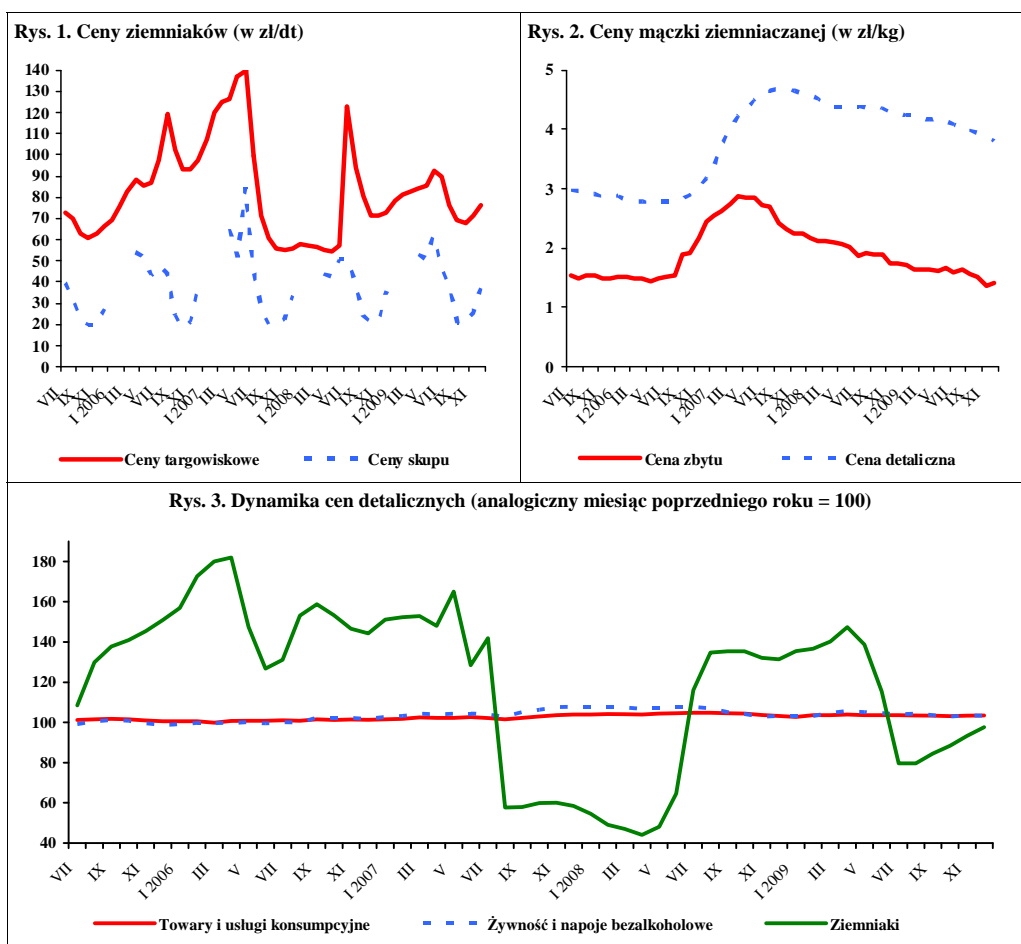
^a cena minimalna gwarantowana za ziemniaki o zawartości skrobi 18% w przelicz. wg aktualnego kursu NBP

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Ceny ziemniaków na targowiskach

		2008	2009			wsk. zmian cen	
		grudzień	październik	listopad	grudzień	roczny	miesięczny
		zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
1	Dolnośląskie	86,9	79,5	79,0	83,8	96,4	106,0
2	Kujawsko-pomorskie	83,8	67,6	73,1	79,3	94,7	108,6
3	Lubelskie	52,6	61,8	63,7	74,3	141,3	116,6
4	Lubuskie	90,6	75,2	81,2	84,6	93,4	104,2
5	Łódzkie	70,3	56,9	61,1	69,3	98,5	113,4
6	Małopolskie	63,9	64,2	66,7	68,5	107,2	102,7
7	Mazowieckie	65,1	70,5	71,7	77,1	118,4	107,5
8	Opolskie	90,9	74,4	80,8	87,4	96,1	108,2
9	Podkarpackie	75,8	69,2	74,6	79,7	105,1	106,8
10	Podlaskie	54,9	74,0	75,3	80,4	146,4	106,8
11	Pomorskie	81,6	73,2	76,0	77,3	94,7	101,8
12	Śląskie	77,2	70,2	78,4	83,8	108,6	106,9
13	Świętokrzyskie	53,1	51,7	59,3	66,5	125,1	112,2
14	Warmińsko-mazurskie	68,5	82,5	87,3	94,6	138,2	108,4
15	Wielkopolskie	84,0	63,4	67,8	69,4	82,6	102,3
16	Zachodniopomorskie	86,1	73,7	73,6	77,4	89,8	105,2
	maksimum	90,9	82,5	87,3	94,6		
	minimum	52,6	51,7	59,3	66,5		
	różnica w %	73,0	59,5	47,2	42,3		

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS.

Rynek warzyw

Grażyna Stępa
Tomasz Smoleński

W styczniu 2010 r. w porównaniu z grudniem 2009 r. wzrosły ceny skupu wszystkich podstawowych gatunków warzyw kierowanych zarówno do bezpośredniej konsumpcji, jak i do przetwórstwa oraz przeznaczonych na eksport. Cebula przeznaczona do konsumpcji bezpośredniej podrożała o 40%, buraki ćwikłowe o 14%, kapusta biała o 12% i marchew o 11%. W skupie prowadzonym przez zakłady przetwórcze najbardziej, bo o 15% wzrosła cena buraków. Spośród warzyw przeznaczonych na eksport ceny porów wzrosły o 55%, kapusty czerwonej o 61%, pekińskiej o 45%, białej o 36%, cebuli o 35%, selerów o 12% i pietruszki o 3%. W handlu hurtowym o 33% zwyżkowała cena kapusty białej, o 32% marchwi, o 26% cebuli i o 10% buraków ćwikłowych.

W relacji do stycznia 2009 r. spośród warzyw do konsumpcji bezpośredniej najbardziej, bo dwukrotnie podrożała kapusta biała, cebula o 66%, buraki o 21%, a o 9% potaniały pieczarki. W przetwórstwie cena kapusty białej wzrosła o 21%, cebuli obieranej o 19% i pietruszki o 14%. Niższa o 23% była cena marchwi i o 15% buraków. W skupie warzyw przeznaczonych na eksport niemal trzykrotnie droższa była kapusta biała i dwukrotnie kapusta czerwona oraz cebula. Pietruszka była droższa o 60%, a kapusta pekińska podrożała w niewielkim stopniu. Obniżyły się ceny marchwi (o 25%), selerów (o 11%) i buraków (o 16%). Na rynkach hurtowych niemal dwukrotnie więcej płacono za kapustę białą, za cebulę o 42% i za buraki o 12%.

W grudniu 2009 r., w porównaniu z listopadem w handlu detalicznym najbardziej zwyżkowały ceny detaliczne pomidorów (o 27%), papryki (o 25%) i kalafiorów (o 22%). W tym samym okresie o 10% obniżyły się ceny detaliczne ogórków konserwowych i o 4% kukurydzy konserwowej, a ceny innych przetworów warzywnych utrzymały się na tym samym poziomie (lub zmieniły w małym stopniu o 1-2%). W relacji do grudnia 2008 r. spośród warzyw świeżych najbardziej podrożała: kapusta biała (o 34%), cebula (o 5%) i pory (o 4%), a potaniała papryka (o 7%) i pomidory (o 16%). Ceny detaliczne pozostałych warzyw świeżych zmieniły się w niewielkim stopniu. Spośród przetworów warzyw-

nych wzrosły ceny detaliczne szpinaku mrożonego (o 7%), kalafiorów mrożonych (o 6%) i mrożonych mieszanek warzywnych (o 5%), a także: mrożonej fasoli szparagowej, keczupu, soku pomidorowego i groszku konserwowego. Zniżkowały o 21% ceny koncentratu pomidorowego i o 3% ogórków konserwowych.

W listopadzie 2009 r., w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego, średnie i duże zakłady przetwórcze podniosły produkcję warzyw mrożonych o 23%, marynat o 21% i konserw warzywnych o 16%. Produkcja soku pomidorowego obniżyła się o 16%.

W listopadzie 2009 r. wyeksportowano 24,3 tys. ton warzyw świeżych o wartości 7,3 mln EUR. W stosunku do listopada 2008 r. wolumen eksportu warzyw świeżych obniżył się o 7%, a jego wartość o 34%. Powodem spadku eksportu warzyw świeżych była niższa o 78% sprzedaż ogórków, o 62% kalafiorów, o 35% kapusty i o 7% marchwi. Eksport cebuli wzrósł o 21, a pomidorów o 3%. W listopadzie 2009 r. sprzedano 32,4 tys. ton przetworów warzywnych o wartości 21,3 mln EUR. Wolumen eksportu przetworów obniżył się w stosunku do listopada 2008 r. o 12%, a jego wartość o 20%. Na spadek sprzedaży przetworów warzywnych wpłynął niższy o 49% eksport suszy, o 17% konserw, o 16% mrożonek i o 5% marynat.

Import warzyw świeżych w listopadzie 2009 r. wyniósł 22,2 tys. ton, a jego wartość 14,3 mln EUR. W porównaniu z listopadem 2008 r. wolumen importu warzyw świeżych obniżył się o 21%, a jego wartość spadła o 36%. Zakup cebuli był niższy o 44%, marchwi o 32%, czosnku o 30%, ogórków o 23%, papryki o 15% i pomidorów o 12%. Trzy i półkrotnie więcej zaimportowano kapusty. W tym okresie import przetworów warzywnych wyniósł 11,6 tys. ton, a ich wartość 11,1 mln EUR. W relacji do listopada 2008 r. wielkość zakupu przetworów warzywnych zmniejszyła się o 14%, a ich wartość o 12%. O 48% mniej zakupiono konserw, o 42% mrożonek i o 33% suszy. Natomiast o 52% wzrósł import koncentratu pomidorowego i o 29% marynat.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Cebula ^a	Cebula ^b	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki do konserwowania	Ogórki do kwaszenia	Pomidory gruntowe	Pomidory szklarniowe	Kalafory gruntowe (szt.)	Pieczarki
2008 XII	0,49	1,10	0,21	0,56	0,43	-	-	-	4,57	-	4,38
2008 I-XII	0,73	1,40	0,68	0,88	0,70	1,77	1,24	1,08	3,33	1,49	4,80
2009 I	0,53	1,11	0,26	0,70	0,48	-	-	-	-	-	5,29
II	0,61	1,13	0,23	0,92	0,51	-	-	-	-	-	4,73
III	0,57	1,15	0,28	1,13	0,61	-	-	-	8,00	-	4,63
IV	0,61	1,19	0,28	1,65	0,72	-	-	-	8,50	-	4,60
V	0,75	1,29	0,27	2,18	0,74	-	-	-	5,22	-	4,33
VI	1,02	1,70	0,38	2,58	0,77	-	2,18	-	3,20	-	4,34
VII	1,54	1,93	0,83 ^c	1,18	0,64	1,95	1,64	-	2,44	-	4,92
VIII	0,90	1,74	0,85	0,87	0,56	2,44	1,90	1,25	2,09	2,52	5,22
IX	0,67	1,42	0,32	0,72	0,51	2,05	1,73	1,00	1,92	2,24	5,13
X	0,60	1,21	0,38	0,65	0,49	-	-	-	2,74	1,35	4,69
XI	0,63	1,20	0,49	0,64	0,49	-	-	-	3,22	-	4,92
XII	0,63	1,20	0,52	0,62	0,51	-	-	-	3,73	-	4,80
2009 I-XII	0,76	1,38	0,40	1,17	0,59	2,15	1,86	1,13	4,11	2,04	4,81
2010 I	0,88	1,25	0,58	0,69	0,58	-	-	-	-	-	4,84
Wskaźnik zmian w %											
<u>I 2010</u> XII 2009	140	104	112	111	114	x	x	x	x	x	101
<u>I 2010</u> I 2009	166	113	223	99	121	x	x	x	x	x	91

^a z notowań spółdzielni ogrodniczych, ^b cena targowiskowa z notowań ZSIR MRiRW, ^c ceny za sztukę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Cebula obierana	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Pietruszka	Fasola szparag.	Brokuly różyczk.	Kalafory różyczk.	Ogórki do konserw.	Pomidory do mrożenia	Pomidory do tłoczenia
2008 XI	0,78	0,28	0,26	0,26	0,75	-	1,30	0,82	-	-	-
XII	0,75	0,25	0,26	0,25	0,69	-	-	-	-	-	-
2008 I-XII	0,79	0,45	0,32	0,26	0,90	0,68	1,37	0,91	1,61	0,51	0,33
2009 I	0,75	0,29	0,31	0,27	0,70	-	-	-	-	-	-
II	0,75	0,30	0,42	0,28	0,70	-	-	-	-	-	-
III	0,76	0,30	0,46	0,38	0,70	-	-	-	-	-	-
IV	0,77	0,30	0,48	0,44	0,70	-	-	-	-	-	-
V	0,86	0,32	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,88	0,34	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VII	0,87	-	-	-	-	0,74	0,95	1,48	1,77	-	-
VIII	0,82	0,30	0,26	-	-	0,76	-	-	1,96	0,61	0,35
IX	0,78	0,30	0,25	0,20	-	0,77	1,32	0,97	2,10	0,67	0,35
X	0,75	0,30	0,23	0,20	-	-	1,34	0,98	-	0,63	0,34
XI	0,78	0,32	0,22	0,20	0,79	-	1,40	0,99	-	-	-
XII	0,82	0,32	0,22	0,20	0,79	-	1,50	1,00	-	-	-
2009 I-XII	0,80	0,31	0,32	0,27	0,73	0,76	1,30	1,08	1,94	0,64	0,35
2010 I	0,89	0,35	0,24	0,23	0,80	-	-	-	-	-	-
Wskaźnik zmian w %											
<u>I 2010</u> XII 2009	109	109	109	115	101	x	x	x	x	x	x
<u>I 2010</u> I 2009	119	121	77	85	114	x	x	x	x	x	x

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Pomidory	Ogórki krótkie	Kapusta pekińska	Kapusta biała	Kapusta czerwona	Papryka czerwona	Marchew	Pietruszka	Seler	Cebula	Por	Buraki czerwone	Ziemiaki
2008 XII	-	-	0,66	0,19	0,36	-	0,54	1,15	0,85	0,39	1,00	0,41	-
2008 I-XII	3,17	1,23	1,38	0,56	0,52	3,38	0,69	1,75	0,91	0,55	1,35	0,63	0,46
2009 I	-	-	0,79	0,19	0,28	-	0,65	1,08	0,95	0,35	-	0,43	-
II	-	-	1,04	0,20	0,34	-	0,70	1,27	0,75	0,36	-	0,44	-
III	-	-	1,15	0,21	0,34	-	0,84	1,27	0,79	0,37	-	0,50	-
IV	7,46	-	1,72	0,25	0,36	-	1,26	-	0,80	0,42	-	0,53	-
V	5,17	-	1,27	1,23	0,38	-	1,50	1,25	0,70	0,51	-	0,53	-
VI	2,88	-	0,98	0,60	0,47	-	1,25	2,43	0,70*	0,56	0,70*	-	-
VII	1,83	1,29	0,72	0,33	0,42	3,20	0,78	2,50	2,90	0,79	0,70*	0,48	-
VIII	1,66	1,12	0,76	0,30	0,43	2,90	0,55	-	-	0,60	1,97	0,39	-
IX	1,89	1,12	0,78	0,33	0,40	2,76	0,52	1,96	0,81	0,39	-	0,34	-
X	3,03	-	0,70	0,38	0,40	2,56	0,45	1,85	0,85	0,36	1,05	0,31	-
XI	-	-	0,53	0,39	0,38	2,50	0,46	1,91	1,05	0,46	0,99	0,31	-
XII	-	-	0,56	0,39	0,38	-	0,46	1,68	0,76	0,51	1,09	0,33	-
2009 I-XII	3,42	1,18	0,92	0,40	0,38	2,78	0,79	1,72	1,04	0,47	1,28	0,42	-
2010 I	-	-	0,81	0,53	0,61	-	0,49	1,73	0,85	0,69	1,69	0,36	0,45
Wskaźnik zmian w %													
<u>I 2010</u> XII 2009	x	x	145	136	161	x	107	103	112	135	155	109	x
<u>I 2010</u> I 2009	x	x	103	279	218	x	75	160	89	197	x	84	x

^a cena za sztukę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów warzywnych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pomidorowy	Warzywa mrożone	Konserwy warzywne	Marynaty
2008 VII	3 190	30 029	18 567	8 597
VIII	3 685	47 816	18 037	11 169
IX	3 187	61 081	22 773	6 055
X	3 019	60 205	10 810	5 156
XI	2 833	45 145	5 999	3 720
XII	3 889	33 469	6 104	3 488
2008 I-XII	41 384	477193	119 758	53 869
2009 I	3 203	32 705	6 319	2 719
II	3 348	36 021	4 106	2 796
III	4 217	32 413	6 583	3 176
IV	4 118	27 545	6 067	2 426
V	3 464	25 624	3 155	2 297
VI	2 492	19 876	4 995	1 984
VII	3 178	26 758	16 062	8 113
VIII	4 608	37 228	10 063	14 397
IX	4 525	64 650	17 710	9 076
X	2 702	67 460	11 816	6 316
XI	2 377	55 380	6 942	4 515
Wskaźnik zmian w %				
<u>XI 2009</u> XI 2008	84	123	116	121

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2008											2009											XI 2009 XI 2008 (%)	
	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	IX	X	XI					
Warzywa ogółem	40979	37439	26077	23024	467446	27976	27216	31290	31513	34297	34648	32369	25518	34635	39955	24260	34635	39955	24260					
Cebula	9491	9469	8702	6412	126863	10310	10477	10016	7332	8155	7181	6050	7875	7787	13633	10521	7787	13633	10521		93			
Kapusta	3219	4522	2816	2659	72003	4143	4827	5809	13954	9167	3842	1577	1742	2735	3904	1839	2735	3904	1839		65			
Marchew	605	694	1578	1321	42212	1237	1408	1864	1288	1034	884	3210	904	1458	1852	1469	1458	1852	1469		93			
Ogórki	1186	269	301	571	15543	76	65	598	874	1319	1371	1751	1506	912	338	67	912	338	67		22			
Pomidory	14437	10409	1825	627	87247	754	659	607	672	7696	12972	11488	7546	12104	7907	1871	12104	7907	1871		103			
Kalafiory	4546	4121	2006	182	27086	117	278	387	276	277	3654	3731	1840	3673	5587	761	3673	5587	761		38			
Przetwory ogółem	36095	43048	36742	33274	465180	39871	43126	50814	36444	32726	31833	25401	25955	36435	38851	32407	36435	38851	32407		88			
Susze	1425	1528	1799	1029	19411	1709	1394	1673	1307	1347	1477	1679	1506	1517	1894	914	1517	1894	914		51			
Marynaty	3200	3760	2894	2864	35094	2338	2476	3004	2451	1926	1936	2050	2508	3026	2974	2757	3026	2974	2757		95			
Konserwy	3960	5959	4932	4302	44264	3883	3135	4370	3706	3154	2795	2272	2240	3975	4042	4072	3975	4042	4072		83			
-kapusta kwasz.	605	892	1270	1157	11957	1239	965	1294	939	488	387	370	568	709	986	1270	709	986	1270		100			
Mrożonki	23871	27292	24318	21728	324361	27566	31796	36094	24728	22475	22233	16189	16665	24213	25564	20535	24213	25564	20535		84			
Pieczarki i ich przetwory	11883	15063	14500	15386	175232	9321	8526	11156	9829	9384	9426	8421	8471	7911	10275	8939	7911	10275	8939		62			
Warzywa ogółem	21688	22103	10943	8733	201177	9118	9104	11067	9774	15236	17585	15432	11776	16208	16271	7267	16208	16271	7267		66			
Cebula	3875	4384	3540	2319	42781	3625	3792	3143	2105	2429	2227	1935	2373	2376	2971	2293	2376	2971	2293		65			
Kapusta	395	576	322	367	15155	512	534	738	2008	1428	699	240	225	366	526	262	366	526	262		82			
Marchew	131	156	257	237	7044	244	268	380	373	341	260	852	170	157	277	211	157	277	211		82			
Ogórki	841	228	260	448	9152	93	87	1071	812	932	801	893	847	524	211	34	847	524	211		13			
Pomidory	9969	10353	1440	627	65312	522	438	549	717	5153	8647	6864	4852	7617	6475	1180	7617	6475	1180		82			
Kalafiory	1880	2165	743	67	11755	81	141	205	152	178	1500	1197	871	1695	2495	433	1695	2495	433		58			
Przetwory ogółem	28243	33944	26731	24572	312037	26922	29084	31585	22870	21331	21517	17309	17768	24237	24663	21262	24237	24663	21262		80			
Susze	2647	3059	2984	1803	33257	3016	2550	2826	2040	1878	2125	2467	2421	2301	2861	1866	2301	2861	1866		63			
Marynaty	3398	4143	3015	3093	33729	2024	2293	2539	2188	1654	1849	1937	2321	2806	2799	2649	2806	2799	2649		88			
Konserwy	4600	5890	4358	3744	40632	3157	2812	3374	2838	2865	2845	2377	2154	3465	3139	3300	3465	3139	3300		76			
-kapusta kwasz.	259	462	517	476	4899	454	390	420	340	251	207	143	187	250	362	430	250	362	430		83			
Mrożonki	14076	16293	13890	12651	167070	14688	17215	18421	12333	11464	11270	7718	7986	12100	11813	9759	12100	11813	9759		70			
Pieczarki i ich przetwory	18447	24754	22048	23376	262870	14511	13111	16014	14029	13013	13309	11273	11600	11264	13914	11896	11264	13914	11896		54			

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 6. Import wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2008		2009											$\frac{XI\ 2009}{XI\ 2008}$ (%)			
	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	
Warzywa ogółem	9934	17327	28206	37264	391979	34708	36331	45793	43638	33530	31538	18506	12759	6933	10739	22248	79
Cebula	4537	6047	3669	5565	71869	3499	4000	3931	4579	6502	9859	4788	2030	1699	1877	2049	56
Kapusta	50	50	94	106	6701	135	123	270	1423	1026	0	0	0	0	312	336	357
Marchew	255	305	577	1024	41838	2666	3072	3801	4717	6102	8483	3138	706	306	499	393	68
Ogórki	2447	3826	5165	5553	46742	4317	3375	4391	4157	1877	1902	3026	5738	1964	2924	4001	77
Pomidory	659	2046	9675	13324	108494	13084	13365	14751	12077	7619	4663	3271	2365	442	1042	8532	88
Papryka	441	2227	3136	3802	32722	3473	3521	4428	3697	3567	3431	2732	867	1396	1864	2654	85
Czosnek	456	551	574	661	6889	455	392	733	633	242	617	280	445	541	548	399	70
Przetwory ogółem	14247	15751	13462	15798	194133	12607	12793	16294	12052	11881	14578	12273	11069	12909	11044	11584	86
Mrożonki	3463	3474	2354	2645	38567	2532	3032	3423	2261	2302	1844	1702	1196	2242	1330	1365	58
Susze	1738	1932	1043	2091	18214	1240	491	1039	909	996	1485	1135	965	841	786	698	67
Marynaty	1615	1755	1292	1181	16192	1401	1166	1656	1293	1075	1190	1198	1454	1437	1501	1666	129
Konserwy	3261	4269	3552	3685	55749	2714	2396	4244	2311	2596	2794	2279	2253	3051	2025	1853	52
<i>-kukurydza</i>																	
<i>konserw.</i>	1747	2091	1678	1955	17655	1188	1085	2209	1233	992	1066	1159	1095	1598	272	532	32
Koncentrat pomid.	2435	2792	2962	4660	45793	3466	4050	3948	3665	3710	5719	4557	3701	3410	3907	4695	159
Warzywa ogółem	4454	11558	22360	36417	288444	33924	32152	40628	36731	22239	14166	7820	4759	3108	5600	14292	64
Cebula	449	656	375	547	9082	402	507	812	494	648	1033	521	177	122	221	272	73
Kapusta	10	10	38	44	3105	59	62	105	594	304	0	0	0	0	43	39	101
Marchew	95	94	158	279	13740	702	873	1386	1758	3007	2769	594	139	72	112	116	74
Ogórki	1294	2778	3959	5338	33893	6005	5472	3333	2164	997	873	1148	1823	753	1308	2440	62
Pomidory	680	2662	9049	15793	105893	12873	10951	16519	16393	7907	3017	1694	1126	427	959	5223	58
Papryka	444	2526	3661	5735	49417	5255	5104	6599	5422	4418	3719	2529	514	717	1114	2415	66
Czosnek	369	502	428	380	5352	295	279	494	512	313	648	334	447	559	656	483	113
Przetwory ogółem	13937	15402	12631	15596	159688	13122	12892	16403	12770	12079	14528	12240	11054	12810	11221	11111	88
Mrożonki	2798	2859	1943	2412	31493	2131	2558	2662	1856	1694	1546	1309	857	1603	991	1087	56
Susze	2222	2027	848	1991	22832	2443	1096	2166	2323	1718	2169	1876	1876	1777	1767	1340	158
Marynaty	1361	1592	957	1064	13296	1077	1040	1356	1097	859	1081	957	1204	1149	1253	1438	150
Konserwy	3971	4894	3878	4123	40665	3146	2855	4541	2554	2819	3025	2590	2536	3421	2769	2323	60
<i>-kukurydza</i>																	
<i>konserw.</i>	1734	2011	1517	1822	15934	1065	1022	1777	991	839	898	949	1015	1490	250	552	36
Koncentrat pomid.	2006	2486	2832	4529	34308	3041	3666	3854	3461	3856	5251	4217	3277	3260	3093	3607	127

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych warzyw i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta	Marchew	Ogórki	Pomidory	Kalafioły	Pieczarki	Ogórki konser.	Kapusta kwaszona	Mrożona fasola
2008 IX	0,38	0,14	0,22	0,69	0,68	0,36	1,62	0,94	0,47	0,57
X	0,43	0,15	0,23	0,74	0,95	0,48	1,69	0,95	0,61	0,62
XI	0,38	0,14	0,15	0,74	0,73	0,35	1,57	0,86	0,45	0,57
XII	0,31	0,16	0,18	0,57	0,60	0,23	1,52	0,85	0,59	0,48
2008 I-XII	0,35	0,17	0,12	0,62	0,61	0,51	1,42	0,71	0,47	0,45
2009 I	0,35	0,12	0,20	1,20	0,68	0,69	1,56	0,85	0,37	0,48
II	0,36	0,11	0,19	1,37	0,65	0,50	1,54	0,90	0,40	0,49
III	0,31	0,11	0,20	1,80	0,90	0,52	1,45	0,82	0,32	0,49
IV	0,29	0,14	0,28	0,93	1,05	0,55	1,44	0,84	0,36	0,49
V	0,30	0,15	0,33	0,71	0,67	0,65	1,39	0,79	0,52	0,54
VI	0,29	0,18	0,29	0,60	0,67	0,40	1,41	0,83	0,54	0,49
VII	0,31	0,15	0,27	0,53	0,60	0,32	1,34	0,86	0,39	0,52
VIII	0,30	0,13	0,19	0,56	0,64	0,47	1,37	0,88	0,33	0,46
IX	0,31	0,13	0,11	0,57	0,63	0,46	1,42	0,84	0,35	0,50
X	0,22	0,13	0,15	0,62	0,82	0,45	1,35	0,83	0,37	0,43
XI	0,22	0,14	0,14	0,51	0,63	0,57	1,33	0,79	0,34	0,41
Wskaźnik zmian w %										
<u>XI 2009</u> X 2009	100	108	93	82	77	127	99	95	92	95
<u>XI 2009</u> XI 2008	58	100	93	69	86	163	85	92	76	72

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała ^a	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki gruntowe	Pomidory gruntowe	Ogórki spod osłon	Pomidory spod osłon	Kalafioły gruntowe ^a
2008 VIII	0,93	0,91	0,90	0,76	1,55	1,12	1,43	1,42	1,55
IX	0,78	0,89	0,88	0,72	2,64	1,05	2,64	2,02	1,91
X	0,72	0,96	0,77	0,66	4,28	1,37	4,14	2,90	2,10
XI	0,69	0,82	0,79	0,64	-	-	5,04	4,02	-
XII	0,68	0,85	0,79	0,66	-	-	4,50	4,03	-
2008 I-XII	0,91	1,41	1,06	0,77	2,53	1,18	4,02	5,49	1,82
2009 I	0,64	0,39 ^b	1,02	0,66	-	-	-	-	-
II	0,67	0,36 ^b	1,07	0,68	-	-	13,84	-	-
III	0,71	0,33 ^b	1,18	0,73	-	-	8,25	17,19	-
IV	0,74	0,32 ^b	1,52	0,77	-	-	4,37	10,40	-
V	0,79	0,35 ^b	2,34	0,76	3,72	-	2,56	4,73	-
VI	1,03	0,43 ^b	2,43	0,81	2,81	-	1,90	3,55	-
VII	1,35	0,88	1,32	0,76	2,05	-	1,33	2,67	2,01
VIII	1,21	1,33	1,05	0,69	2,24	-	1,63	1,88	1,36
IX	0,73	1,38	0,75	0,63	2,04	1,56	1,88	1,77	2,30
X	0,61	1,54	0,69	0,63	4,12	1,63	3,18	2,66	1,80
XI	0,72	1,44	0,69	0,69	-	-	5,81	3,25	-
XII	0,72	0,54 ^b	0,68	0,67	-	-	-	3,84	-
2009 I-XII	0,83	1,31	1,23	0,71	2,83	1,60	4,48	5,19	1,87
2010 I	0,91	0,72 ^b	0,90	0,74	-	-	15,50	-	-
Wskaźnik zmian w %									
<u>I 2010</u> XII 2009	126	133	132	110	x	x	x	x	x
<u>I 2010</u> I 2009	142	195	88	112	x	x	x	x	x

^a ceny za sztukę, ^b zł/kg

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW i dane Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe ^a	Koncentrat pomidorowy 30%	Fasola szparagowa mrożona	Kalafiory mrożone	Mieszanki warzywne mrożone ^b	Kecup	Sok pomidorowy ^a
2008 XI	3,47	10,55	3,34	3,29	3,25	6,50	2,08
XII	3,44	10,48	3,33	3,27	3,24	6,59	2,08
2008 I-XII	3,18	9,48	3,22	3,11	3,14	6,22	2,19
2009 I	3,38	10,20	3,30	3,23	3,34	6,55	2,13
II	3,40	9,98	3,32	3,33	3,28	6,50	2,10
III	3,42	10,15	3,19	3,18	3,30	6,48	2,12
IV	3,33	10,10	3,30	3,26	3,27	6,43	2,03
V	3,38	10,23	3,18	3,17	3,19	6,67	2,06
VI	3,46	10,35	3,29	3,19	3,21	6,71	1,96
VII	3,57	10,70	3,36	3,42	3,18	6,72	2,02
VIII	3,59	10,92	3,32	3,43	3,23	6,72	2,00
IX	3,56	10,78	3,33	3,42	3,18	6,74	2,00
X	3,52	10,63	3,27	3,37	3,17	6,78	1,98
XI	3,53	10,85	3,35	3,39	3,28	6,80	1,97
XII	3,50	10,77	3,32	3,41	3,27	6,76	1,90
2009 I-XII	3,47	10,47	3,29	3,32	3,24	6,66	2,02
Wskaźnik zmian w %							
XII 2009 XI 2009	99	99	99	101	100	99	96
XII 2009 XII 2008	102	103	100	104	101	103	91

^a zł/litr, ^b groszek i marchewka

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych warzyw (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Selery	Pory	Papryka	Pomidory	Ogórki gruntowe	Kalafiory	Pieczarki
2008 XI	1,48	0,76	1,55	1,38	3,21	3,71	6,50	5,23	-	2,84	6,67
XII	1,44	0,73	1,53	1,35	3,13	3,72	8,67	7,08	-	4,15	6,86
2008 I-XII	1,74	1,31	1,94	1,74	3,59	4,14	8,86	4,49	3,78	4,17	6,81
2009 I	1,46	0,74	1,70	1,38	3,15	4,43	10,77	7,94	-	6,05	7,19
II	1,47	0,74	1,85	1,41	3,17	5,53	11,00	7,57	-	7,28	6,83
III	1,48	0,74	2,01	1,45	3,24	6,62	11,51	8,48	-	7,55	6,76
IV	1,51	0,75	2,50	1,50	3,63	6,62	12,28	10,55	-	6,95	6,71
V	1,59	0,77	3,39	1,57	4,22	5,96	11,60	7,94	-	6,17	6,59
VI	2,06	0,82	3,67	2,07	4,68	5,99	9,52	5,08	4,29	3,90	6,61
VII	2,48	1,77 ^a	2,61	2,02	5,31	1,74 ^a	8,33	4,07	3,39	2,82	6,89
VIII	2,13	1,80 ^a	1,97	1,59	4,40	4,86	5,39	3,45	3,32	3,71	7,00
IX	1,76	0,88	1,71	1,44	3,65	4,46	4,48	3,33	3,42	3,49	7,08
X	1,54	0,91	1,58	1,36	3,20	4,02	4,34	3,98	4,24	2,94	6,87
XI	1,50	0,96	1,54	1,36	3,17	3,84	6,43	4,67	-	3,45	6,80
XII	1,51	0,98	1,54	1,37	3,16	3,87	8,05	5,94	-	4,20	6,95
2009 I-XII	1,71	0,83	2,17	1,54	3,75	5,11	8,64	6,08	3,73	4,88	6,86
Wskaźnik zmian w %											
XII 2009 XI 2009	101	102	100	101	100	101	125	127	x	122	102
XII 2009 XII 2008	105	134	101	101	101	104	93	84	x	101	101

^a cena w zł/szt

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe	Koncentrat pomidorowy ^b	Fasola szparag. mrożona	Szpinak mrożony	Kalafiory mrożone	Mieszanki warzywne mrożone	Ketchup	Sok pomidorowy ^a	Groszek konserwowy	Kukurydza konserwowa	Sok wielowarzywny ^a
2008 XI	4,98	17,14	8,10	6,26	8,12	6,86	9,50	3,78	5,90	8,69	4,29
XII	4,98	17,43	8,10	6,30	8,14	6,92	9,55	3,78	5,80	8,54	4,31
2008 I-XII	4,71	16,73	8,02	6,21	8,02	6,74	9,25	3,79	5,79	8,51	4,28
2009 I	5,02	13,05	8,18	6,32	8,24	6,96	9,55	3,79	5,90	8,69	4,31
II	5,10	13,15	8,28	6,38	8,32	7,08	9,55	3,81	5,93	8,71	4,33
III	5,14	13,15	8,28	6,42	8,44	7,12	9,69	3,81	5,90	8,60	4,31
IV	5,14	13,15	8,32	6,44	8,44	7,14	9,60	3,81	5,78	8,40	4,33
V	5,23	13,20	8,32	6,40	8,46	7,12	9,65	3,81	5,90	8,63	4,34
VI	5,28	13,60	8,28	6,38	8,46	7,14	9,75	3,83	5,95	8,69	4,33
VII	5,28	13,80	8,24	6,46	8,44	7,14	9,80	3,84	6,00	8,80	4,31
VIII	5,27	13,80	8,28	6,54	8,42	7,14	9,80	3,84	6,00	8,80	4,31
IX	5,30	13,85	8,28	6,50	8,42	7,14	9,90	3,85	6,00	8,89	4,32
X	5,36	13,90	8,32	6,56	8,48	7,14	9,95	3,84	6,03	9,00	4,32
XI	5,34	13,85	8,40	6,64	8,54	7,28	9,95	3,84	6,00	8,91	4,29
XII	4,81	13,85	8,36	6,74	8,62	7,30	9,85	3,85	5,85	8,57	4,32
2009 I-XII	5,19	13,53	8,30	6,48	8,44	7,14	9,75	3,83	5,94	8,72	4,32
Wskaźnik zmian w %											
XII 2009 XI 2009	90	100	100	102	101	100	99	100	98	96	101
XII 2009 XII 2008	97	79	103	107	106	105	103	102	101	100	100

^a w zł/l, ^b cena koncentratu pomidorowego w zł/kg: do 2008 r. po przeliczeniu opakowania puszka 0,07 kg, od 2009 r. po przeliczeniu opakowania słoik 0,20 kg

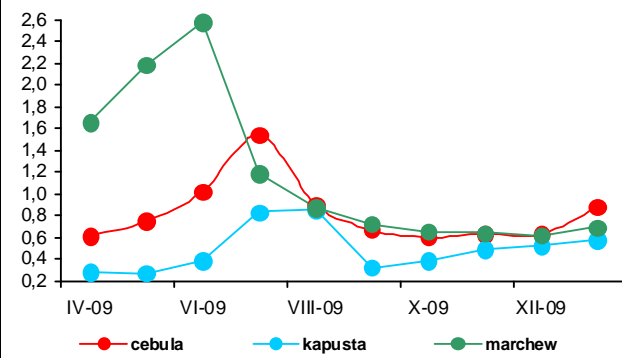
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych w Polsce i w Niemczech (%)

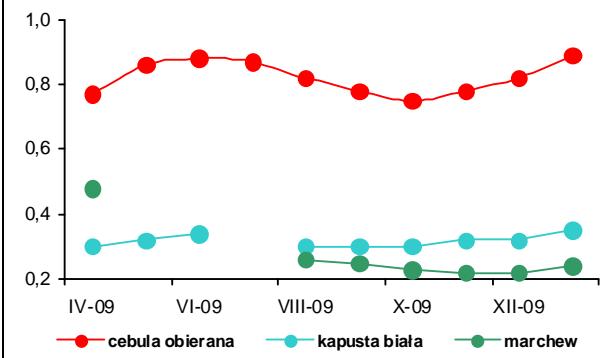
Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Ogórki	Kalafiory
2008 IV	49	60	52	29	-	-
V	47	62	61	25	-	-
VI	45	69	59	26	-	-
VII	46	71	54	27	51	55
VIII	43	68	44	35	-	-
IX	45	65	45	28	-	-
X	44	62	44	26	-	-
XI	44	66	40	27	-	-
XII	46	54	42	31	-	-
2009 I	49	69	43	29	-	-
II	47	65	29	24	-	-
III	45	62	51	28	-	-
IV	46	74	48	29	48	-
V	48	70	52	28	53	-
VI	38	61	48	25	46	-
VII	40	62	51	28	51	50
VIII	43	68	55	29	-	-
IX	46	71	54	27	-	-
X	49	72	45	28	-	-
XI	55	76	48	29	-	-
XII	65	78	49	30	-	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS, i ZMP der Markt Obst und Gemüse.

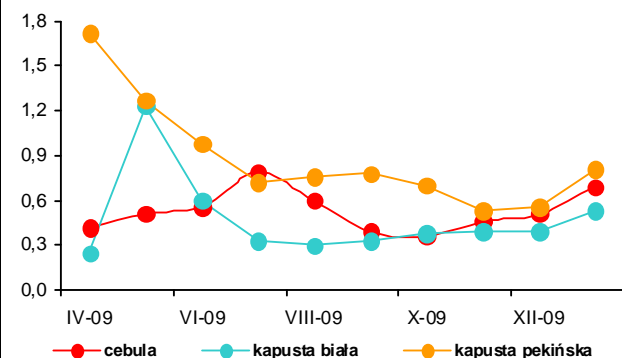
Rys. 1. Ceny skupu warzyw w spółdzielniach ogrodniczych (zł/kg)

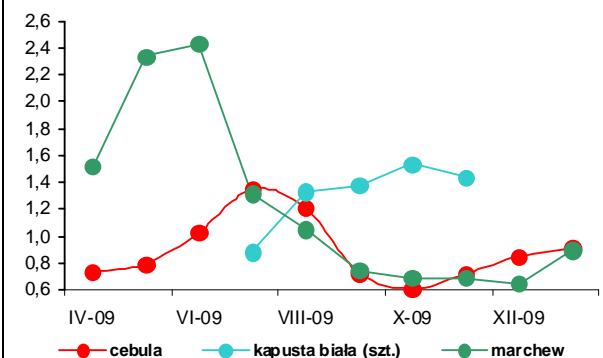
Rys. 2. Ceny skupu warzyw w zakładach przetwórczych (zł/kg)

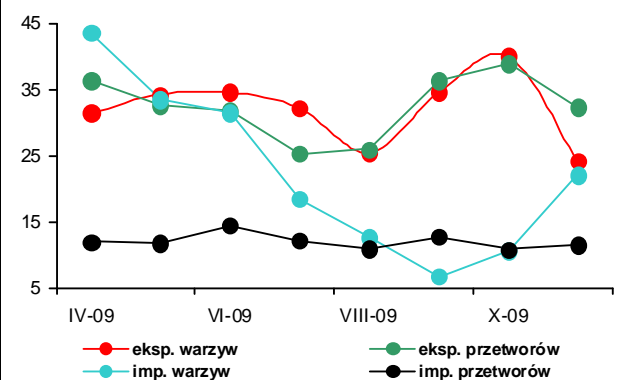
Rys. 3. Ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

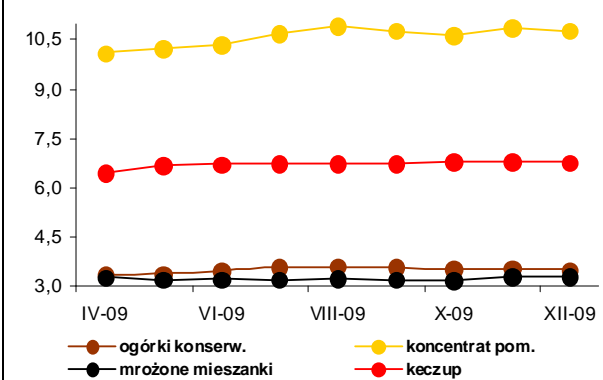
Rys. 4. Ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

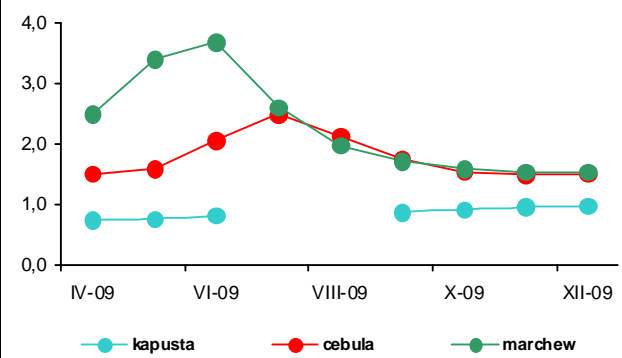
Rys. 5. Eksport i import warzyw świeżych i przetworzonych (tys. ton)

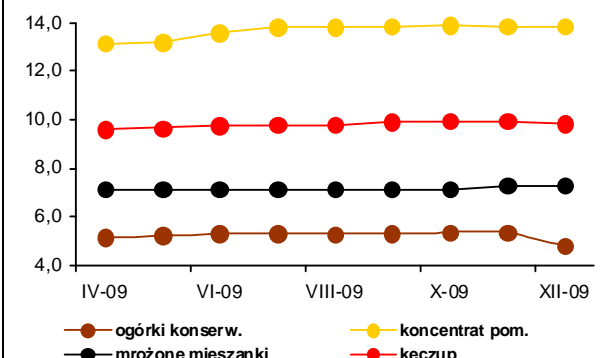
Rys. 6. Ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne warzyw świeżych (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Rynek owoców

Bożena Nosecka
Irena Strojewska

W styczniu 2010 r. ceny hurtowe jabłek były wyższe w porównaniu ze styczniem roku poprzedniego o 5%. Nieznacznie niższe były ceny w skupie jabłek przeznaczonych na eksport, a także jabłek kierowanych do przetwórstwa. Bardzo duża podaż po zbiorach ubiegłorocznych była przyczyną obniżenia o 16% hurtowych cen gruszek. O ponad 40% spadły ceny płacone za te owoce przez firmy eksportowe. Na rynkach hurtowych wyższe były ceny niemal wszystkich owoców południowych. Obniżyły się jedynie, wobec bardzo wysokiego poziomu w styczniu 2009 r. ceny hurtowe bananów.

Z powodu sezonowego wzrostu ceny jabłek deserowych, a także gruszek w styczniu 2010 r. były znacznie wyższe, niż w grudniu roku poprzedniego. Ceny hurtowe tych owoców wzrosły odpowiednio o 12 i 25%, a w skupie na eksport o 12 i 17%. Obniżyły się nieznacznie ceny kierowanych do przetwórstwa jabłek. Spośród owoców południowych spadły tylko ceny hurtowe bananów i pomarańczy.

W grudniu 2009 r. w relacji do grudnia 2008 r. średnie ceny detaliczne owoców i ich przetworów wzrosły o 4,9%, przy wzroście cen żywności i napojów bezalkoholowych o 3,4%, o czym zdecydował 7,7% wzrost cen owoców południowych. Ceny przetworów owocowych zwiększyły się o 2,6%, a owoców strefy umiarkowanej zmniejszyły się o 1,4%. Ceny detaliczne gruszek spadły o niemal 22%, orzechów o 4,6%. Ceny owoców jagodowych były wyższe o 2,4%, jabłek o 1,8%, a pozostałych owoców z drzew spadły o 1,4%. Spośród owoców południowych najbardziej zwiększyły się ceny winogron i mandarynek (odpowiednio o 27 i 13%), a w grupie przetworów – brzoskwinie i ananasy w puszkach (wzrost o 7 i 4%). W grudniu 2009 r. w porównaniu do poprzedniego miesiąca ceny owoców i przetworów wzrosły o 4,5%, przy wzroście cen żywności i napojów bezalkoholowych zaledwie o 0,5%. Wyższe były średnie ceny owoców strefy umiarkowanej, a niższe owoców południowych i przetworów owocowych. W całym 2009 r. owoce i ich przetwory potaniały w relacji do roku poprzedniego o 4,2% (ceny żywności wzrosły o 4,1%) pod wpływem spadku cen owoców strefy umiarkowanej o 14,4%. Owoce południowe podrożały w tym czasie o 6,8%, a przetwory

owocowe o 7,8%. Na spadku cen owoców strefy umiarkowanej zaważył niski poziom cen detalicznych jabłek w I połowie roku.

W listopadzie 2009 r. produkcja pitnych soków w firmach małych i średnich zwiększyła się w relacji do listopada roku poprzedniego o 16%, w wyniku wzrostu produkcji soków jabłkowych i produkowanych z owoców cytrusowych. Obniżyła się natomiast produkcja owoców mrożonych, zagęszczonych soków owocowych oraz dżemów. W okresie I-XI 2009 r. produkcja soków pitnych była wyższa niż w tym samym czasie roku poprzedniego o 8%, produkcja owoców mrożonych spadła o 5%, a dżemów aż o 37%. Wzrost produkcji soków pitnych wynikał ze zmniejszenia na rynku europejskim i światowym cen surowców w ich produkcji tj. soków zagęszczonych. O spadku produkcji owoców mrożonych i zagęszczonych soków owocowych zdecydowała niższa podaż surowca ze zbiorów ubiegłorocznych, a dżemów – niższy popyt w kraju i na rynkach zbytu.

W listopadzie wolumen eksportu owoców i ich przetworów był o niemal 40% niższy niż w listopadzie roku poprzedniego. Wynikało to przede wszystkim ze spadku zagranicznej sprzedaży dominujących w eksporcie: jabłek, zagęszczonego soku jabłkowego i mrożonych owoców. Na obniżenie eksportu jabłek bardzo istotny wpływ miały utrudnienia w eksporcie do Rosji (konieczność posiadania świadectw jakości). Po wysokich ubiegłorocznych zbiorach wyższy niż w listopadzie 2008 r. był eksport gruszek i śliwek. Z powodu spadku cen eksportowych obniżyły się wpływy z eksportu niemal wszystkich owoców i ich przetworów, a łączna wartość zagranicznej sprzedaży produktów tej grupy towarowej była niższa niż w listopadzie 2008 r. aż o 49% i wyniosła 55,3 mln euro. Obniżenie wolumenu importu niemal wszystkich owoców i ich przetworów spowodowało spadek wartości przywozu tych produktów ze 108,8 do 83,2 mln euro. Jednakże w wyniku głębokiego zmniejszenia wartości eksportu ujemne saldo handlu zagranicznego owocami i ich przetworami pogłębiło się z 1,3 do 27,9 mln euro. W okresie I-XI 2009 r. dodatnie saldo handlu wyniosło 87,6 mln euro, wobec 10,9 mln euro w analogicznym okresie roku poprzedniego. Bardzo wysokie było dodatnie saldo handlu w I połowie 2009 r.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Morele	Brzoskwinie	Śliwki
2008 XII	0,91	2,23	-	-	-	-	-
2008 I-XII	1,76	2,42	2,71	1,87	2,93	1,81	1,19
2009 I	0,91	2,41	-	-	-	-	-
II	0,88	2,88	-	-	-	-	-
III	0,95	3,48	-	-	-	-	-
IV	1,07	3,60	-	-	-	-	-
V	1,35	-	-	-	-	-	-
VI	1,61	-	2,12	-	-	-	-
VII	1,79	-	2,00	1,54	1,63	1,28	2,17
VIII	1,42	-	-	1,65	2,29	1,86	1,43
IX	1,11	1,43	-	-	-	1,33	1,09
X	0,98	1,28	-	-	-	-	1,27
XI	0,95	1,37	-	-	-	-	1,05
XII	0,86	1,54	-	-	-	-	-
2009 I-XII	1,16	2,25	2,06	1,60	1,96	1,49	1,40
2010 I	0,89	1,80	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)							
<u>I 2010</u> XII 2009	103	117	x	x	x	x	x
<u>I 2010</u> I 2009	98	75	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu owoców kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Jabłka przemysłowe	Truskawki bez szypułki	Truskawki z szypułką	Porzeczki czerwone	Porzeczki czarne	Maliny	Aronia	Wiśnie do mrożenia	Wiśnie do tloczenia	Śliwki do mrożenia
2008 XII	0,17	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2008 I-XII	0,29	2,59	1,49	1,23	1,84	3,71	0,72	0,89	0,85	0,82
2009 I	0,19	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II	0,18	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,19	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,19	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,18	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	-	1,32	0,89	-	-	3,30	-	-	-	-
VII	0,21	1,65	-	1,00	2,29	3,43	-	0,84	0,78	-
VIII	0,17	-	-	-	-	2,86	0,60	0,87	0,55	0,65
IX	0,15	-	-	-	-	3,14	0,62	-	-	0,56
X	0,16	-	-	-	-	-	-	-	-	0,75
XI	0,16	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,19	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2009 I-XII	0,18	1,49	0,89	1,00	2,29	3,11	0,61	0,86	0,67	0,65
2010 I	0,18	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)										
<u>I 2010</u> XII 2009	95	x	x	x	x	x	x	x	x	x
<u>I 2010</u> I 2009	95	x	x	x	x	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Jabłka deserowe	Gala (70 mm+)	Golden Delicious (70 mm+)	Idared (70 mm+)	Jonagold (70 mm+)	Jonagored (70 mm+)	Szampion (70 mm+)	Gruszka deserowa	Gruszka Lukaszówka	Truskawki	Czeresnie	Maliny	Śliwki
2008 XII	0,61	0,85	0,89	0,58	0,55	0,55	0,56	1,73	1,66	-	-	-	-
2008 I-XII	1,45	1,37	1,75	1,74	1,65	1,64	1,55	1,68	1,74	4,29	4,80	6,00	1,26
2009 I	0,68	1,09	1,00	0,63	0,56	0,56	0,58	2,75	1,78	-	-	-	-
II	0,71	1,09	1,01	0,67	0,58	0,56	0,60	2,00	2,00	-	-	-	-
III	0,84	1,34 ^a	1,54 ^a	0,84 ^a	0,66	0,80 ^a	0,83 ^a	-	-	-	-	-	-
IV ^a	1,19	1,67	1,77	1,22	1,06	1,06	1,06	-	-	-	-	-	-
V ^a	1,44	1,80	2,04	1,54	1,44	1,42	1,43	-	-	-	-	-	-
VI ^a	1,45	2,00	2,00	1,63	1,41	1,54	1,37	-	-	2,86	3,50	-	-
VII ^a	1,62	-	-	1,91	1,70	1,80	-	-	-	-	3,38	6,00	2,70
VIII	1,19	-	-	-	-	2,00 ^a	-	1,23	-	-	-	-	1,38
IX	0,61	0,87	-	-	-	-	0,66	1,26	1,40	-	-	-	0,97
X	0,58	0,88	1,05	-	0,59	0,59	0,60	1,00	0,95	-	-	-	1,68
XI	0,56	0,83	0,94	0,49	0,51	0,52	0,53	1,04	1,02	-	-	-	-
XII	0,59	0,85	1,03	0,53	0,50	0,52	0,54	1,37	1,28	-	-	-	-
2009 I-XII	0,96	1,24	1,38	1,05	0,90	1,03	0,82	1,52	1,41	2,86	3,44	6,00	1,68
2010 I	0,66	0,94	1,14	0,61	0,55	0,56	0,58	1,60	1,57	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)													
<u>I 2010</u> <u>XII 2009</u>	112	111	111	115	110	108	107	117	123	x	x	x	x
<u>I 2010</u> <u>I 2009</u>	97	86	114	97	98	100	100	58	88	x	x	x	x

^a jabłka z przechowalni z kontrolowaną atmosferą

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pitny jabłkowy	Soki pitne z owoców cytrusowych	Pozostałe soki pitne warzywne ^a , owocowe i owocowo-warzywne	Soki zagęszczone	Owoce mrożone	Dżemy	Kompoty i owoce pasteryzowane
2008 X	6 194	9 965	26 349	58 979	11 531	2 973	1 278
XI	6 743	10 274	22 716	43 772	11 251	3 115	1 030
XII	8 143	14 364	23 741	18 107	9 182	3 407	1 414
2008 I-XII	70 918	110 522	313 261	209 325	299 602	62 743	18 421
2009 I	7 330	7 534	19 223	6 654	10 477	2 357	1 368
II	7 250	7 590	23 438	10 676	9 364	3 098	1 325
III	10 720	13 984	26 111	3 139	10 509	2 701	2 035
IV	8 983	15 537	25 754	2 222	10 434	3 591	1 714
V	6 930	13 263	21 319	1 126	12 951	3 397	1 189
VI	7 728	13 615	22 205	1 039	51 193	5 093	1 276
VII	5 730	10 661	22 749	7 388	80 506	3 616	3 410
VIII	12 759	19 500	28 048	12 214	46 336	3 883	3 550
IX	7 518	10 436	28 440	20 152	23 070	3 505	1 531
X	7 182	12 987	23 826	33 224	12 227	3 110	1 418
XI	7 913	13 594	24 494	31 898	10 231	2 958	1 283
Wskaźniki zmian (%)							
<u>XI 2009</u> <u>X 2009</u>	110	105	103	96	84	95	90
<u>XI 2009</u> <u>XI 2008</u>	117	132	108	73	91	95	125

^a łącznie z pojedynczymi sokami warzywnymi

Źródło: Dane GUS.

Tabela 5. Eksport wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2008												2009*												XI 2009 XI 2008 (%)
	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI									
Owoce świeże	58 401	64 985	77 310	96 770	644 737	118 798	130 405	170 565	109 273	85 911	55 465	50 915	33 278	31 310	32 548	49 372	64								
Jabłka	24 762	48 383	63 266	82 277	407 347	108 068	122 400	160 988	101 035	79 185	32 478	8 548	4 702	6 683	18 576	36 079	57								
Gruszki	1 751	2 846	1 240	793	9 289	455	503	368	306	251	128	193	1 012	3 745	4 404	3 706	299								
Truskawki	118	8	67	2	13 248	2	15	178	105	271	11 787	2 741	228	189	74	2	3								
Śliwki	11 072	2 042	86	36	22 835	6	18	19	14	12	57	869	4 349	7 027	3 535	168	196								
Maliny	9 063	834	180	13	31 776	76	274	221	43	2	335	6 603	8 410	6 660	1 263	42	24								
Wiśnie	20	-	-	-	12 380	21	-	21	-	84	1 118	8 860	295	59	-	-	x								
Przetwory owocowe	65 315	80 071	81 177	58 457	703 434	55 763	52 609	63 656	55 863	55 081	60 679	59 980	57 524	55 970	61 773	49 544	61								
Zagęszczony sok jabłkowy	20 545	42 157	48 074	24 788	232 329	21 881	17 111	21 296	18 812	19 140	19 446	18 062	15 564	16 682	26 659	25 147	52								
Truskawki w puszkach	774	636	667	663	11 836	451	724	821	712	601	863	696	635	519	508	167	25								
Wiśnie w puszkach	731	751	519	433	7 231	881	448	820	677	435	423	525	622	923	766	141	27								
Dżemy	2 575	2 326	2 325	2 145	26 424	2 107	2 216	2 659	2 463	1 731	2 742	2 779	2 663	2 124	2 115	1 289	55								
Mrożonki	26 425	21 324	17 307	15 849	255 519	18 521	21 437	26 486	22 531	21 493	22 328	23 047	23 233	22 342	18 855	12 740	74								
Owoce świeże	33 462	23 669	25 101	28 679	320 562	35 491	38 643	48 868	34 214	29 819	29 289	35 364	25 237	21 735	12 431	13 902	55								
Jabłka	6 807	12 233	15 711	18 676	131 946	28 082	32 581	41 386	28 196	24 623	11 017	2 783	1 325	1 640	3 969	6 227	40								
Gruszki	914	1 562	775	445	4 998	334	364	241	152	121	68	109	530	1 939	2 152	1 823	235								
Truskawki	228	16	54	4	13 405	4	14	167	155	402	9 619	2 279	377	193	63	3	6								
Śliwki	4 703	1 199	40	19	10 438	6	14	15	11	9	43	497	1 787	2 789	1 646	69	172								
Maliny	11 720	1 172	264	33	44 624	92	332	232	63	4	346	5 862	6 932	5 856	1 175	91	34								
Wiśnie	17	-	-	-	7 074	34	-	34	-	115	1 325	6 964	244	53	-	-	x								
Przetwory owocowe	91 662	97 025	82 358	61 745	955 968	63 315	61 072	67 897	57 319	56 902	61 826	64 481	56 193	57 705	60 943	41 412	50								
Zagęszczony sok jabłkowy	91 662	97 025	82 358	61 745	955 968	17 320	12 302	14 445	12 602	12 805	13 950	12 100	10 374	11 348	16 971	15 538	19								
Truskawki w puszkach	1 144	941	970	1 006	16 610	616	1 033	1 094	999	838	1 121	877	798	670	612	198	20								
Wiśnie w puszkach	883	862	587	492	8 383	811	513	823	721	455	470	530	600	1 075	789	151	26								
Dżemy	4 372	4 171	3 461	3 070	43 390	3 273	3 048	3 969	3 580	2 376	4 186	4 013	3 771	2 976	2 917	1 633	47								
Mrożonki	38 710	32 435	24 244	21 422	354 375	24 749	28 187	31 694	25 881	24 347	22 942	22 551	21 549	22 627	19 536	11 940	49								

*) dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRIRW i Centrum Analitycznego Administracji Celnej.

Tab. 6. Import wybranych owoców i ich przetworów

	2008												2009*												XI 2009 XI 2008 (%)	
	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI										
Wyszególnienie																										
Owoce świeże	82 118	92 702	102 870	126 346	1 195 113	109 810	84 265	86 536	77 248	74 135	69 423	115 225	111 154	63 539	70 845	72 959		71								
Banany	16 169	23 330	22 073	19 277	254 066	25 598	18 662	20 075	22 147	22 501	14 747	13 842	15 205	11 847	20 147	17 202		78								
Owoce cytrusowe	15 731	27 947	50 225	85 750	426 080	69 850	51 724	44 410	29 672	19 491	11 490	10 826	16 540	9 519	22 790	36 939		74								
-brzoskwinie i nekt.	12 695	2 803	59	26	81 349	57	79	145	44	2 296	10 940	27 939	25 609	13 202	1 840	82		139								
Winogrona	16 747	18 711	11 842	5 849	113 193	2 243	2 828	6 470	8 578	5 375	1 053	3 758	13 301	11 831	13 578	5 665		48								
Arbuzy	3 071	482	356	370	102 509	270	388	735	1 271	6 771	17 004	41 354	25 438	4 085	358	154		43								
Jabłka	1 871	1 572	344	226	35 342	298	570	485	1 502	4 588	5 246	5 452	1 069	579	386	199		58								
Przetwory razem	20 907	22 125	24 374	24 969	273 079	17 137	16 689	24 060	30 446	18 164	17 408	18 621	15 887	17 922	20 695	22 403		92								
Soki zagęszczone	7 004	6 250	7 000	9 829	94 628	7 327	7 648	8 715	15 235	8 769	7 811	8 215	6 310	6 771	8 469	9 492		136								
-sok pomarańczowy	2 691	2 497	2 510	3 703	33 785	2 456	2 004	3 304	3 914	2 837	2 499	3 886	2 840	2 812	2 846	3 169		126								
Mrożonki	2 758	2 487	1 955	2 222	32 028	1 532	1 814	2 510	2 120	1 610	1 719	3 969	3 202	2 337	1 683	1 565		80								
Susze	1 170	1 939	1 694	988	13 482	748	983	974	938	401	565	580	583	1 174	1 263	1 824		108								
Dżemy	779	1 455	495	491	11 083	408	514	677	2 642	351	463	412	316	455	413	294		59								
Przetwory puszkow.	8 993	9 845	12 984	11 290	120 117	6 940	5 624	11 070	9 395	6 794	6 787	5 374	5 436	7 039	8 608	9 120		70								
-ananasy	1 835	2 303	2 962	2 967	26 889	1 421	707	2 231	1 489	1 464	1 387	867	892	1 516	1 615	2 840		96								
-brzoskwinie	2 284	3 003	4 744	3 126	32 278	1 332	1 199	3 511	2 916	1 278	1 468	1 106	1 513	1 795	2 313	2 165		46								
Owoce świeże	66 484	83 097	77 166	89 072	949 261	75 651	60 520	65 246	56 366	52 477	45 465	57 769	54 040	43 893	52 082	60 473		78								
Banany	10 023	13 650	12 028	11 315	156 927	15 142	12 221	16 001	14 325	13 855	9 816	7 172	7 689	6 379	10 566	13 174		110								
Owoce cytrusowe	11 051	21 537	29 997	50 865	306 415	42 695	30 736	24 976	15 166	9 331	6 889	6 302	5 828	7 046	15 896	24 820		83								
-brzoskwinie i nekt.	9 907	1 901	36	46	71 551	74	90	168	70	2 421	8 994	18 279	14 432	7 584	1 166	50		140								
Winogrona	14 241	17 666	11 363	7 602	121 409	3 437	4 215	7 509	9 877	6 672	1 875	4 257	9 940	8 520	10 599	5 879		52								
Arbuzy	635	293	183	188	27 145	136	242	365	1 157	3 583	4 828	7 154	3 965	619	193	82		45								
Jabłka	815	448	165	178	24 559	224	436	341	871	1 977	2 263	2 281	541	324	174	114		69								
Przetwory razem	27 900	31 253	31 610	33 269	348 342	22 097	23 391	28 503	37 582	19 340	21 952	21 628	18 534	23 547	23 138	22 741		72								
Soki zagęszczone	9 599	9 093	8 489	11 951	119 713	8 283	8 813	9 299	16 999	7 818	7 647	6 497	5 429	5 641	6 286	6 299		74								
-sok pomarańczowy	3 494	3 730	3 651	5 205	42 509	3 152	2 336	3 457	3 497	2 454	2 031	2 509	2 027	2 049	2 241	2 397		66								
Mrożonki	4 159	4 092	3 055	3 107	45 440	2 075	2 546	3 169	3 164	1 914	2 266	5 734	4 641	3 440	2 237	1 935		63								
Susze	2 488	4 477	4 381	2 333	29 358	1 659	2 431	2 200	2 083	927	1 357	1 222	1 014	2 141	2 487	3 030		69								
Dżemy	872	1 490	940	1 024	14 632	704	1 056	1 194	4 520	627	924	782	664	874	679	418		44								
Przetwory puszkow	10 456	11 861	14 385	14 601	136 659	9 172	8 384	12 439	10 640	7 851	9 577	7 226	6 683	11 217	10 852	10 790		75								
-ananasy	1 539	2 046	2 721	2 637	20 806	1 139	576	1 610	1 128	1 094	991	627	609	1 094	1 009	1 933		71								
-brzoskwinie	1 593	2 181	3 100	2 366	21 879	866	845	2 249	1 896	922	981	750	939	1 045	1 419	1 424		46								

*) dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW i CAAC.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych owoców i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Porzeczki czarne	Maliny	Wiśnie	Mrożone truskawki	Mrożone wiśnie	Zagęszcz. sok jablkowy	Truskawki w puszkach	Wiśnie w puszkach
2008 X	0,28	0,56	1,39	0,97	1,42	1,35	1,45	0,88	0,85	1,50	1,35
XI	0,28	0,64	0,94	-	1,39	1,03	1,32	0,81	0,76	1,44	1,75
XII	0,26	0,51	0,78	-	0,97	0,78	1,20	0,77	0,82	1,20	3,43
2008 I-XII	0,43	0,53	1,27	2,20	1,49	1,11	1,37	0,88	1,46	1,43	1,47
2009 I	0,26	0,73	2,54	-	1,21	1,62	1,28	0,77	0,87	1,37	0,92
II	0,27	0,72	0,97	1,71	1,21	1,74	1,21	0,78	0,83	1,43	1,14
III	0,26	0,66	0,94	0,68	1,05	1,61	1,07	0,75	0,76	1,33	1,00
IV	0,28	0,50	1,47	-	1,47	1,60	1,00	0,74	0,77	1,40	1,06
V	0,31	0,48	1,49	0,50	1,85	1,36	1,01	0,77	0,79	1,40	1,05
VI	0,34	0,54	0,82	0,59	1,03	1,18	0,90	0,75	0,84	1,30	1,11
VII	0,33	0,56	0,83	0,56	0,89	0,79	0,86	0,68	0,78	1,26	1,01
VIII	0,28	0,52	1,65	0,79	0,82	0,83	0,82	0,62	0,78	1,26	0,97
IX	0,25	0,52	1,02	1,28	0,88	0,89	0,88	0,65	0,73	1,29	1,16
X	0,21	0,49	0,84	1,43	0,93	-	0,85	0,63	0,69	1,20	1,03
XI	0,17	0,49	1,48	1,36	2,14	-	0,85	0,59	0,68	1,18	1,07
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>XI 2009</u> <u>X 2009</u>	81	100	176	95	230	x	100	94	99	98	104
<u>XI 2009</u> <u>XI 2008</u>	61	77	157	x	154	x	64	73	89	82	61

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW, i CAAC.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	-Cortland	-Jonagold	-Lobo	-Szampion	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Czereśnie	Śliwki	Banany	Cytryny	Mandarynki	Pomarańcze	Winogrona
2008 XII	1,00	1,05	1,05	1,03	1,10	2,62	-	-	-	-	3,33	3,72	3,78	3,57	6,60
2008 I-XII	2,12	1,77	2,07	2,06	2,02	3,04	7,07	3,50	4,34	2,53	3,40	5,39	4,75	3,62	7,37
2009 I	1,05	1,05	1,10	1,05	1,10	2,88	-	-	-	-	3,76	3,69	4,38	3,92	8,55
II	1,02	1,08	1,03	1,02	1,09	3,51	-	-	-	-	4,47	3,39	5,12	3,93	10,11
III	1,09	1,06	1,04	1,03	1,10	3,73	14,83	-	-	-	6,19	3,36	5,55	4,05	9,38
IV	1,36	1,10	1,20	1,20	1,25	3,80	-	-	-	-	5,93	3,28	5,64	3,99	8,26
V	1,86	1,68	1,89	1,91	1,64	4,75	-	-	4,75	-	4,34	3,58	5,94	4,26	8,13
VI	2,06	-	2,10	2,08	2,05	5,31	2,90	4,75	3,82	8,50	4,62	3,52	6,28	4,70	1,02
VII	2,10	-	-	-	-	3,72	5,11	2,36	3,97	4,31	4,12	3,98	6,80	4,45	8,79
VIII	1,61	-	-	-	-	2,75	5,46	1,53	3,44	1,68	3,82	4,16	6,65	4,40	4,87
IX	1,28	1,22	1,28	1,31	1,20	1,89	6,72	-	-	1,50	3,69	5,79	5,92	4,21	4,24
X	1,17	1,10	1,20	1,20	1,15	1,90	9,13	-	-	1,42	3,59	4,57	5,71	4,45	4,50
XI	1,03	1,05	1,07	1,06	1,05	1,88	-	-	-	2,61	3,64	4,38	4,89	4,36	6,39
XII	0,98	1,00	0,99	1,01	0,99	1,94	-	-	-	-	3,62	4,12	4,15	4,20	8,77
2009 I-XII	1,38	1,15	1,29	1,29	1,26	3,17	7,36	2,86	4,00	3,34	4,32	3,99	5,59	4,24	6,92
2010 I	1,10	1,10	1,15	1,07	1,15	2,43	-	-	-	-	3,39	4,70	4,42	4,00	10,86
Wskaźniki zmian cen (%)															
<u>I 2010</u> <u>XII 2009</u>	112	110	116	106	116	125	x	x	x	x	94	114	107	95	124
<u>I 2010</u> <u>I 2009</u>	105	105	105	102	105	84	x	x	x	x	90	127	101	102	127

^a truskawki spod osłon wg Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżem z czarnej porzeczki	Dżem śliwkowy	Dżem truskawkowy	Sok z czarnej porzeczki ^a	Sok jabłkowy ^a	Sok Pomarańczowy ^a
2008 XI	7,50	7,47	8,13	3,38	1,75	2,08
XII	6,90	7,47	7,57	3,38	1,70	2,00
2008 I-XII	8,02	7,60	8,22	3,28	1,97	2,21
2009 I	6,93	7,13	6,63	3,45	1,75	2,01
II	6,93	7,07	6,50	-	1,71	1,94
III	6,67	7,13	6,57	-	1,62	1,96
IV	6,30	6,93	6,60	3,47	1,62	1,98
V	6,07	6,60	6,43	3,62	1,64	1,99
VI	6,10	6,70	6,43	3,63	1,60	1,99
VII	5,93	6,53	6,27	3,69	1,69	1,99
VIII	5,97	6,70	6,40	3,59	1,62	1,95
IX	6,00	6,50	6,43	3,45	1,61	1,99
X	6,00	6,70	6,37	-	1,59	1,92
XI	5,93	6,53	6,37	-	1,62	1,92
XII	6,07	6,80	6,53	-	1,58	1,86
2009 I-XII	6,24	6,78	6,46	3,56	1,64	1,96
Wskaźniki zmian cen (%)						
<u>XII 2009</u> <u>XI 2009</u>	102	104	103	x	98	97
<u>XII 2009</u> <u>XII 2008</u>	88	91	86	x	93	93

^a w zł/l

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Śliwki	Czeresnie	Truskawki	Maliny	Winogrona	Banany	Pomarańcze	Cytryny	Mandarynki
2008 XI	1,95	4,26	-	-	-	-	6,69	4,12	4,95	6,12	5,16
XII	1,92	4,66	-	-	-	-	8,58	4,28	4,85	5,49	4,71
2008 I-XII	3,34	5,20	3,60	7,98	8,45	13,17	9,61	4,49	5,04	7,36	5,91
2009 I	1,94	5,15	-	-	-	-	11,85	4,60	5,08	5,43	5,19
II	1,93	5,91	-	-	-	-	12,89	5,21	5,19	5,31	5,76
III	1,96	6,75	-	-	-	-	12,39	6,72	5,46	5,22	6,62
IV	2,09	7,18	-	-	-	-	10,75	7,09	5,69	5,02	6,94
V	2,60	7,18	-	-	12,58	-	10,26	5,85	5,75	4,99	6,91
VI	3,10	6,98	-	7,11	4,54	-	11,07	5,75	5,76	5,24	7,38
VII	3,47	6,86	6,23	6,33	4,86	14,16	11,78	5,44	5,85	5,36	8,06
VIII	3,01	5,35	3,48	-	-	12,48	7,30	4,93	5,78	5,63	7,74
IX	2,37	3,72	2,59	-	-	12,20	6,06	4,82	5,64	7,15	7,59
X	2,05	3,37	2,64	-	-	-	6,16	4,73	5,59	6,57	7,28
XI	1,95	3,46	-	-	-	-	7,65	4,66	5,69	5,94	6,24
XII	1,94	3,75	-	-	-	-	10,91	4,62	5,35	5,85	5,30
2009 I-XII	2,37	5,47	3,74	6,72	7,33	12,94	9,92	5,37	5,57	5,64	6,75
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>XII 2009</u> <u>XI 2009</u>	99	108	x	x	x	x	143	99	94	98	85
<u>XII 2009</u> <u>XII 2008</u>	101	80	x	x	x	x	127	108	110	107	113

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżemy	Sok z czarnej porzeczki	Sok jabłkowy	Sok pomarańczowy	Truskawki mrożone	Ananasy w puszkach	Brzoskwinie w puszkach
2008 XI	12,17	4,40	3,56	4,34	14,76	6,44	5,08
XII	12,17	4,37	3,58	4,27	14,92	6,44	5,07
2008 I-XII	12,03	4,33	3,43	4,29	14,43	6,13	5,02
2009 I	12,06	-	3,59	4,26	15,00	6,52	5,08
II	12,08	-	3,61	4,30	15,04	6,48	5,14
III	12,03	-	3,63	4,32	15,06	6,54	5,18
IV	12,11	-	3,61	4,34	15,10	6,62	5,24
V	12,14	-	3,62	4,33	15,14	6,68	5,36
VI	12,19	-	3,64	4,32	15,10	6,68	5,44
VII	12,25	-	3,66	4,32	14,98	6,74	5,47
VIII	12,25	-	3,69	4,35	15,00	6,78	5,52
IX	12,31	-	3,66	4,31	15,00	6,72	5,55
X	12,25	-	3,66	4,32	15,08	6,74	5,54
XI	12,31	-	3,68	4,29	15,14	6,82	5,64
XII	12,31	-	3,62	4,24	15,02	6,70	5,40
2009 I-XII	12,20	-	3,64	4,31	15,06	6,66	5,38
Wskaźniki zmian cen (%)							
XII 2009 XI 2009	100	x	98	99	99	98	96
XII 2009 XII 2008	101	x	101	99	101	104	107

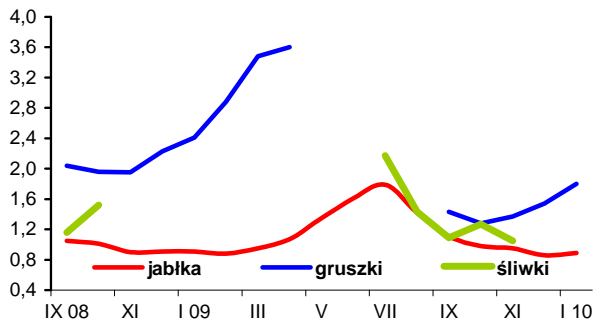
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych owoców w Polsce i w Niemczech (%)

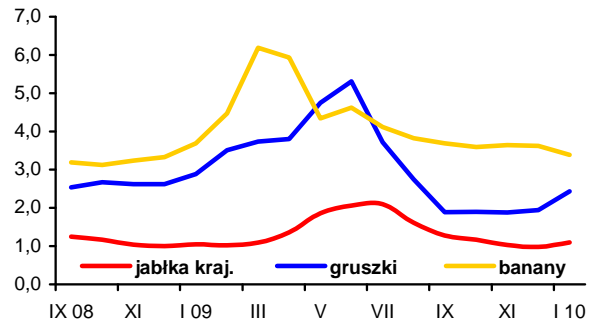
Miesiące	Jabłka odm. Jonagold	Gruszki	Truskawki	Banany	Pomarańcze	Śliwki
2007 XII	75	88	-	74	68	-
2008 IV	72	-	62	66	72	-
V	62	-	46	67	68	-
VI	-	-	52	72	68	-
VII	-	-	-	78	73	-
VIII	66	-	-	74	77	68
IX	52	79	-	77	79	71
X	62	79	-	65	64	-
XI	59	75	-	68	69	-
XII	61	76	-	71	59	-
2009 I	68	89	-	69	71	-
II	71	85	-	78	69	-
III	58	91	-	79	65	-
IV	68	-	55	64	64	-
V	72	-	48	75	58	-
VI	74	-	42	68	49	-
VII	65	74	-	68	54	-
VIII	58	76	-	72	49	-
IX	61	-	-	68	68	-
X	59	75	-	67	64	-
XI	63	76	-	65	68	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS i ZMP "Der Markt Obst und Gemüse" i, "Fruit and Vegetable Markets" z poszczególnych miesięcy.

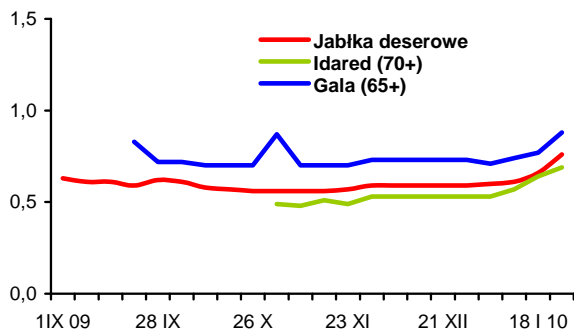
Rys. 1. Ceny skupu owoców w spółdzielniach ogrodniczych w 2008, 2009 i 2010 r. (zł/kg)

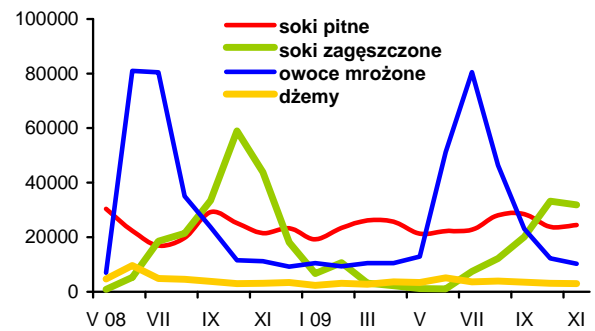
Rys. 2. Ceny hurtowe owoców w latach 2008, 2009 i 2010 r. (zł/kg)

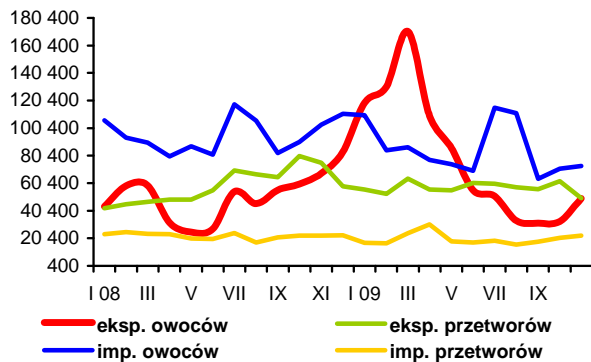
Rys. 3. Ceny skupu jabłek deserowych przeznaczonych na eksport w okresie od IX 2009 r. do I 2010 r. (zł/kg)

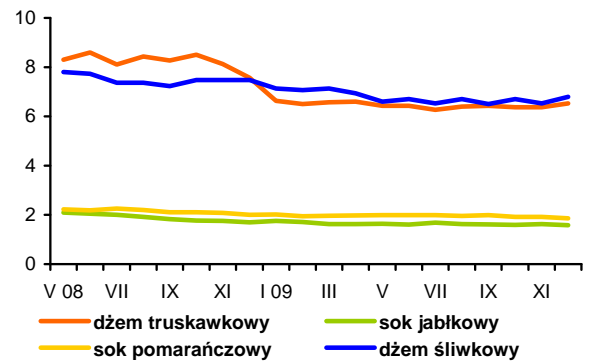
Rys. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w 2008 i w 2009 r. (tony)

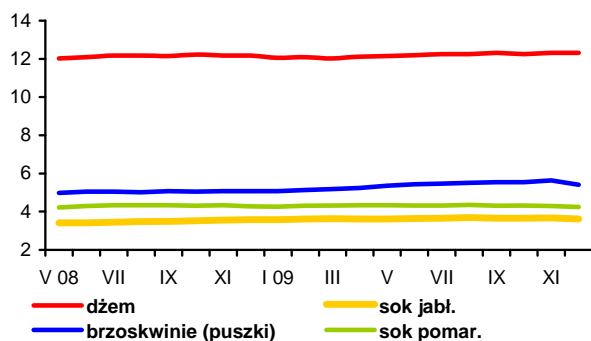
Rys. 5. Handel owocami i ich przetworami w 2008 i 2009 r. (tony)

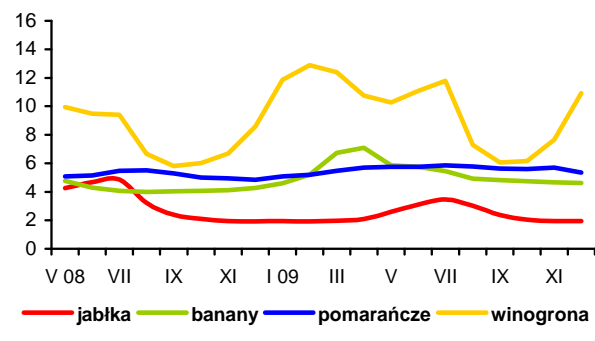
Rys. 6. Ceny zbytu wybranych przetworów owocowych w 2008 i 2009 r. (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych w 2008 i 2009 r. (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne wybranych owoców w 2008 i 2009 r. (zł/kg)

Rynek mleka

Zygmunt Smoleński
Teresa Zdziarska

W grudniu 2009 r. przeciętna cena skupu mleka wzrosła do 104,87 zł/100 l, tj. o 5,6% w porównaniu z miesiącem poprzednim. Cena skupu mleka o standardowych parametrach wzrosła o 1,3% i wyniosła 106,66 zł/100 kg.

Ceny bydła mlecznego na targowiskach w styczniu 2010 r. utrzymywały się na zbliżonym poziomie. Jałówki cielne kosztowały 1775-2600 zł/szt., a krowy mleczne 2000-3000 zł/szt.

W styczniu notowano na ogół nieznaczne wahania cen zbytu wyrobów mleczarskich. Ceny mleka spożywczego 2% kształtowały się od 142 zł/100 kg w m. zachodnim do ok. 160 zł/100 kg w m. centralnym i 166-167 zł/100 kg w m. północnym i południowo-wschodnim. Za mleko UHT 2% płacono ok. 180 zł/100 kg. Ceny jogurtu naturalnego 2%, notowane jedynie w m. południowo-wschodnim, utrzymywały się na poziomie ok. 310 zł/100 kg. Za kefir 2% płacono od ok. 215 zł/100 kg w m. zachodnim do ok. 260 zł/100 kg w m. południowo-wschodnim i północnym oraz ok. 280 zł/100 kg w m. centralnym. Ceny śmietany 10-29% kształtowały się na zbliżonym poziomie, od ok. 500 zł/100 kg w m. południowo-wschodnim i północnym do nieco ponad 510 zł/100 kg w m. centralnym i zachodnim.

Ceny masła w blokach wykazywały tendencje spadkowe, przy czym najwyższe ceny płacono w m. zachodnim (ok. 1340 zł/100 kg), a najniższe w m. północnym (ok. 1150 zł/100 kg). Natomiast ceny masła konfekcjonowanego pozostały na poziomie 1300-1400 zł/100 kg. Za pełne mleko w proszku płacono 1000-1090 zł/100 kg, a za mleko odtłuszczone od ok. 770 zł/100 kg w m. północnym do ok. 850 zł/100 kg w m. centralnym.

Ceny serów dojrzewających charakteryzowały się niewielkim zróżnicowaniem regionalnym. Za sery: Edam, Gouda, Podlaski, Zamojski i Morski płacono od ok. 1100 zł/100 kg w m. zachod-

nim do ok. 1200 zł/100 kg w m. centralnym i północnym. W ciągu miesiąca ceny serów dojrzewających wykazywały tendencje spadkowe. Przeciętna cena sera Edam obniżyła się z 1195 do 1183 zł/100 kg, sera Gouda z 1214 do 1166 zł/100 kg oraz serów: Podlaskiego, Zamojskiego i Morskiego z 1194 do 1164 zł/100 kg. Radamer stanął z 1479 do 1390 zł/100 kg. Wzrosły natomiast ceny twarogu, przeciętnie w kraju z ok. 850 do ok. 895 zł/100 kg, a w makroregionach: centralnym – z 893 do 1010 zł/100 kg, południowo-wschodnim – z 757 do 772 zł/100 kg oraz zachodnim – z 803 do 867 zł/100 kg.

W krajach Wspólnoty Europejskiej w styczniu notowano na ogół tendencje spadkowe cen trwałych wyrobów mleczarskich. Ceny masła obniżyły się w Niemczech z 2965 do 2840 EUR/t, we Francji z 3025 do 2990 EUR/t, w Holandii z 3000 do 2950 EUR/t oraz w Polsce z 3007 do 2960 EUR/t. Jedynie w Wielkiej Brytanii ceny masła pozostały na poziomie 3344 EUR/t.

Ceny pełnego mleka w proszku utrzymały się na dotychczasowym poziomie w Niemczech (2450 EUR) oraz w Polsce (2517 EUR/t), obniżyły się natomiast we Francji z 2550 do 2500 EUR/t i w Holandii z 2470 do 2420 EUR/t. Za odtłuszczone mleko w proszku płacono bez zmian w Niemczech (1785 EUR/t) i we Francji (1700 EUR/t). W Holandii OMP staniało z 1780 do 1750 EUR/t, a w Polsce z 1941 do 1911 EUR/t.

Ceny serwatki w proszku w Niemczech i we Francji utrzymały się na poziomie 700 EUR/t, natomiast w Holandii zmalały z 720 do 700 EUR/t.

Tab.1. Skup mleka surowego

Miesiące	Ilość mleka skupionego mln litrów	Cena skupu mleka	
		średnia (zł/100 litrów)	o standardowych parametrach (zł/100 kg)
2008 I-XII	8 686,4	102,26	.
2009 I-XII	8 869,6	89,36	.
2008 XI	647,3	90,20	95,98
XII	674,7	88,97	96,03
2009 I	663,3	87,92	93,98
II	673,9	86,84	94,05
III	737,4	87,05	94,53
IV	752,0	87,71	93,42
V	834,6	86,84	92,71
VI	818,9	86,40	92,60
VII	811,2	85,77	91,95
VIII	796,2	85,58	92,77
IX	737,6	87,64	94,42
X	700,6	91,93	97,77
XI	648,5	99,35	105,25
XII	671,7	104,87	106,66
Wskaźnik zmian w %			
<u>XII 2009</u> XI 2009	103,6	105,6	101,3
<u>XII 2009</u> XII 2008	99,6	117,9	111,1

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.2. Produkcja wyrobów mleczarskich (tys. ton i mln l)

Miesiące	Mleko przetworzone (mln l)	Mleko w proszku		Jogurt (mln l)	Śmietana (mln l)	Masło	Sery	
		chude	pełne				świeże	dojrzewające
2007 I-XII	2 408,4	129,9	40,5	368,4	350,6	181,9	329,6	252,6
2008 I-XII	2 343,4	120,0	47,9	368,7	371,5	182,5	335,1	281,9
2008 ^a X	179,8	10,6	1,8	30,5	29,3	15,6	26,6	24,7
XI	176,2	6,9	1,9	28,5	25,7	13,5	25,5	23,3
XII	176,4	9,5	2,5	23,8	25,2	15,4	25,4	23,6
2009 ^a I	186,4	5,3	2,2	36,9	23,8	14,1	28,1	24,6
II	178,7	6,3	2,0	33,6	22,5	12,9	25,5	20,8
III	212,6	8,4	2,9	40,7	29,3	15,1	31,9	23,7
IV	213,6	8,7	2,7	35,9	29,4	13,8	27,7	22,4
V	225,2	10,5	3,5	38,5	33,5	14,3	28,9	23,7
VI	215,0	12,4	3,1	33,7	37,0	14,1	26,7	24,5
VII	215,2	11,3	3,1	37,1	32,5	15,1	26,9	24,9
VIII	212,5	10,1	3,1	37,3	31,4	14,7	26,0	23,1
IX	210,4	7,4	2,7	37,8	27,3	13,8	26,9	23,6
X	205,7	6,5	2,4	38,0	28,1	14,2	28,9	22,9
XI	202,9	5,1	2,4	38,2	23,6	13,0	28,7	19,7
Wskaźnik zmian w %								
<u>XI 2009</u> X 2009	98,6	78,5	100,0	100,5	84,0	91,5	99,3	86,0
<u>XI 2009</u> XI 2008	115,2	73,9	126,3	134,0	91,8	96,3	112,5	84,5

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw zatrudniających 50 i więcej pracowników.

Źródło: Dane GUS.

Tab.3. Ceny producentów (z VAT) wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone (1 l)		Mleko w proszku (1 kg)		Masło świeże 85% tł. (1 kg)		Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (1 l)	Twaróg półtłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Edam (1 kg)
	w folii 2-2,5% tł.	UHT 1-2,5% tł.	chude	pełne	w blokach	konfekcjonowane				
2008 XI	1,50	1,79	7,35	9,04	10,81	11,12	0,80	5,48	8,64	11,08
XII	1,51	1,78	7,09	8,90	11,00	10,97	0,80	5,49	8,64	10,86
2009 I	1,51	1,76	6,75	8,53	10,00	10,77	0,81	5,51	8,67	10,68
II	1,51	1,76	7,02	8,38	10,89	10,85	0,81	5,50	8,59	10,75
III	1,50	1,73	7,21	8,74	10,83	10,80	0,80	5,49	8,53	10,87
IV	1,50	1,73	7,38	8,71	11,00	10,96	0,79	5,51	8,56	10,96
V	1,49	1,73	7,36	8,62	10,77	10,82	0,79	5,50	8,58	10,93
VI	1,49	1,71	7,41	8,72	10,85	10,92	0,78	5,49	8,58	10,87
VII	1,49	1,71	7,43	8,80	10,65	11,14	0,77	5,44	8,56	10,87
VIII	1,49	1,70	7,28	8,79	10,73	11,14	0,78	5,38	8,54	10,85
IX	1,49	1,72	7,36	8,80	10,89	12,30 ^a	0,77	5,34	8,53	11,07
X	1,50	1,75	7,82	9,35	12,72	13,69 ^a	0,77	5,38	8,54	11,83
XI	1,50	1,74	8,59	9,96	14,77	14,97 ^a	0,77	5,45	8,57	12,46
XII	1,51	1,76	8,85	10,43	14,80 ^a	15,05 ^a	0,76	5,47	8,61	12,62
2010 I ^b	1,61	1,80	7,74	9,99	11,58	13,07	.	5,03	8,95	11,83
Wskaźnik zmian w %										
XII 2009 XI 2009	100,7	101,1	103,0	104,7	.	100,5	98,7	100,4	100,5	101,3
XII 2009 XII 2008	100,0	98,9	124,8	117,2	.	.	95,0	99,6	99,7	116,2

^a masło świeże i chłodnicze do 85% tł., ^b ceny 1 kg produktu wg ZSRIR za okres 18-24 I 2010 r.

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.4. Ceny detaliczne wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone (1 l)		Mleko w proszku pełne (350 g)	Mleko zagęszcz., niesłodz. (400 g)	Masło Ekstra konfekcyj. (200 g)	Kefir (150 g)	Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (200 g)	Twaróg półtłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Edam (1 kg)
	w folii	UHT								
2008 XI	2,04	2,72	12,87	3,07	3,52	0,71	1,12	1,59	11,85	17,44
XII	2,05	2,70	12,86	3,09	3,50	0,71	1,10	1,59	11,84	17,08
2009 I	2,05	2,71	12,84	3,10	3,49	0,71	1,09	1,59	11,85	16,80
II	2,05	2,71	12,77	3,11	3,46	0,71	1,08	1,58	11,86	16,42
III	2,04	2,70	12,71	3,11	3,45	0,71	1,10	1,57	11,83	16,42
IV	2,04	2,69	12,75	3,10	3,40	0,71	1,10	1,57	11,71	16,51
V	2,04	2,69	12,77	3,11	3,43	0,70	1,10	1,57	11,74	16,46
VI	2,04	2,70	12,73	3,10	3,42	0,70	1,09	1,58	11,76	16,34
VII	2,04	2,69	12,80	3,10	3,39	0,70	1,10	1,58	11,81	16,32
VIII	2,04	2,69	12,75	3,10	3,40	0,69	1,11	1,58	11,87	16,06
IX	2,04	2,68	12,75	3,11	3,42	0,69	1,11	1,57	11,83	16,07
X	2,03	2,68	12,70	3,11	3,57	0,69	1,10	1,57	11,83	16,24
XI	2,03	2,67	12,71	3,11	3,90	0,69	1,10	1,57	11,88	16,62
XII	2,04	2,66	12,71	3,11	4,07	0,70	1,11	1,56	11,86	17,09
Wskaźnik zmian w %										
XII 2009 XI 2009	100,5	99,6	100,0	100,0	104,4	101,4	100,9	99,4	99,8	102,8
XII 2009 XII 2008	99,5	98,5	98,8	100,6	116,3	98,6	100,9	98,1	100,2	100,1

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów mleczarskich (tys. ton)

Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2007 I-XII	99,2	131,5	32,1	171,5	97,7	16,8	26,8	6,6	61,2	35,7
2008 I-XII	132,7	153,2	30,5	252,5	95,5	22,6	30,2	6,6	47,0	30,9
2008 X	12,2	12,7	2,2	26,9	8,1	1,4	2,8	0,7	4,4	1,9
XI	8,4	12,5	1,9	24,5	7,9	1,2	3,8	0,5	3,5	1,8
XII	10,3	11,3	1,1	23,0	6,0	1,6	3,1	0,6	6,1	1,5
2009 I	13,2	10,9	2,2	21,9	9,5	1,1	2,9	0,5	6,5	2,4
II	10,1	11,1	1,9	22,6	8,7	2,3	2,2	0,5	4,7	1,9
III	12,6	12,8	1,4	23,0	9,5	3,9	2,7	0,6	6,0	2,1
IV	9,4	11,8	1,5	13,2	7,8	1,8	3,7	0,4	5,0	2,7
V	7,1	11,3	1,7	23,7	8,2	2,6	3,1	0,4	4,7	2,5
VI	11,4	12,6	2,1	31,1	7,6	2,0	3,0	0,5	3,2	1,9
VII	9,8	12,1	1,8	28,8	7,6	2,2	3,8	0,8	1,6	1,2
VIII	10,0	11,2	0,8	27,5	8,8	1,7	3,6	0,8	4,3	1,5
IX	9,9	12,0	1,1	23,6	9,4	2,3	3,2	1,0	2,8	1,1
X	8,8	11,2	0,5	20,2	10,2	0,8	3,2	1,0	2,7	1,3
XI	7,1	9,5	0,3	16,6	10,0	1,7	3,0	1,0	1,9	1,0
Wskaźnik zmian w %										
<u>XI 2009</u> <u>X 2009</u>	80,7	84,8	60,0	82,2	98,0	212,5	93,8	100,0	70,4	76,9
<u>XI 2009</u> <u>XI 2008</u>	84,5	76,0	15,8	67,8	126,6	141,7	78,9	200,0	54,3	55,6

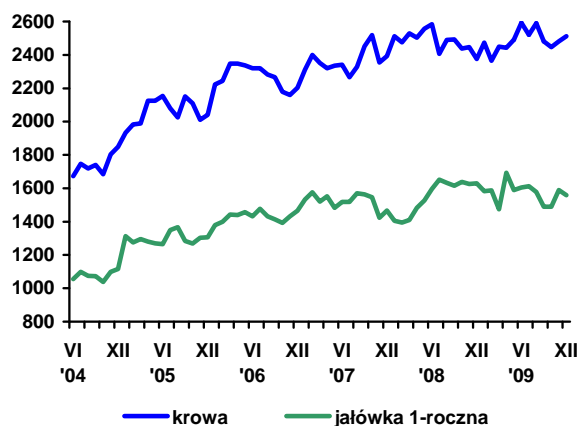
Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC.

Tab. 6. Ceny w eksporcie i imporcie produktów mleczarskich (EUR/tonę)

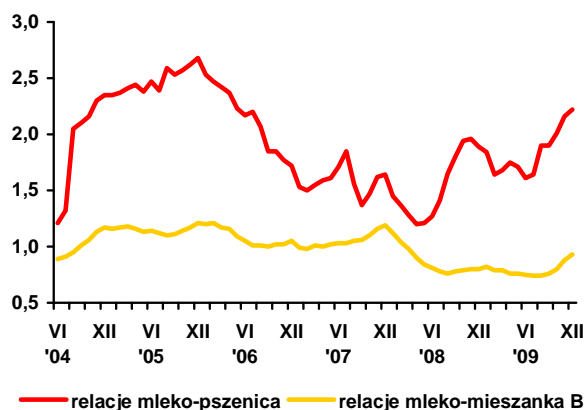
Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2007 I-XII	2 963	2 766	2 738	841	1 014	2 229	3 138	3 291	571	933
2008 I-XII	2 114	3 104	2 564	598	1 183	2 220	3 319	3 246	741	1 083
2008 X	2 130	3 203	2 563	564	1 236	2 947	3 688	3 376	803	1 223
XI	1 689	2 911	2 266	442	1 124	2 728	2 350	2 613	702	1 168
XII	1 663	2 930	2 360	389	1 128	2 406	2 833	2 663	639	1 142
2009 I	1 377	2 707	2 131	367	1 004	2 420	3 072	2 863	537	999
II	1 233	2 697	2 306	373	1 005	1 609	3 218	2 879	622	1 053
III	1 168	2 535	1 998	337	909	1 187	2 887	2 524	479	1 136
IV	1 342	2 477	2 026	450	924	2 280	2 244	2 459	419	1 160
V	1 384	2 446	2 076	383	953	1 147	2 643	2 603	393	1 111
VI	1 414	2 518	2 246	424	948	1 507	2 760	2 513	540	1 153
VII	1 198	2 317	2 107	368	904	1 425	2 540	2 449	840	1 142
VIII	1 431	2 407	2 262	427	955	2 397	2 631	2 535	462	1 163
IX	1 521	2 534	2 547	429	957	1 621	2 920	2 624	712	1 229
X	1 629	2 669	3 013	527	1 004	1 283	2 900	3 006	798	1 233
XI	1 700	2 827	3 160	545	978	2 414	2 893	3 076	584	1 246
Wskaźnik zmian w %										
<u>XI 2009</u> <u>X 2009</u>	104,4	105,9	104,9	103,4	97,4	188,2	99,8	102,3	73,2	101,1
<u>XI 2009</u> <u>XI 2008</u>	100,7	97,1	139,5	123,3	87,0	88,5	123,1	117,7	83,2	106,7

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC.

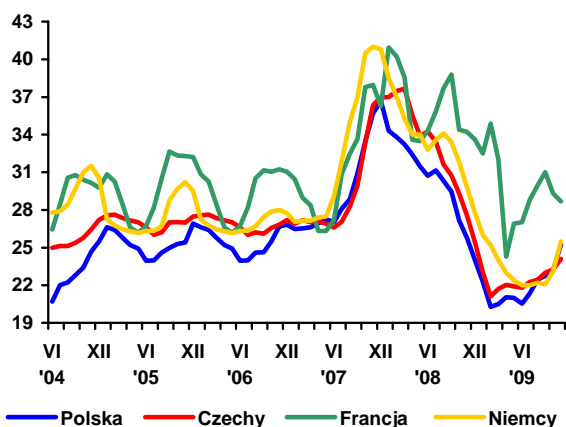
Rys. 1. Przeciętne ceny targowiskowe (zł/szt.)

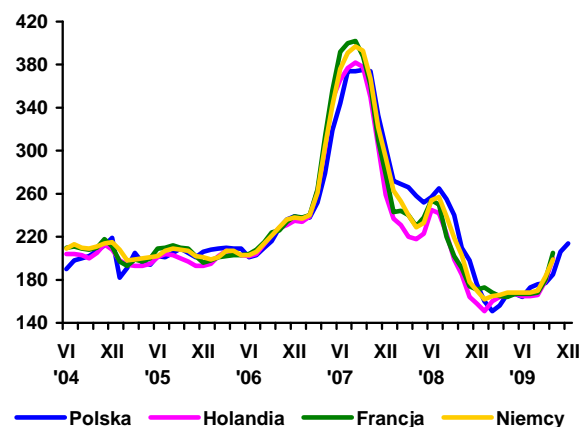
Rys. 2. Ceny mleka wyrażone w kg pszenicy oraz mieszanki B

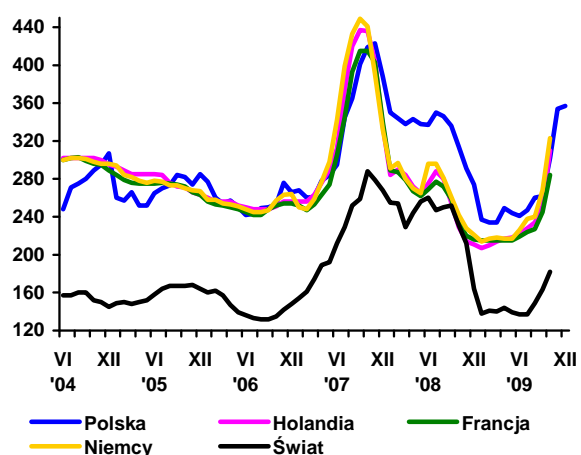
Rys. 3. Ceny skupu mleka surowego (EUR/100 kg)

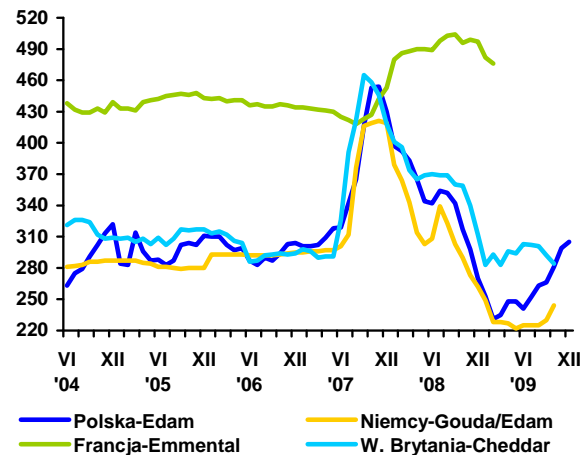
Rys. 4. Ceny zbytu mleka odtłuszczonego w proszku (EUR/100 kg)

Rys. 5. Ceny zbytu masła w blokach (EUR/100 kg)

Rys. 6. Ceny zbytu serów dojrzewających (EUR/100 kg)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie danych GUS, ZSRIR, Milk Products i Preserved Milk.

Rynek wołowiny

Danuta Rycombel

W 2009 r. średnia cena skupu bydła wynosiła 4,56 zł/kg wagi żywej i była o 13,2 % wyższa niż w 2008 r. Wołowina nieznacznie potaniała w relacji do wieprzowiny i podrożała w relacji do drobiu. Cena skupu 1 kg żywca wołowego stanowiła równowartość 0,98 kg żywca wieprzowego i 1,25 kg drobiu.

W wyniku wyższych cen skupu bydła i utrzymującego się eksportu mięsa wołowego wzrosły przede wszystkim ceny zbytu mięsa wołowego. W 2009 r. cena zbytu rostbefu wynosiła 19,01 zł/kg i była o ok. 10% wyższa niż przed rokiem, a jego cena detaliczna wzrosła o ok. 6% (do 19,7 zł/kg), decydując o bardzo niskim spożyciu tego gatunku mięsa. W styczniu 2010 r. ceny zakupu wszystkich kategorii wiekowo użytkowych bydła były średnio o ok. 5% wyższe niż przed miesiącem. Natomiast ceny cieląt na targowiskach zaczęły spadać, osiągając w końcu stycznia br. 9,77zł/kg wagi żywej i było to o ok. 6% mniej niż przed miesiącem. Na targowiskach taniały również wybrakowane krowy, a w końcu miesiąca wzrosły jedynie ceny młodego bydła opasowego. Na handel targowiskowy wpływają rynki lokalne oraz pośrednicy kupujący bydło dla zakładów mięsnych.

W końcu stycznia 2010 r. ceny sprzedaży przez zakłady mięsne ćwierci wołowych z bukatów były o ok. 3% wyższe niż przed miesiącem, a ćwierci z krów wzrosły o 12%. Ceny sprzedaży były wyższe niż w IV kwartale poprzedniego roku i osiągały poziom z połowy 2009 r. (Tab. 3). Najwyższe ceny sprzedaży ćwierci wołowych były w regionie Południowym, a najniższe w regionie Północnym.

W 2009 r. uboje bydła wyniosły 1336,1 tys. sztuk i były o 3,8% większe niż przed rokiem. Największy wzrost odnotowano w ubojach jałówek (ok. 14%), a najmniejszy w ubojach krów (1,4%). Ubój bukatów był o 2,8% większy niż w 2008 r. (639,2 tys. sztuk). Wzrost ubojów nastąpił w I półroczu 2009 r., natomiast w II półroczu ub. roku były one mniejsze niż w analogicznym okresie 2008 r.

W grudniu 2009 r. pogłowie bydła wynosiło 5590,2 tys. sztuk i było zbliżone do stanu z grudnia 2008 r. Nadal utrzymywał się trend spadkowy pogłowia krów mlecznych oraz mniejsze

o 3,4% było pogłowie bydła w wieku 2 lata i więcej. Natomiast liczebność cieląt i młodego bydła w wieku 1-2 lat było odpowiednio, o 2,4% i 8,9% większa niż przed rokiem. Wzrost pogłowia bydła nastąpił w województwach charakteryzujących się wysoką jego obsadą na 100 ha UR: w Podlaskim (o 11,7%), Kujawsko-Pomorskim (o ok. 8%), Łódzkim (o ok. 4%) i Wielkopolskim (o ok. 3%). W pozostałych województwach miał miejsce spadek pogłowia bydła, w tym największy w województwie Podkarpackim, Zachodnio-Pomorskim, Małopolskim (o ok. 13%). Dlatego w br. eksport mięsa wołowego może być mniejszy niż w 2009 r.

W 2010 r., produkcja wołowiny w wielu regionach świata będzie mniejsza niż w poprzednim roku. Jej spadek prognozowany jest w: UE, USA, Kanadzie, Chinach, Rosji i Argentynie. W br. we wszystkich państwach członkowskich UE-27 będzie mniej wołowiny niższa niż w 2009 r., z wyjątkiem Austrii, Irlandii, Danii. Wymienione państwa są małymi producentami tego gatunku mięsa i nie mają wpływu na ogólną sytuację na rynku wołowiny w UE. Dlatego prognozowany jest 13% wzrost jej importu w porównaniu do roku poprzedniego (do 450 tys. ton). Większy import wołowiny do UE jest możliwy głównie z Brazylii, gdzie produkcja zaczęła ponownie rosnąć, a restrykcje w stosunku do farm zajmujących się chowem bydła zmniejszone. W Argentynie prognozowany jest 10% spadek produkcji wołowiny, a eksport może być o 47% mniejszy niż w 2009 r. Władze tego kraju ograniczają kontyngentami eksport wołowiny, w celu odbudowy pogłowia bydła.

W styczniu 2010 r. w UE-27 ceny żywca wołowego lekko wzrosły. Cena buhajków kl. R3 wynosiła średnio 324,4 EUR/100 kg mps (masa poubojowa schłodzona) i była o ok. 4 euro centów wyższa niż przed miesiącem, a ceny zakupu krów kl. O3 wzrosły o ok. 7 euro centów (do ok. 218 EUR/100kg mps). W najbliższym okresie tendencje do silniejszego wzrostu cen wołowiny będą hamowane obniżającymi się cenami drobiu i wieprzowiny.

Tab. 1. Produkcja, skup, eksport i import wołowiny (tys. ton)

Wyszczególnienie		Skup żywca wołowego i cielęcego w ekw. mięsa	Eksport wołowiny w ekw. mięsa			Import wołowiny
			ogółem	żywiec	mięso	
I-XII 2004		255,7 ^a	124,0	45,0	68,0	4,8
I-XII 2005 ^c		204,5 ^b	167,2	44,6	115,3	3,7
2006	XII	13,1	12,0	1,4	10,9	0,5
2007	XII	13,3	14,5	2,1	11,7	1,0
2008	VI	13,3	14,8	1,8	12,7	0,4
	VII	12,8	12,7	1,6	10,8	0,5
	VIII	11,5	11,5	1,5	9,0	0,8
	IX	12,9	15,5	1,3	13,4	0,6
	X	15,3	17,0	2,6	13,5	0,9
	XI	13,7	15,4	1,2	11,8	0,8
	XII	13,5	16,8	1,8	14,2	0,9
2009	I	11,1	13,0	1,6	10,4	0,5
	II	13,2	17,6	1,8	15,0	0,4
	III	15,5	19,0	2,1	15,7	0,5
	IV	13,8	17,5	1,4	14,3	0,6
	V	13,1	21,0	2,3	18,6	0,7
	VI	11,9	16,0	2,8	12,7	0,6
	VII	12,0	15,3	1,7	12,1	0,7
	VIII	9,2	13,0	1,3	10,1	0,9
	IX	10,8	14,0	1,2	11,4	0,7
	X	11,8	13,0	1,3	10,0	1,4
	XI	10,6	13,3	1,2	10,9	0,9
	XII	10,0				

^a obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 10 osób, ^b obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 50 osób, ^c dane szacunkowe
 Źródło: Na podstawie danych GUS – miesięcznych informacji o produkcji i handlu zagranicznym, skup na podstawie Biuletynu GUS.

Tab. 2. Cena skupu, zbytu i cena detaliczna wołowiny

Wyszczególnienie		Cena skupu żywca wołowego w zł/kg żywca	Cena skupu cieląt w zł/kg żywca	Cena zbytu mięsa wołowego z kością	Cena detaliczna mięsa wołowego z kością	Relacje ceny skupu bydła rzeźnego do ceny mięsa wołowego z kością	
						zbytu	detalicznej
2006	XII	4,00	9,53	15,39	17,22	3,84	4,30
2007	XII	3,91	8,56	16,09	17,68	4,11	4,52
2008	VI	4,19	7,67	17,20	18,14	4,11	4,33
	VII	4,03	7,58	17,57	18,23	4,36	4,52
	VIII	4,10	7,38	17,64	18,21	4,30	4,44
	IX	4,12	7,26	17,63	18,35	4,28	4,45
	X	4,06	7,62	17,79	18,38	4,38	4,52
	XI	4,09	7,91	17,76	18,40	4,34	4,49
	XII	4,13	7,97	17,88	18,42	4,34	4,47
2009	I	4,25	8,07	18,40	18,61	4,33	4,38
	II	4,54	9,10	18,50	18,79	4,07	4,14
	III	4,73	9,67	18,79	19,18	3,97	4,05
	IV	4,83	9,87	18,81	19,53	3,89	4,04
	V	4,64	9,46	18,84	19,70	4,06	4,24
	VI	4,90	9,71	19,18	19,84	3,99	4,05
	VII	4,78	9,03	19,48	20,08	4,07	4,19
	VIII	4,56	8,83	19,37	20,14	4,25	4,42
	IX	4,59	8,98	19,40	20,19	4,23	4,39
	X	4,50	9,01	19,27	20,24	4,28	4,49
	XI	4,49	9,48	19,10	20,30	4,25	4,52
	XII	4,64	-	19,02	20,26	4,10	4,36
w % ceny	sprzed roku	112,4	-	-	-	-	-
	sprzed m-ca	103,2	-	-	-	-	-

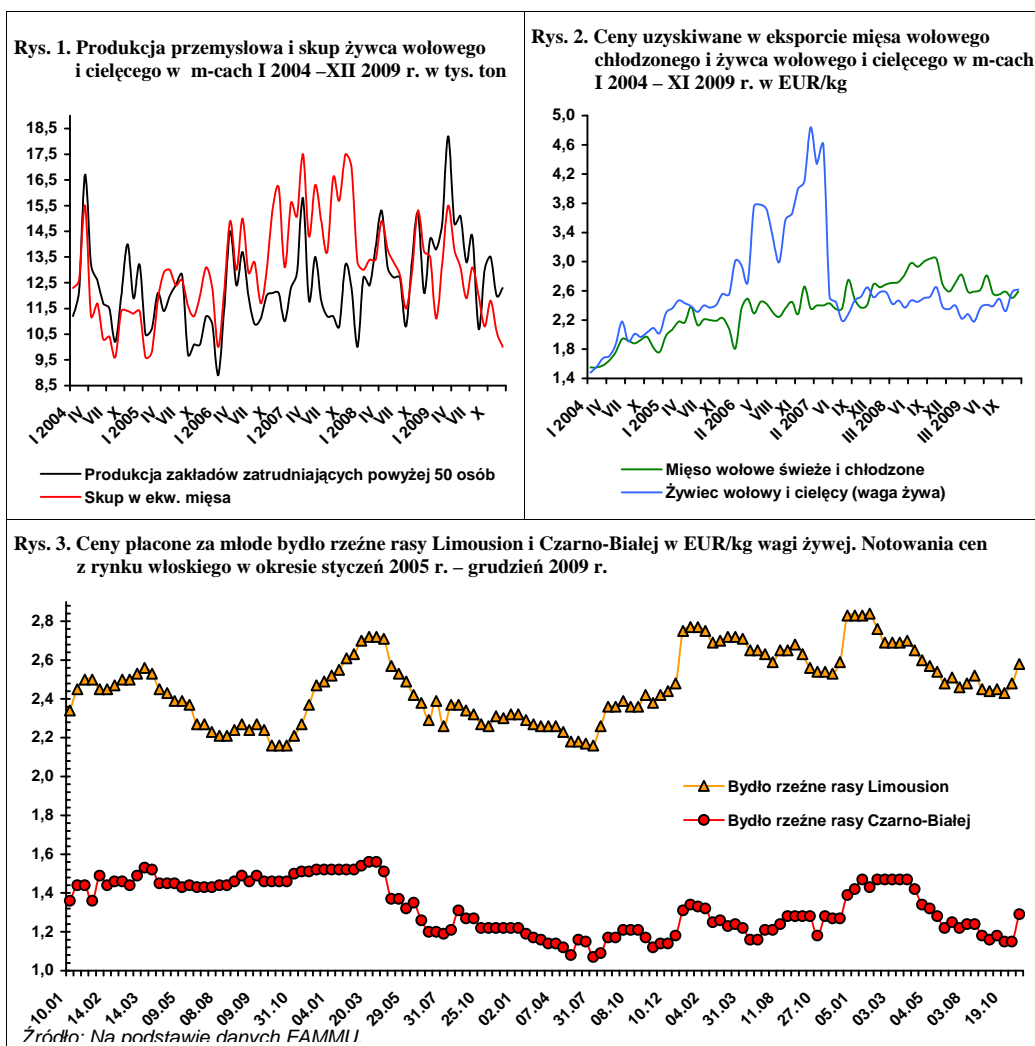
Źródło: Na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Cena targowiskowa, cena zbytu i cena referencyjna wołowiny

Wyszczególnienie	VI 2009	VI I 2009	VIII 2009	IX 2009	X 2009	XI 2009	XII 2009	I 2010	II 2010
	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca
Cena zakupu bydła rzeźnego w ubojniach w zł/kg wagi żywej:									
Bydło ogółem	4,92	5,12	4,81	4,84	4,77	4,55	4,68	4,77	5,00
Buhaje	5,49	5,82	5,73	5,57	5,51	5,32	5,52	5,71	5,92
Krowy	3,95	4,17	3,80	3,81	3,67	3,49	3,52	3,41	3,73
Średnia cena targowiskowa cieląt 60-100 kg w zł/kg wagi żywej	9,04	9,28	9,36	8,94	9,06	9,51	9,75	10,35	9,77
Cena sprzedaży w zakładach mięsnych w zł/tonę:									
Ćwierci z buhajów do 2 lat	11 398	11 370	11 172	10 880	10 810	10 723	10 796	10 963	11 292
Ćwierci z krów rzeźnych	9 165	9 375	8 169	8 196	7 842	7 571	7 578	7 272	8 198
Cena referencyjna w EUR/100 kg tuszy schłodzonej ^a :									
UE-25	317,7	308,2	312,8	310,52	314,19	307,60	310,18	314,7	321,64
Polska	243,2	246,2	261,3	259,08	257,95	246,57	254,08	258,7	263,93

^a ceny referencyjne, są to ceny otrzymywane przez producentów żywcia wołowego, których notowania pochodzą z rynków reprezentatywnych państw członkowskich UE i są przekazywane co tydzień do Komisji Europejskiej. Są one porównywane z ceną bazową, ustaloną przez Komisję Europejską w wysokości 2224 EUR/tonę kl. R3. Jeśli ceny referencyjne wykazują tendencję spadkową i stanowią mniej niż 103% ceny bazowej, wówczas kraj członkowski może ubiegać się o dopłaty do magazynowania, które od 01.07.2002 są podstawowym instrumentem utrzymania równowagi na tym rynku

Źródło: Na podstawie tygodniowych informacji Departamentu Wspólnej Organizacji Rynków.

Rynek wieprzowiny

Jan Małkowski
Danuta Zawadzka

W drugiej połowie stycznia GUS ogłosił informację o stanie pogłowia i jego strukturze w końcu listopada 2009 r. Z informacji tej wynika, że pogłowiu trzody w tym miesiącu wyniosło 14 252 tys. sztuk i było większe aniżeli rok wcześniej zaledwie o 0,1%¹. O tyle samo było więcej prosiąt. Warchlaków było mniej o 1,6%, a tuczników o 0,3%. Znacząca i korzystna zmiana dokonana się w pogłowiu loch prośnych, które zwiększyło się w ciągu roku o 6,4%. Zapowiada ona definitywne wygaśnięcie długotrwałej tendencji spadkowej pogłowia trzody i rozpoczęcie tendencji wzrostowej.

Częściowa odbudowa pogłowia, po wyjątkowo głębokiej zapasności, będzie jednak powolna. Warunki chowu tak w najbliższych miesiącach jak i w dalszej przyszłości nie będą tak korzystne jak przed integracją i w pierwszych latach po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej. Dowodem na to jest nadal nie wygaszony spadek pogłowia w dużych fermach i spółdzielniach produkcyjnych. Ponadto w końcu 2009 r. i na początku 2010 r. warunki chowu są mniej korzystne niż w okresie letnio-jesiennym 2009 r., w którym ceny trzody były rekordowo wysokie, a ceny zbóż i pasz przemysłowych niższe niż w 2008 r. W związku z tym relacje cen trzody do cen zbóż i pasz w ubiegłorocznym okresie kształtowały się znacznie powyżej poziomów granicznych. Tymczasem w grudniu 2009 r. cena skupu trzody spadła w stosunku do listopada o 8%, a do grudnia 2008 r. o 15%. Relacja cen trzody do cen żyta zawężała się w tym miesiącu do 9,7: 1, a do cen jęczmienia do 8: 1. W styczniu 2010 r. relacje te są jeszcze węższe na skutek dalszego spadku cen trzody do poziomu 3,70 zł wobec 3,88 zł/kg w grudniu i 4,43 w styczniu 2009 r. W okresie wiosenno-letnim ceny skupu będą znacznie wyższe niż w okresie zimowym, ale dużo niższe aniżeli wiosną i latem 2009 r. O poziomie tych cen decydować będzie tak jak dotychczas: krajowa produkcja, kurs złotego do euro oraz ceny żywca wieprzowego w północno-zachodnich krajach Wspólnoty.

W I półroczu 2010 produkcja trzody będzie mniej więcej taka, jak w I półroczu 2009 r., a w II półroczu może być o kilka procent większa niż rok wcześniej. Jednakże zależność cen od produkcji w ostatnich latach jest nieporównanie mniejsza aniżeli w poprzednich latach. W 2009 r. przeciętna roczna cena skupu wynosiła 4,61 zł, wobec 4,09 w 2008 r. i 3,51 zł/kg wagi żywej w 2007 r. W stosunku do 2007 r. cena skupu w 2008 r. była wyższa o 16,5%, a w 2009 r. o 31%. Wzrost wartości złotego wobec euro o 7% spowodował, że w 2008 r. cena wyrażona w euro wzrosła ostatecznie o 23%, podczas gdy przeciętna cena w Unii o 13%. W rezultacie ceny trzody w Polsce były wyższe niż w Unii o 3% (w 2007 r. były niższe o 5%) i zdynamizowały import.

W 2009 roku w stosunku do 2008 r. ceny trzody wyrażone w EUR spadły w Polsce o 10%, czyli do przeciętnego poziomu w Unii, który obniżył się o 7%. Wzrost cen w walucie krajowej o 13% zneutralizowała dewaluacja złotego. Mimo zrównania się poziomu cen w Polsce z przeciętną ceną w Unii Europejskiej, import wieprzowiny nadal rośnie. Dla importu decydujące znaczenie ma bowiem poziom cen wieprzowiny w Danii, który jest dużo niższy niż w Polsce i trudno do niego aspirować. Interesujące jest natomiast, że w Niemczech ceny są nieco wyższe niż w Polsce, a Niemcy zajmują pierwsze miejsce na liście polskiego importu wieprzowiny, co wskazuje, że w handlu mięsem w grę wchodzi, obok odległości i ceny także jego jakość. Poprawa jakości wieprzowiny jest dużym wyzwaniem dla polskiej produkcji.

¹ W listopadzie 2009 r. pogłowiu trzody było mniejsze aniżeli w listopadzie 2006 roku o 24%.

Tab. 1. Skup trzody i handel zagraniczny wieprzowiną

Lata i miesiące	Skup trzody ^a		Eksport mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Import mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Saldo handlu zagranicznego tys. ton
	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	Tys. ton	Wskaźniki zmian ^b	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	
2007 I-XII	2210,0	101,5	289,5	88,4	257,5	140,5	32,0
I-VI	1127,6	109,4	155,7	99,2	107,8	51,9	47,9
2008 I-XII	1931,2	87,4	399,0	137,8	514,0	199,6	-115,0
V	111,6	84,6	37,3	131,7	40,0	246,9	-2,7
VI	103,3	95,6	42,3	148,4	37,8	169,1	4,5
I-VI	1027,0	91,1	204,0	131,0	212,0	196,7	-8,0
VII	107,5	91,5	38,8	167,8	47,8	191,5	-9,0
VIII	98,1	83,3	36,9	148,8	47,9	164,3	-11,0
IX	104,8	99,3	39,1	156,5	52,5	213,2	-13,4
X	116,3	86,6	38,5	147,9	46,9	187,3	-8,4
XI	102,6	77,4	29,8	104,9	45,1	191,1	-15,3
XII	108,8	96,2	23,2	91,2	41,3	193,1	-18,1
2009 I	99,8	82,7	26,9	101,5	43,1	135,1	-16,2
II	88,1	72,8	31,3	81,7	32,2	111,8	-0,9
III	97,7	75,8	26,5	71,2	47,3	156,1	-20,8
IV	92,0	72,9	29,7	66,4	42,4	148,3	-12,7
V	84,0	75,3	29,4	78,8	41,2	103,0	-11,8
VI	87,3	87,5	29,6	70,0	48,0	127,0	-18,4
I-VI	857,4	83,5	151,0	74,0	259,0	122,2	-108,0
VII	87,4	81,3	25,4	65,5	49,7	104,0	-24,3
VIII	85,6	87,3	23,9	64,8	47,2	98,5	-23,3
IX	92,7	88,5	30,4	77,7	41,6	79,2	-11,2
X	99,1	85,2	29,8	77,4	39,6	84,4	-9,8
XI	95,8	93,4	24,0	80,5	26,1	57,9	-2,1
XII	102,5	94,2	x	x	x	x	x

^a miesięczny skup nie jest pełny, gdyż nie obejmuje skupu realizowanego przez małe jednostki, w przeciwieństwie do okresów rocznych i półrocznych, ^b analogiczny okres poprzedniego roku = 100, ^c w wadze produktu, ^d dane miesięczne eksportu i importu nie są pełne, gdyż nie obejmują żywych zwierząt, niektórych przetworów i podrobów, dane półroczne i roczne przeliczone są na wagę mięsa.

Źródło: Dane GUS, CIHZ, CAAC i przeliczenia własne

Tab. 2. Ceny żywca wieprzowego, mieszanki PT-2, Prowitu i prosiąt

Lata i miesiące	Cena skupu trzody w zł/kg wagi żywej	Relacje cen trzody do targowiskowych cen:		Cena mieszanki PT-2 w zł/dt	Relacja cen trzoda: mieszanka PT-2	Cena Prowitu w zł/dt	Relacja cen trzoda: Prowit	Cena prosiąt w zł/szt.
		żyta	jęczmienia					
2008 VI	4,31	5,5	5,0	117,73	3,7	184,50	2,3	99
VII	4,46	5,8	5,1	117,47	3,8	184,85	2,4	101
VIII	4,51	6,5	5,8	116,19	3,9	184,36	2,4	108
IX	4,64	7,4	6,7	111,50	4,2	183,53	2,5	124
X	4,32	7,2	6,8	108,13	4,0	181,59	2,4	129
XI	4,28	7,9	7,2	104,38	4,1	179,87	2,4	140
XII	4,50	8,6	7,6	102,86	4,4	179,04	2,5	146
2009 I	4,43	8,6	7,5	102,18	4,3	179,12	2,5	150
II	4,45	8,9	7,7	102,18	4,4	186,37	2,4	159
III	4,78	9,3	8,2	101,34	4,7	189,65	2,5	176
IV	4,88	9,5	8,6	102,52	4,8	193,06	2,5	184
V	4,81	10,1	8,8	100,51	4,8	195,21	2,5	181
VI	5,06	11,1	9,6	100,57	5,0	198,68	2,5	187
VII	5,08	11,3	9,8	100,54	5,1	200,42	2,5	188
VIII	4,92	12,0	10,0	99,69	4,9	200,29	2,5	180
IX	4,67	11,1	9,6	98,05	4,8	198,50	2,4	180
X	4,22	10,4	8,8	95,83	4,4	197,34	2,1	169
XI	4,15	10,5	8,6	94,32	4,4	197,21	2,1	160
XII	3,88	9,7	8,1	93,90	4,1	196,96	2,0	158

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 3. Ceny producenta, zbytu i ceny detaliczne wieprzowiny w Polsce (w zł/kg)

Lata i miesiące	Cena skupu za wagę poubojową schłodzoną	Ceny zbytu			Ceny detaliczne			Cena detaliczna w % cen zbytu		
		schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej
2008 I	4,57	12,48	16,11	9,74	14,13	20,35	12,27	113,2	126,3	126,0
II	4,28	12,31	16,08	9,74	13,70	20,25	12,13	111,3	125,9	124,5
III	4,74	12,55	16,04	9,74	13,83	20,07	12,11	110,2	125,1	124,3
IV	4,76	12,42	15,94	9,71	13,90	20,08	12,22	111,9	126,0	125,8
V	5,27	12,65	16,22	9,79	14,26	20,31	12,37	112,7	125,2	126,4
VI	5,65	13,06	16,35	9,91	14,94	20,68	12,64	114,4	126,5	127,5
VII	5,84	13,21	16,73	10,18	14,93	20,70	12,75	113,0	123,7	125,2
VIII	5,91	13,27	16,80	10,33	15,00	20,94	12,83	113,0	124,6	124,2
IX	6,08	13,23	16,80	10,39	15,09	20,97	12,96	114,1	124,8	124,7
X	5,66	12,98	16,77	10,52	14,89	21,11	12,96	114,7	125,9	123,2
XI	5,61	12,90	16,77	10,61	14,61	21,13	13,02	113,3	126,0	122,7
XII	5,90	13,03	16,76	10,67	14,62	21,06	13,04	112,2	125,7	122,2
2009 I	5,80	13,10	17,06	10,72	14,94	21,11	13,13	114,0	123,7	122,5
II	5,83	13,12	17,15	10,75	14,69	21,32	13,15	112,0	124,3	122,3
III	6,26	13,55	17,46	11,08	15,03	21,66	13,41	110,9	124,1	121,0
IV	6,39	13,77	17,61	11,24	15,50	21,93	13,49	112,6	124,6	120,0
V	6,30	13,79	17,58	11,33	15,58	21,92	13,78	113,0	124,7	121,6
VI	6,63	14,02	17,86	11,37	15,63	22,08	13,83	111,5	123,6	121,6
VII	6,65	14,13	18,04	11,60	15,88	22,35	14,11	112,4	123,9	121,6
VIII	6,45	14,02	18,04	11,65	15,76	22,35	14,16	112,4	123,9	121,5
IX	6,07	13,76	17,92	11,65	15,57	21,98	14,23	113,4	124,9	122,1
X	5,53	13,21	17,95	11,56	15,05	22,37	14,31	119,2	124,6	123,8
XI	5,44	12,94	17,81	11,51	14,53	22,18	14,27	112,3	124,5	124,0
XII	5,09	12,74	17,72	11,44	14,24	22,05	14,11	111,8	124,4	123,3

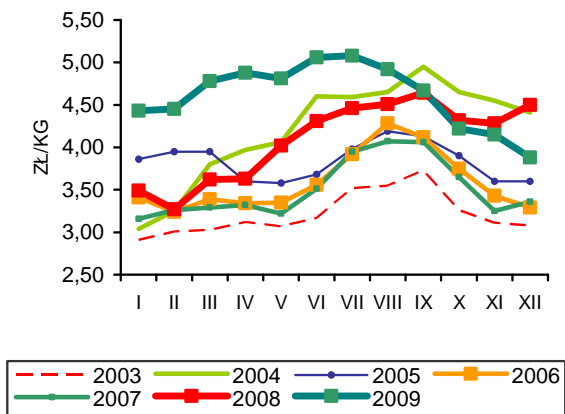
Źródło: Dane GUS i przeliczeni własne.

Tab. 4. Rynkowe ceny trzody w Unii Europejskiej (EUR/100 kg wagi poubojowej)

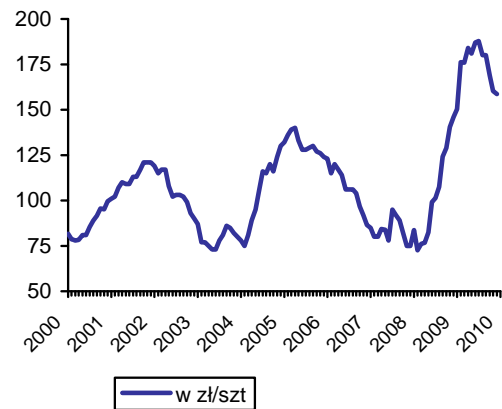
Lata i miesiące	UE-27	Polska	Niemcy	Dania	Ceny w Polsce w % cen w:		
					UE-27	Niemczech	Danii
2008 I	131,94	134,44	135,29	107,10	101,9	99,4	125,5
II	133,67	125,71	141,46	110,49	94,0	88,9	113,8
III	143,78	139,82	150,12	120,33	97,2	93,1	116,2
IV	144,30	144,62	147,95	126,71	100,2	97,7	114,1
V	151,78	161,09	162,54	130,94	106,1	99,1	123,0
VI	163,94	174,24	172,09	138,26	106,3	101,2	126,0
VII	169,22	185,13	178,08	139,51	109,4	104,0	132,7
VIII	173,96	184,62	184,81	145,36	106,1	99,9	127,0
IX	172,33	183,01	179,79	148,31	106,2	101,8	123,4
X	161,30	162,05	168,92	142,18	100,5	95,9	114,0
XI	148,29	154,83	155,27	131,72	104,4	99,7	117,5
XII	144,36	150,27	150,82	125,21	104,1	99,6	120,0
2009 I	136,81	140,25	140,83	119,91	102,5	99,5	117,0
II	133,43	128,99	148,96	114,68	96,7	86,6	112,5
III	137,81	139,61	141,33	113,85	101,3	98,8	122,6
IV	142,88	147,77	147,21	121,73	103,4	100,4	121,4
V	144,24	148,11	149,62	125,91	102,7	99,0	117,6
VI	150,35	152,93	154,90	132,05	101,7	98,7	115,8
VII	156,48	160,62	158,40	134,27	102,6	101,4	119,6
VIII	155,00	160,30	160,20	131,40	103,4	100,0	122,0
IX	148,40	151,55	150,44	130,22	102,1	100,7	117,2
X	136,23	134,93	138,21	120,07	99,0	97,6	112,4
XI	132,94	133,31	137,57	116,43	100,3	97,6	114,5
XII	131,92	125,81	134,34	113,78	95,4	93,7	110,6
2010 I	130,70	124,60	134,00	108,80	95,2	93,0	114,5

Źródło: Dane Komisji Europejskiej.

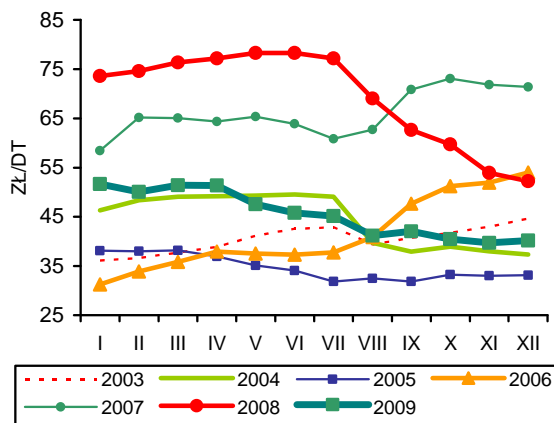
Rys. 1. Ceny skupu żywca wieprzowego w Polsce

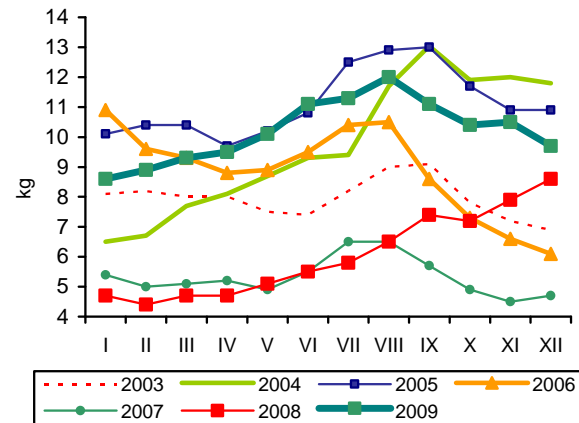
Rys. 2. Ceny psziąt w Polsce

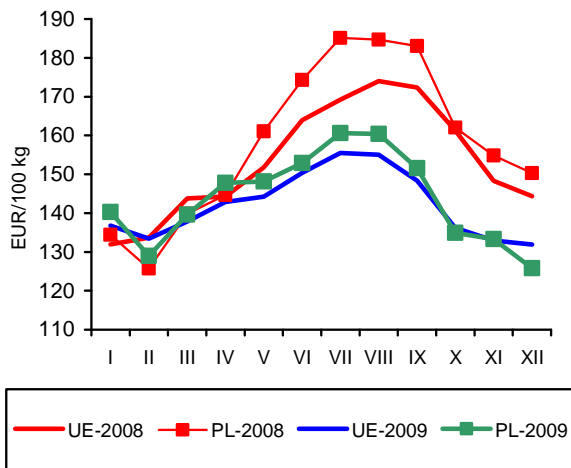
Rys. 3. Targowiskowe ceny żyta w Polsce

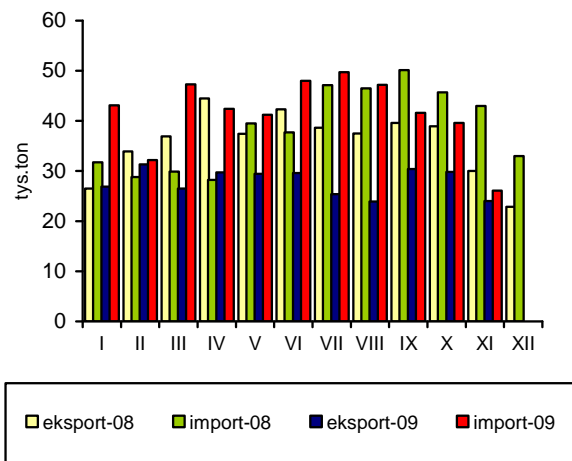
Rys. 4. Ceny żywca wieprzowego wyrażone w kg żyta w Polsce

Rys. 5. Przeciętne ceny trzody klasy E w UE (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Rys. 6. Polski handel zagraniczny wieprzowiną

Źródło: GUS, CIHZ, CAAC, Komisja Europejska oraz przeliczenia własne.

Rynek mięsa drobiowego i jaj

Mira Kobuszyńska
Grzegorz Dybowski

Rynek mięsa drobiowego

W 2009 r., produkcja mięsa drobiowego w zakładach drobiarskich, zatrudniających powyżej 50 pracowników wyniosła 1,2 mln ton, tj. o 1,8% więcej niż w roku poprzednim. Całoroczny przyrost produkcji był nierównomiernie rozłożony w czasie. W pierwszej połowie roku zakłady przemysłowe nie nadążyły z zaspokojeniem rosnącego popytu z powodu braku podaży wywołanego kryzysem z końca 2008 r. Zmiana koniunktury na korzystną dla drobiarstwa przyczyniła się do silnego wzrostu produkcji w drugim półroczu i kumulacji podaży na przełomie 2009 i 2010 r.

W okresie 11 miesięcy 2009 r. eksport mięsa drobiowego, według danych wstępnych, był o 12,5% wyższy niż w tym samym czasie roku poprzedniego. Do kwietnia 2009 r. poziom eksportu był niższy niż w analogicznym czasie 2008 r. Dopiero w drugim półroczu sprzedaż eksportowa ponownie wykazywała silne tendencje wzrostowe. Największym rynkiem zbytu były Niemcy, choć ich udział zmniejszył się w stosunku do 11 miesięcy poprzedniego roku, zarówno pod względem wielkości jak i wartości sprzedaży. Obniżyła się sprzedaż do niemal wszystkich głównych odbiorców unijnych, z wyjątkiem Czech i Słowacji. Intensywnie rosła sprzedaż do Hongkongu.

W 2009 r. (do listopada włącznie) wielkość przywozu mięsa drobiowego przewyższała import z tego samego okresu 2008 r. o 6,7%. Przywóz ten był jednak bardzo silnie zróżnicowany w czasie. Na wysokim poziomie, przy krótkookresowych wahaniami w dół, utrzymywał się on do lipca 2009 r. Od sierpnia import był znacznie niższy niż w analogicznych miesiącach 2008 r.

Na rynku pasz dla kurcząt w 2009 r. można wyróżnić dwa okresy, charakteryzujące się odmiennymi trendami cenowymi. Od stycznia do końca lipca pełnoporcjowe mieszanki dla kurcząt podrożały o 18%, po trwającym dziewięć miesięcy silnym trendzie spadkowym. Od lipca do grudnia 2009 r. pasze dla drobiu taniały, skutkiem czego cena paszy w grudniu 2009 r. była tylko nieznacznie niższa niż w styczniu tegoż roku.

Na rynku kurcząt pierwsza połowa roku 2009 r. była czasem bardzo intensywnego wzrostu cen skupu i poprawiającej się opłacalności chowu. Ceny skupu żywca kurcząt w 2009 r. rosły z poziomu 3,05 zł/kg w styczniu do 3,76 zł/kg w czerwcu. W drugiej połowie roku ceny skupu równie intensywnie spadały, przy czym tempo spadku cen skupu przewyższało tempo obniżek cen pasz, co doprowadziło do znaczącego pogorszenia opłacalności produkcji kurcząt. W grudniu 2009 r. średnia cena skupu spadła poniżej poziomu ze stycznia – do 3,02 zł/kg żywca i w styczniu 2010 r. nadal obniżała się.

Dla zakładów przetwórczych, podobnie jak dla hodowców, po okresie korzystnej koniunktury w pierwszej połowie 2009 r. nastąpił czas malejących marż i spadających zysków. W drugiej połowie 2009 r. bardzo intensywnie obniżały się ceny zbytu. Do listopada tegoż roku ceny zbytu spadły aż o 30%. Wzrost popytu w okresie okołoswiątecznym spowodował krótkotrwały wzrost cen, jednakże na początku 2010 r. kurczęta nadal taniały.

Na rynku indyków wystąpiły podobne trendy jak na rynku kurcząt. Pierwsze półrocze 2009 r. było okresem dobrej koniunktury zarówno dla producentów żywca jak i zakładów przetwórczych. Ceny skupu indyków, rosły od stycznia do lipca 2009 r. (7,7%). Od sierpnia do końca roku opłacalność produkcji silnie malała.

W listopadzie 2009 r. polskie ceny wyrażone w euro stanowiły 68% przeciętnej ceny unijnej. Przewaga cenowa polskich eksporterów w stosunku do tego samego okresu roku 2008 kształtowała się na zbliżonym poziomie. Polska nadal należy do najtańszych producentów mięsa drobiowego w Europie. Pod względem cenowym do największych konkurentów Polski tradycyjnie należą Holandia i Hiszpania oraz od początku bieżącego roku – Węgry.

Tab. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu powyżej 50 osób (tys. ton)

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009
I	74,4	89,1	93,7	108	95,2
II	71,0	84,0	79,7	92,9	85,8
III	84,9	94,3	94,9	95,1	98,1
IV	82,7	83,7	89,2	105,0	99,0
V	77,8	91,6	96,2	99,1	97,0
VI	79,6	94,1	86,4	94,2	101,5
VII	82,9	91,3	93,4	105	107,0
VIII	86,3	94,4	97,4	96	101,0
IX	87,3	94,9	95,6	101	105,0
X	91,4	101	109,0	108	113,0
XI	91,6	97,2	99,9	93	105,0
XII	90,9	90,4	91,0	97,7	107,0
RAZEM	1000,8	1106	1126,4	1195	1217,0

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Wyszczególnienie	Import		Eksport	
	2008 ^a	2009 ^a	2008 ^a	2009 ^a
I	2549	3702	22212	19949
II	2261	2941	22846	20378
III	2074	3928	20585	22804
IV	2350	3985	22596	21622
V	2548	2636	21662	24885
VI	2508	3294	21109	24718
VII	3487	3484	19766	25281
VIII	3949	2666	17456	22563
IX	3777	2592	22218	29625
X	3269	2986	24632	30200
XI	3021	1696	21685	24362
XII	3495		21289	
RAZEM	35293	33911	258056	266387

^a dane nieostateczne (na dzień 03.02.2010)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 3. Spożycie mięsa drobiowego i wędlin drobiowych wg budżetów rodzinnych (w kg/1 mieszkańca miesięcznie)

Kwartał	Mięso drobiowe			Wędliny drobiowe		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009
I	1,40	1,41	1,42	0,22	0,20	0,21
II	1,42	1,44	1,46	0,21	0,21	0,21
III	1,46	1,48	1,49	0,22	0,21	0,23
IV	1,48	1,58		0,21	0,21	

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Ceny na rynku kurcząt brojlerów

Miesiąc	Mieszanka dla kurcząt brojlerów pełnoporcjowa grower/finiszera (zł/tonę)		Pisklęta (zł/szt.)		Żywiec (skup) (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt) patroszona, z szyją (zł/kg) ^{a, b}		Tuszka (detal) (zł/kg)	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010
I	1020		1,17		3,05	2,84	4,81	4,29	6,91	
II	1119		1,19		3,32		5,70		6,72	
III	1149		1,21		3,46		5,91		7,12	
IV	1151		x		3,50		5,42		7,28	
V	1163		1,25		3,40		5,69		6,95	
VI	1204		1,25		3,76		6,24		7,39	
VII	1209		1,26		3,64		5,78		7,33	
VIII	1183		1,25		3,65		5,73		7,22	
IX	1151		1,26		3,37		5,10		6,90	
X	1117		1,26		3,08		4,59		6,47	
XI	1032		1,25		2,95		4,44		6,11	
XII	1019				3,02		5,07		5,93	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, ^b świeże i schłodzone, Polska+UE

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, KRDiG i MRiRW.

Tab. 5. Ceny na rynku indyków brojlerów

Wyszczególnienie	Pisklęta (zł/szt.)		Żywiec (skup) – indory (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt), (zł/kg) ^a	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010
I	5,00		4,37	4,54	7,32	7,64
II	5,50		4,67		7,72	
III	5,60		4,94		7,70	
IV	x		5,35		7,88	
V	5,60		5,47		7,97	
VI	5,60		5,44		7,86	
VII	5,60		5,48		7,61	
VIII	5,60		5,07		7,49	
IX	5,50		4,95		7,57	
X	5,50		5,01		7,60	
XI			4,75		7,53	
XII			4,56		8,37	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, ^b świeże i schłodzone, Polska+ UE

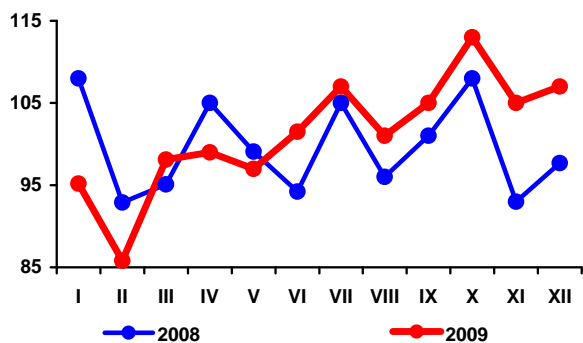
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 6. Ceny sprzedaży mięsa kurcząt w wybranych krajach UE (EUR/100 kg)

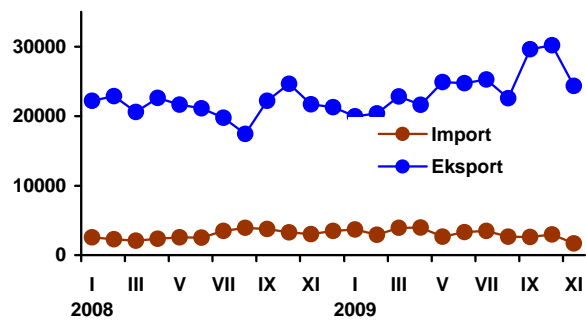
Wyszczególnienie	Polska	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Holandia	Hiszpania	UE
2008 IX	142,93	229,00	189,23	208,98	224,67	180,00	174,58	180,65
X	126,88	230,53	186,09	189,87	220,00	180,00	159,23	176,74
XI	121,31	227,42	185,32	184,57	219,07	180,00	161,50	175,09
XII	124,69	226,50	178,06	185,42	215,00	180,00	168,31	175,52
2009 I	125,44	226,50	167,64	180,68	214,23	176,77	175,64	175,05
II	120,14	226,50	162,25	162,70	210,04	176,07	180,67	171,92
III	127,56	232,81	170,72	159,26	210,00	180,00	180,67	172,04
IV	128,46	229,90	176,77	166,50	210,00	180,00	158,15	173,58
V	123,13	250,71	174,48	175,62	214,06	180,00	148,41	174,03
VI	136,19	268,00	173,26	176,66	215,00	185,00	147,98	174,26
VII	132,54	268,00	180,40	181,79	215,00	183,65	153,09	173,25
VIII	137,26	268,00	175,93	184,41	214,94	178,60	164,36	176,94
IX	125,37	268,00	178,06	180,94	210,60	176,44	168,46	175,08
X	111,99	268,00	173,05	180,51	210,00	156,45	154,78	168,63
XI	108,56	268,00	174,10	174,49	200,83	131,77	148,34	159,32

Źródło: Dane MRiRW.

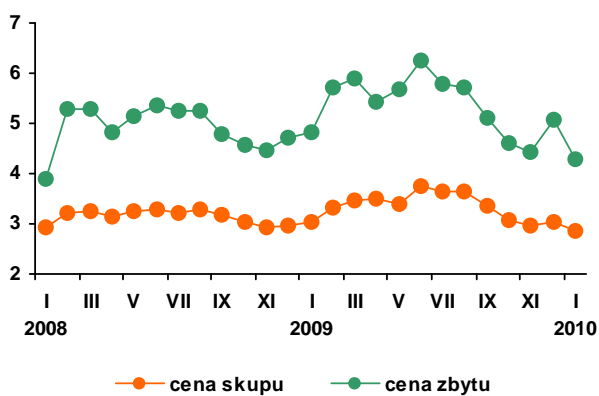
Rys. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu pow. 50 osób (tys. ton)

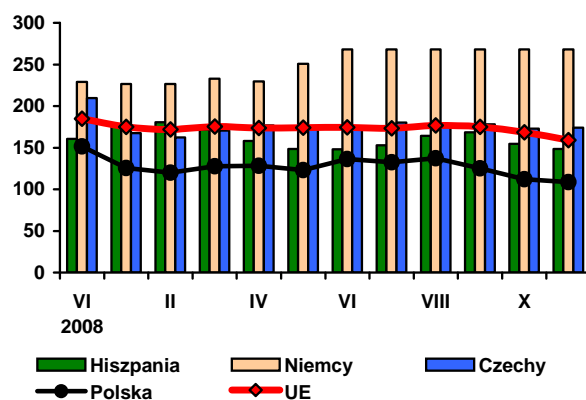
Rys. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Rys. 3. Ceny skupu brojlerów kurcząt i ceny zbytu tuszek kurcząt średnio w Polsce w zł/kg

Rys. 4. Ceny zbytu tuszek kurcząt w wybranych krajach UE, w EUR/100 kg

Źródło: Dane GUS, MRiRW i CIHZ.

Rynek jaj

W 2009 r. ceny jaj były wyższe niż w roku poprzednim. Średnia cena zbytu jaj wszystkich klas wagowych wyniosła 30,8 zł za 100 sztuk, tj. przewyższała cenę z roku poprzedniego o 19,8%. Najbardziej podrożały jaja klasy S (26,1%) oraz M (25,2%). Najwolniej rosły ceny jaj największych tj. XL – o 13,4% oraz L o 18,5%. Krótkookresowe wahania cen jaj konsumpcyjnych w 2009 r. były mniejsze niż w latach poprzednich. Ceny zbytu jaj, wykazywały tendencję wzrostową przy typowych dla tego rynku wahaniami sezonowych.

W styczniu 2010 r. cena zbytu jaj obniżyła się do 33,9 zł/100 sztuk i była o 2,4% niższa niż w grudniu 2009 r. W stosunku do poprzedniego miesiąca podrożały tylko jaja klasy S – o 7%, a potaniały jaja klasy wagowej XL i L – o 5% oraz M – o 2%.

Na rynku jaj skupowanych przez przemysł, krótkookresowe wahania cen są silniejsze niż na rynku jaj konsumpcyjnych. Średnia cena minimalna i maksymalna w okresie od stycznia do grudnia 2009 r. wynosiły – od 3181 tys. zł/tonę na początku roku, do 4498 tys. zł w marcu. Jaja skupowane przez przemysł były w minionym roku średnio o 32% droższe niż w roku 2008. Bardzo duża niestabilność cenowa w pierwszym półroczu 2009 r., przekształciła się w drugiej połowie roku w stabilny wzrost. Początek roku przyniósł spadek cen w stosunku do ostatnich miesięcy, równocześnie jednak były one znacząco wyższe niż w analogicznych miesiącach poprzednich lat.

W okresie 11 miesięcy 2009 r. wzrosły obroty handlowe jajami świeżymi. W relacji do analogicznego okresu poprzedniego

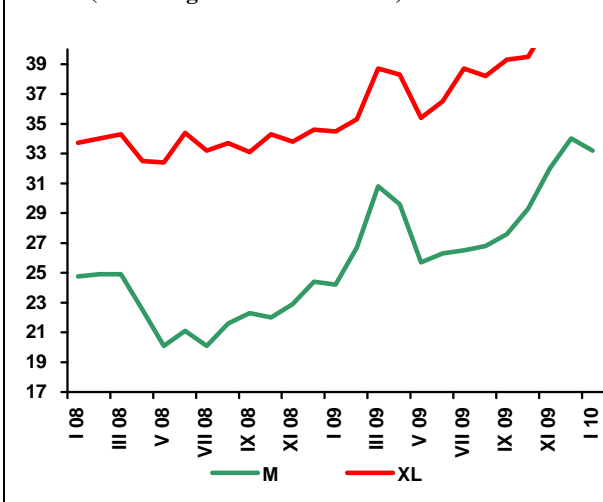
roku, zwiększył się import jaj świeżych (o 33%). Import ten był bardzo nieregularnie rozłożony w czasie. Największa jego ilość skumulowała się w okresie od maja do września, kiedy to przywóz jaj zwiększył się prawie trzykrotnie.

Eksport jaj konsumpcyjnych od stycznia do listopada 2009 r. wzrósł o 6% w relacji do analogicznego okresu 2008 r. Poziom eksportu w pierwszym półroczu wykazywał słabą tendencję wzrostową, podczas gdy w drugim półroczu, słaby trend spadkowy. Przeciętny miesięczny poziom eksportu od lipca do listopada włącznie był o 13% niższy niż w pierwszej połowie 2009 r.

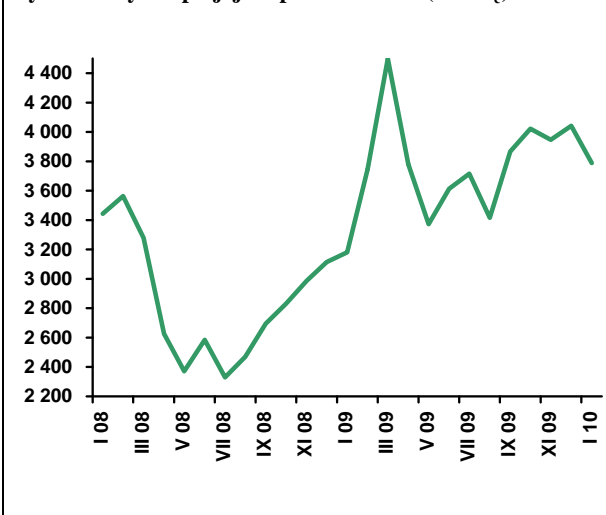
W 2009 r., obniżyły się obroty przetworami z jaj. W okresie od stycznia do listopada tegoż roku o 26% obniżył się import przetworów relacji do tego samego okresu 2008 r. Ilość importu w poszczególnych miesiącach roku rozłożona była względnie równomiernie od stycznia do sierpnia. We wrześniu i październiku nastąpił istotniejszy wzrost przywozu w relacji do poprzednich miesięcy, jako skutek rosnących cen krajowych. Eksport przetworów z jaj pozostał w 2009 r. na poziomie zbliżonym do roku poprzedniego.

Od początku 2009 r. ceny jaj w UE wykazują duże wahania. W listopadzie wzrosły ceny zarówno w Polsce, jak i średnio w Unii. W Polsce jaja podrożały średnio o 7,1% w relacji do poprzedniego miesiąca, podczas gdy w UE o 3,9%. W listopadzie 2009 r. polska cena w EUR była o 8,7% wyższa niż przeciętna cena unijna.

Rys. 1. Średnie ceny sprzedaży jaj spożywczych w Polsce (klasa wagowa M i XL – zł/szt)

Rys. 2. Ceny skupu jaj do przetwórstwa (zł/tonę)

Tab. 1. Handel zagraniczny jajami i przetworami z jaj (tony)

Miesiące	Jaja świeże				Przetwory z jaj			
	Import		Eksport		Import		Eksport	
	2008	2009 ^a	2008	2009 ^a	2008	2009 ^a	2008	2009 ^a
I	1224	2684	11473	10678	430	291	1292	1205
II	1226	1781	9584	9953	414	236	1198	997
III	1141	926	10074	11839	303	225	1066	1193
IV	2051	2254	8500	10622	219	212	909	927
V	1314	1078	9220	12402	226	234	963	855
VI	1475	2109	9580	12954	380	227	1032	1296
VII	1563	2555	11945	11824	334	218	1083	1034
VIII	1343	2822	8946	11438	400	247	728	1312
IX	2168	2947	7845	10982	267	362	1068	1015
X	1973	2433	12317	11491	595	383	1163	1472
XI	1599	1100	12031	3858	361	267	958	157
XII	1224		6732		186		850	
RAZEM	18301	22689	118248	118043	4114	2900	12311	11464

^a dane nieostateczne (na dzień 03.02.2010)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 2. Ceny sprzedaży jaj klasy A w zakładach pakujących (zł/100 szt.)^a

Miesiące	XL		L		M		S	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010
I	34,50	41,30	28,30	34,30	24,20	33,20	18,90	26,90
II	35,30		31,30		26,70		25,60	
III	38,70		34,40		30,80		27,00	
IV	38,30		31,80		29,60		27,70	
V	35,40		27,30		25,70		24,40	
VI	36,50		30,30		26,30		24,80	
VII	38,70		30,40		26,50		25,50	
VIII	38,20		29,30		26,80		23,40	
IX	37,70		32,90		27,60		24,30	
X	39,50		34,50		29,30		21,80	
XI	41,90		37,40		32,00		26,20	
XII	43,70		36,10		34,00		25,20	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca

Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 3. Ceny sprzedaży jaj w Polsce i innych krajach (średnio klasy L i M), (EUR/100 kg)

Miesiące	Polska	Czechy	Niemcy	Francja	Holandia	UE
2008 IX	122,96	105,10	90,97	95,78	70,43	111,10
X	118,43	106,99	96,14	97,80	71,94	113,45
XI	114,62	107,55	99,28	106,88	72,70	114,62
XII	109,33	107,58	115,48	113,43	88,50	118,10
2009 I	103,38	96,09	103,85	109,00	89,39	112,30
II	102,28	98,28	101,97	104,54	87,39	110,53
III	114,92	106,64	117,20	118,12	93,42	120,78
IV	119,05	107,42	116,34	118,37	83,07	119,34
V	105,60	100,54	93,59	118,69	70,19	113,43
VI	102,33	98,78	93,44	104,98	66,70	110,66
VII	111,54	101,55	93,44	100,11	66,00	111,43
VIII	114,99	101,19	93,44	96,22	69,73	111,69
IX	120,05	100,31	93,44	104,69	75,00	115,35
X	124,47	104,39	93,44	107,57	80,84	117,93
XI	133,25	110,94	93,44	119,66	87,18	122,58

Źródło: Dane MRiRW.

Rynek baraniny

Danuta Zawadzka

W grudniu 2009 r. pogłowie owiec w Polsce wynosiło 223,2 tys. sztuk i było o 17,5% mniejsze niż w grudniu 2008 r. Pogłowie macierek owczych spadło o 15,9% do zaledwie 158,2 tys. sztuk. Jest to kolejna bardzo głęboka redukcja pogłowia zarówno ogólnego pogłowia owiec, jak i pogłowia macierek owczych. Co istotne pogłowie owiec w gospodarstwach indywidualnych, będących dotychczas ostoją polskiego owczarstwa obniżyło się o 18%, a spadek pogłowia owiec, jaki dokonał się w ostatnim roku miał miejsce w sytuacji wyższych cen niż rok wcześniej, co jest wyrazem braku nadziei na poprawę sytuacji na tym rynku.

W 2009 r., przeciętna cena skupu owiec w Polsce wyniosła 6,50 zł/kg, podczas gdy w 2008 r. tylko 5,21 zł/kg. W 2009 r., w związku z dewaluacją złotego, płatność zwierzęca wyniosła 502,63 zł/ha¹ i była wyższa niż dwu poprzednich latach odpowiednio o 32 i 5%.

Rok 2010 nie zapowiada się najlepiej, zwłaszcza jeśli chodzi o ceny jagniąt. W styczniu przeciętna cena jagniąt w Unii Europejskiej była o 3,5% niższa niż w styczniu 2009 r. i wyniosła 653,3 EUR/100 kg wagi poubojowej. Wyższa natomiast niż przed rokiem była cena owiec ciężkich, która ukształtowała się na poziomie 496 EUR/100 kg wagi poubojowej, wobec 439 EUR/100 kg w styczniu 2009 r. W Polsce przeciętna cena owiec ciężkich wyniosła 437 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o 45% wyższa niż przed rokiem o tej porze.

W 2010 r. zapowiada się tendencja spadkowa cen jagniąt w Nowej Zelandii. W styczniu przeciętna cena była niższa o około 10% niż rok wcześniej. Według Meat and Wool NZ- Economic Service spadek cen utrzyma się co najmniej w całym I kwartale. Taka sytuacja będzie zapewne negatywnie oddziaływać na ceny jagniąt na unijnym rynku, gdyż wzrośnie import.

W 2009 r. Polska zakupiła w krajach trzecich rekordową ilość mięsa baraniego i jagnięcego. W okresie od stycznia do listopada import osiągnął 436 ton i był prawie 2,5-krotnie wyższy niż w takim samym okresie przed rokiem, kiedy wyniósł 187 ton. Wzrost importu wykazuje na rosnący popyt na baraninę na polskim rynku. Na razie spożycie baraniny i jagnięciny w Polsce jest jednak najniższe w Unii Europejskiej.

¹ Informacja banku BGŻ

Tab. 1. Produkcja baraniny w Polsce (w tonach wagi poubojowej)

Wyszczególnienie	2007	2008	2009 ^P	Zmiana w % 2009/2008
I półrocze	1438	1373	1309	95,3
II półrocze	901	1113	1050	94,0
Rok	2339	2486	2359	95,0

P – prognoza IERiGŻ-PIB

Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Polski handel zagraniczny żywcem i mięsem baranin w ekwiwalencie mięsa (tony)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Eksport 2008	25,5	42,2	297,9	35,6	44,0	108,6	71,4	85,9	39,2	33,3	23,3	114,0	920,9
2009	48,8	53,4	196,7	169,1	95,9	55,6	66,9	43,9	47,7	32,6	17,7	x	900^x
miesiąc roku poprzedniego = 100	191,3	126,5	66,0	475,0	218,0	51,2	93,7	51,1	121,7	97,9	76,0	x	98,0
Import 2008	16,6	32,3	38,2	8,6	14,9	10,0	16,0	10,0	18,6	14,7	10,5	8,8	199,2
2009	73,3	2,9	84,4	22,0	62,5	52,1	124,4	14,2	50,5	41,1	6,8	x	500^x
miesiąc roku poprzedniego = 100	441,6	9,0	220,9	255,8	419,5	521,0	777,5	142,0	271,5	279,6	64,8	x	251,0

** Prognoza IERiGŻ-PIB*

Źródło: Dane CAAC

Tab. 3. Przeciętne ceny skupu owiec w Polsce (w zł/kg wagi żywej)

Lata	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
2007/2008	6,62	5,23	5,27	6,68	5,00	4,29	4,92	4,57	4,79	4,68	4,84	5,20
2008/2009	6,97	5,69	6,20	7,64	7,58	6,65	6,27	6,24	6,49	6,12	6,14	5,88
miesiąc roku poprzedniego = 100	105,3	108,8	117,6	114,4	151,6	155,0	127,4	136,5	135,5	130,8	126,9	113,0

Źródło: Dane GUS oraz prognoza IERiGŻ-PIB.

Tab. 4. Ceny zakupu wybranych kategorii wagowych owiec i jagniąt w Polsce

Wyszczególnienie	Jagnięta o wadze 13-16 kg				Owce o wadze 36-40 kg			
	cena za wagę żywą		cena za wagę poubojową		cena za wagę żywą		cena za wagę poubojową	
	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg
XII	9,63	2,40	20,50	5,10	5,93	1,48	12,6	3,14
I 2009	10,45	2,47	22,23	5,27	6,02	1,43	12,8	3,03
II	-	-	-	-	5,97	1,29	12,7	2,74
III	9,30	2,01	19,79	4,28	6,00	1,30	12,8	2,77
IV	8,87	2,01	18,87	4,27	6,00	1,36	12,8	2,90
V	-	-	-	-	5,98	1,33	12,7	2,82
VI	-	-	-	-	6,12	1,36	13,0	2,89
VII	-	-	-	-	5,68	1,32	12,1	2,81
VIII	-	-	-	-	5,74	1,39	12,2	2,95
IX	-	-	-	-	5,94	1,41	12,6	2,99
X	-	-	-	-	5,99	1,44	12,7	3,04
XI	-	-	-	-	7,64	1,83	16,3	3,91
XII	11,3	2,73	24,0	5,79	7,60	1,83	16,2	3,91

Źródło: Dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW oraz przeliczenia własne.

Tab. 5. Przeciętne ceny detaliczne udźca baraniego w Polsce (zł/kg)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2008	33,14	33,14	33,94	36,98	37,10	37,43	37,43	37,64	34,85	34,79	35,17	36,15
2009	36,78	36,63	39,06	38,14	38,64	40,91	41,61	41,83	42,04	41,51	41,14	41,14
miesiąc roku poprzedniego = 100	111,0	110,5	115,1	103,4	104,2	109,3	111,2	111,1	120,6	119,1	117,0	113,8

Źródło: Dane GUS

Tab. 6. Przeciętne ceny jagniąt w UE-27 i we Włoszech (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
UE-27												
2008/2009	558,5	578,2	526,6	508,5	527,0	572,9	602,0	645,2	687,6	741,4	701,7	677,00
2009/2010	600,9	555,2	558,0	554,2	564,2	620,5	649,5	705,3	737,4	710,1	714,0	653,27
miesiąc roku poprzedniego = 100	107,6	96,0	106,0	109,0	107,1	108,3	107,9	109,3	107,2	95,8	101,8	96,5
Włochy												
2008/2009	596,2	699,4	556,0	557,8	615,9	613,1	622,9	666,8	662,1	667,6	599,8	534,26
2009/2010	552,7	568,3	598,4	567,7	601,7	634,9	644,7	695,4	666,8	666,8	638,5	566,70
miesiąc roku poprzedniego = 100	92,7	81,3	107,6	101,8	97,7	103,6	103,5	104,3	100,7	93,6	106,5	106,0

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab.7. Przeciętne ceny owiec w UE-25 i w Wielkiej Brytanii (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	II	III	IV	V	VI	VII	VII	IX	X	XI	XII	I
UE-25												
2008/2009	413,7	438,3	442,1	479,8	459,1	422,3	415,8	424,1	419,9	415,1	415,8	439,2
2009/2010	454,3	449,6	481,4	492,5	470,3	423,6	417,6	421,5	413,5	434,4	457,2	495,8
miesiąc roku poprzedniego = 100	109,8	102,6	108,9	102,6	102,4	100,3	100,4	99,4	98,5	104,6	110,0	112,9
Wielka Brytania												
2008/2009	364,5	391,2	406,1	476,0	444,1	368,9	355,9	362,7	347,8	324,3	355,9	365,00
2009/2010	414,3	407,7	452,1	475,8	446,5	368,6	368,1	360,2	340,5	382,5	413,8	471,34
miesiąc roku poprzedniego = 100	113,9	104,2	111,3	100,0	100,5	99,9	103,4	99,3	97,9	117,9	116,3	129,1

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab. 8. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Wyszczególnienie	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
2008/2009												
NZD/100 kg cwe	50,49	49,75	50,36	56,23	61,55	65,88	70,76	77,23	80,10	82,54	74,00	73,50
2009/2010												
NZD/100 kg cwe	75,30	78,81	82,20	84,62	88,02	88,90	89,73	88,26	85,12	82,99	70,30	66,30
miesiąc roku poprzedniego = 100	149,1	158,4	163,2	150,5	143,0	134,9	126,8	114,3	106,3	100,5	95,00	90,2

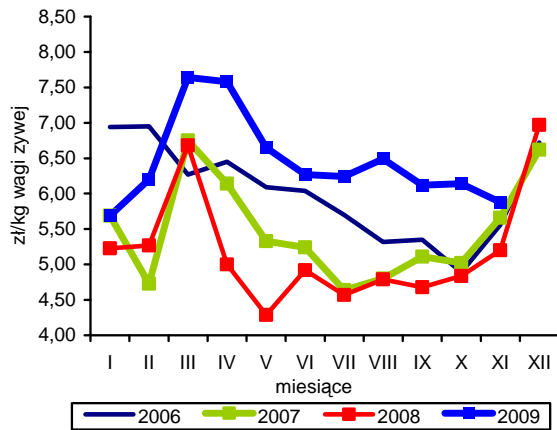
Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków Fencepost, New Zealand.

Tab. 9. Ceny jagniąt w Australii

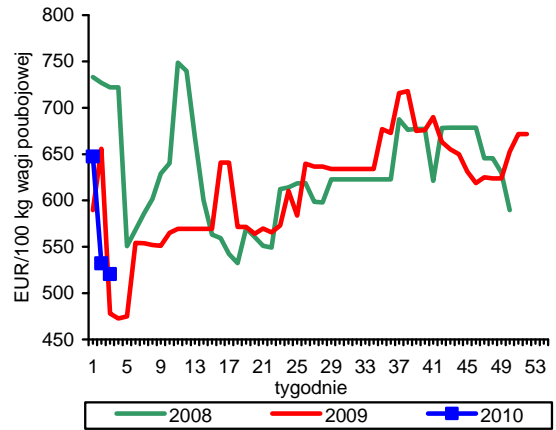
Wyszczególnienie	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
2008/2009												
AUD/100 kg cwe	379	345	354	361	392	332	335	342	303	323	350	365
2009/2010												
AUD/100 kg cwe	406	439	395	391	398	385	372	384	394	381	393	437
miesiąc roku poprzedniego = 100	107,1	127,2	111,6	108,3	101,5	116,0	111,0	112,3	130,0	118,0	112,0	119,7

Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków MLA, Australia.

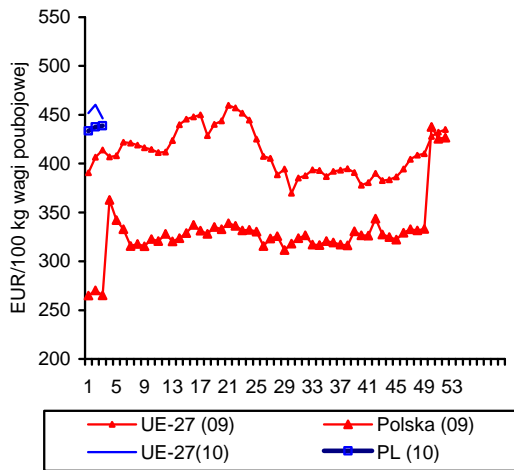
Rys. 1. Ceny skupu żywca baraniego w Polsce w zł/kg

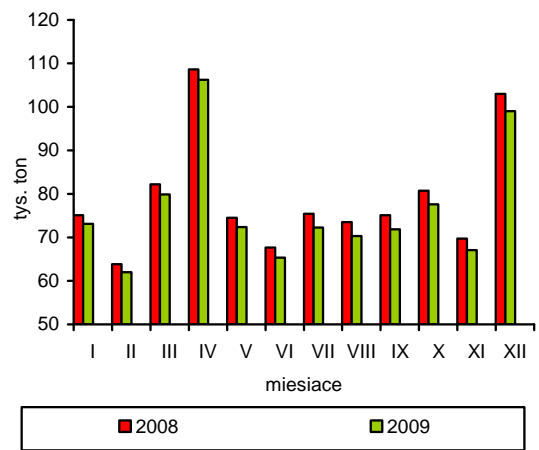
Rys. 2. Ceny jagniąt we Włoszech

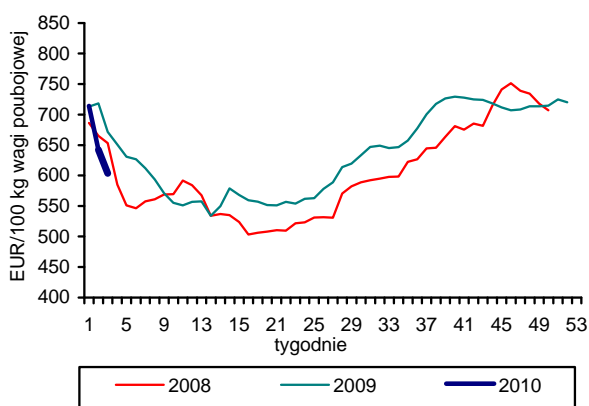
Rys. 3. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w UE-27 i w Polsce

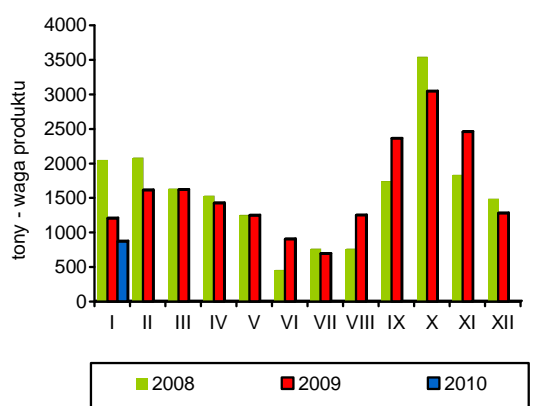
Rys. 4. Uboje owiec w UE-27

Rys. 5. Ceny jagniąt w UE-27

Rys. 6. Unijny import baraniny i jagnięciny z Australii

Źródło: GUS, Komisja Europejska, MAF, AFFA.

Rynek ryb

Krzysztof Hryszko

W listopadzie 2009 r. połowy ryb na Bałtyku wyniosły 7,1 tys. ton i były blisko 2,5-krotnie wyższe niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Zdecydowały o tym przede wszystkim bardzo dobre wyniki połowowe szprotów, dorszy i ryb płaskich. Niższe niż rok wcześniej były tylko wyładunki śledzi, jednak w skali roku będą ona także dużo wyższe niż w 2008 r. Ogółem w okresie styczeń-listopad 2009 r. połowy bałtyckie wyniosły już 115,7 tys. ton i były o 28% wyższe niż w okresie jedenastu miesięcy 2008 r.

Po czteromiesięcznym okresie stabilizacji, w listopadzie 2009 r. odnotowano wyraźny wzrost przetwórstwa ryb. W porównaniu z listopadem roku poprzedniego produkcja w zakładach zatrudniających 50 i więcej osób zwiększyła się o 10,3% i wyniosła 28,5 tys. ton. Więcej niż przed rokiem wyprodukowano przede wszystkim ryb wędzonych (o 40%, w tym łososi o 52%) oraz produktów mrożonych (o 45%, w tym morskich ryb całych mrożonych o 85% i filetów z ryb morskich o 50%). Nadal na niskim poziomie utrzymywała się produkcja przetworów i konserw ze śledzi, która podobnie jak w skali całego roku, została ograniczona o 17%. Tak duży spadek przetwórstwa śledzi spowodował, że udział tej grupy towarowej zmniejszył się o 7 punktów procentowych i wyniósł niespełna 31%, jednak nadal pozostają one najważniejszym segmentem przetworów z ryb. Udział ryb wędzonych zwiększył się do 24% (o 5,3 p. p.). W okresie styczeń-listopad 2009 r. produkcja sektora rybnego zwiększyła się o 1,9% i wyniosła 248,6 tys. ton.

W listopadzie 2009 r. nastąpiło także ożywienie wymiany handlowej rybami i ich przetworami, głównie pod wpływem niższych cen zakupu ryb na rynkach światowych wraz z aprecjacją złotego oraz przesunięcie tradycyjnego zwiększonego popytu na ryby ze strony przetwórców i handlowców z października na listopad. Niepewna sytuacja gospodarcza wpłynęła na ostrożniejszą politykę zapasami i maksymalne opóźnienie realizowanych kontraktów na dostawy ryb i owoców morza w okresie przedświątecznym.

Wolumen eksportu zwiększył się w listopadzie 2009 r., w stosunku do analogicznego miesiąca roku poprzedniego o 8,0%, a importu o 5,1%, przy wzroście wartości obrotów odpowiednio o 11,6 i 12,2%. Więcej wyeksportowaliśmy przede wszystkim filetów i mięsa z ryb oraz ryb wędzonych (o ponad 30%), a po stronie importu zwiększył się przywóz ryb świeżych i chłodzonych oraz filetów i mięsa rybnego (o 15 i 9%). Średnie ceny importowe głównych gatunków ryb i ich przetworów były w listopadzie 2009 r. od 10 do nawet 35% niższe niż w marcu, kiedy to złoty był najtańszy w stosunku do innych walut. W eksporcie dynamika spadku cen poszczególnych produktów tradycyjnie była niższa (o 10-20%), a przetwórcy zwiększali zyski wraz z relatywnie tańszym surowcem. W okresie styczeń-listopad u. br. wolumen eksportu był porównywalny z notowanym przed rokiem, przy 5% spadku wielkości importu. W ujęciu wartościowym odnotowano jednak rekordowe wyniki z dynamiką ok. 20%. (2,98 mld zł w eksporcie i 3,17 mld zł w imporcie).

W 2009 r. ceny detaliczne ryb i przetworów rybnych zwiększyły się w porównaniu z rokiem poprzednim średnio o 8,4%, wyprzedzając zdecydowanie tempo wzrostu cen żywności ogółem (wzrost o 4,1%). Równie szybko rosły w roku ubiegłym ceny podstawowego substytutu ryb – mięsa, wobec czego relacje cenowe między tymi źródłami białka pozostały stabilne, a nawet nieznacznie poprawiły się na korzyść ryb w stosunku do drobiu (wzrost cen o 9,9%). Największy wzrost cen detalicznych w porównaniu z 2008 r. odnotowano w przypadku ryb morskich świeżych, chłodzonych i mrożonych (średnio o 13,1%), konserw rybnych (o 8,6%) oraz ryb morskich wędzonych i suszonych (o 8,2%). Najwolniej rosły ceny ryb słodkowodnych (o 2,0%) i owoców morza (o 2,3%).

Dynamiczny wzrost cen ryb importowanych spowodował spadek bilansowego spożycia o ok. 7%.

Tab. 1. Połowy ryb bałtyckich (tony, sztuki)

Miesiące	tony						sztuki	
	szprot	śledź	dorsz	płaskie	pozostałe	razem	troć wędrowna	łoś bałtycki
2006 I-XII	55 944	20 654	15 091	9 585	2 984	104 258	128 303	21 377
2007 I-XII	60 146	22 087	10 972	10 694	3 311	107 213	121 951	18 209
2008 I-XII	55 241	17 023	10 081	9 102	2 785	94 232	32 023	8 633
2008 X	689	2 023	481	1 107	251	4 551	4 689	128
XI	980	1 172	365	366	65	2 948	862	138
XII	2 069	740	448	499	47	3 803	5 312	6 196
2009 ^a I	6 015	864	1 343	1 444	63	9 729	13 843	1 178
II	11 275	1 035	1 043	1 288	26	14 667	15 491	1 002
III	22 656	1 352	1 394	785	143	26 330	13 159	962
IV	16 351	2 790	1 527	200	553	21 421	7 715	680
V	6 562	2 750	1 002	322	295	10 931	1 750	283
VI	2 417	2 109	850	464	245	6 085	1 055	28
VII	400	1 945	161	1 132	290	3 928	2 618	22
VIII	13	2 859	172	872	405	4 321	2 855	13
IX	938	2 932	674	733	428	5 705	2 929	101
X	1 537	1 850	1 068	744	295	5 494	2 436	172
XI	4 846	793	809	619	51	7 118	6 450	837
Wskaźnik zmian (%)								
<u>XI 2009</u> <u>XI 2008</u>	494,5	67,7	221,6	169,1	78,5	241,5	748,3	606,5
<u>I-XI 2009</u> <u>I-XI 2008</u>	137,3	130,7	104,2	100,0	102,0	128,0	263,2	216,6

^a dane nieostateczne

Źródło: Morski Instytut Rybacki na podstawie danych MRiRW.

Tab. 2. Produkcja ryb i produktów rybnych (tony)^a

Miesiące	Filety z ryb morskich świeże lub chłodzone ^b	Ryby, filety oraz mięso z ryb mrożone	Ryby solone, suszone i wędzone	Przetwory i konserwy rybne				Razem
				razem	w tym			
					śledzie	sardynki i szproty	makrele	
2006 I-XII	7 437	84 621	61 066	134 737	94 389	9 669	7 739	287 861
2007 I-XII	9 830	61 570	60 807	140 273	97 188	10 508	6 770	272 480
2008 I-XII	12 771	37 969	65 875	154 761	101 968	13 022	7 599	271 376
2008 X	799	3 274	6 562	15 141	10 010	1 252	689	25 776
XI	1 104	2 691	7 012	15 062	10 178	1 019	697	25 869
XII	1 186	3 030	9 217	14 068	9 758	914	603	27 501
2009 I	658	3 425	5 226	13 396	7 423	1 195	635	22 705
II	795	3 519	6 324	13 236	7 484	1 124	596	23 874
III	899	5 139	7 495	15 368	9 314	1 148	779	28 901
IV	709	4 169	5 886	11 383	6 104	733	727	22 147
V	812	2 643	5 263	10 261	5 230	1 176	707	18 979
VI	594	2 730	5 643	10 824	5 903	951	618	19 791
VII	456	1 895	5 140	9 185	5 353	533	434	16 640
VIII	334	1 367	5 595	10 490	5 699	692	615	17 786
IX	700	3 339	6 106	13 420	7 965	930	618	23 565
X	903	2 971	8 420	13 405	7 582	671	808	25 699
XI	760	3 909	9 064	14 797	8 473	869	856	28 530
Wskaźnik zmian (%)								
<u>XI 2009</u> <u>XI 2008</u>	68,8	145,3	129,3	98,2	83,2	85,3	122,8	110,3
<u>I-XI 2009</u> <u>I-XI 2008</u>	65,8	100,5	123,8	96,5	83,0	82,8	105,7	101,9

^a dane miesięczne o produkcji wytworzonej pochodzą od tzw. dużych jednostek przemysłowych i nieprzemysłowych, zatrudniających 50 osób i więcej, które złożyły sprawozdania

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Handel zagraniczny rybami i produktami (tys. ton)

Miesiące	Eksport ^a					Import				
	razem	przetwory i konserwy	filety i mięso	ryby solone, suszone i wędzone	ryby mrożone	razem	filety i mięso	ryby mrożone	przetwory i konserwy	ryby świeże lub chłodzone
2006 I-XII	208,85	69,47	35,04	25,96	17,57	347,22	156,25	75,95	31,54	56,03
2007 I-XII	253,13	75,83	35,60	28,11	13,54	377,35	174,47	74,64	37,31	64,05
2008 I-XII	232,46	90,92	42,23	31,94	14,75	425,04	191,63	77,70	45,23	84,09
2008 X	19,40	9,25	3,80	2,81	1,32	50,54	27,46	9,45	4,33	7,18
XI	16,20	8,15	3,19	2,95	0,79	44,89	22,29	8,12	3,87	8,58
XII	19,83	9,38	3,50	3,94	1,19	42,64	20,02	6,20	4,37	9,26
2009 ^b I	19,52	7,97	3,71	2,41	1,10	36,27	16,54	7,21	2,85	7,31
II	21,99	7,92	3,52	2,62	1,49	35,57	14,83	8,86	3,22	6,83
III	30,42	7,66	4,85	1,64	1,87	37,03	14,44	7,63	3,75	8,77
IV	26,86	6,97	3,87	2,68	1,32	24,89	9,96	5,67	2,57	4,28
V	16,63	6,38	3,64	2,66	1,06	27,22	9,72	5,16	1,71	8,44
VI	16,65	6,52	4,16	1,11	1,15	24,00	9,98	5,18	2,28	3,74
VII	14,98	6,59	2,91	2,42	1,20	26,26	10,81	4,68	2,30	5,79
VIII	12,37	6,18	2,76	1,58	0,86	26,96	11,61	5,11	2,77	5,43
IX	16,95	7,99	3,59	2,99	0,68	36,40	16,10	7,44	3,47	6,83
X	17,79	7,81	4,07	3,68	0,76	39,45	19,44	6,33	2,92	8,54
XI	17,49	7,00	4,18	4,01	0,91	47,19	24,23	7,29	3,60	9,87
Wskaźnik zmian (%)										
<u>XI 2009</u> <u>XI 2008</u>	108,0	85,9	131,0	135,9	114,5	105,1	108,7	89,8	93,1	115,1
<u>I-XI 2009</u> <u>I-XI 2008</u>	99,5	96,9	106,5	99,3	91,4	94,5	91,9	98,7	76,9	101,3

^a wraz z eksportem z burt statków, ^b dane wstępne

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 4. Ceny ryb w imporcie (zł/kg)

Miesiące	Filety ze śledzia 03049923 ^b		Mrożona makrela 03037430 ^b			Filety z mintaja 03042985 ^b		Filety z morszczuka 03042956 ^b	Łosoś świeży 03021200 ^b	Konserwy z tuńczyka 160414 ^b
	Norwegia	Islandia	Holandia	W. Brytania	Norwegia	Chiny	USA	Argentyna	Norwegia	Tajlandia
2006 I-XII	3,94	2,79	4,63	4,42	4,40	5,60	7,58	7,47	15,54	7,56
2007 I-XII	3,31	3,14	3,85	4,10	3,79	4,99	7,44	8,82	13,31	8,38
2008 I-XII	3,63	3,40	4,09	4,24	3,94	5,07	8,22	8,84	12,02	10,01
2008 X	3,76	3,66	3,47	4,78	4,02	5,17	9,67	9,74	11,67	11,94
XI	4,11	3,69	4,52	5,08	4,40	5,72	10,73	10,62	11,70	13,58
XII	4,24	3,81	4,52	5,04	4,56	6,64	10,93	10,61	12,30	13,31
2009 ^a I	3,96	3,58	5,16	5,03	4,09	6,92	12,54	10,37	13,60	11,44
II	4,41	4,00	5,61	5,10	4,67	8,54	13,33	12,15	14,68	12,96
III	4,51	4,12	5,33	5,12	4,71	8,64	13,59	11,25	16,07	11,88
IV	4,26	3,81	5,27	4,59	3,99	8,33	13,11	11,23	15,97	10,57
V	4,23	3,75	5,18	4,35	4,31	8,00	15,37	9,63	16,21	10,31
VI	3,85	3,56	5,58	4,42	4,38	8,10	12,30	8,41	16,72	10,52
VII	4,53	3,68	5,26	5,12	-	8,51	12,78	8,85	16,26	10,47
VIII	4,23	3,70	5,15	3,53	4,26	6,24	11,53	8,20	15,11	9,53
IX	3,92	3,71	4,47	4,97	4,52	6,36	11,75	8,19	12,96	9,22
X	3,72	3,70	5,07	4,41	4,44	5,49	11,13	7,96	13,93	9,27
XI	3,89	3,79	4,35	4,02	4,25	5,48	10,75	7,76	13,79	8,75
Wskaźnik zmian (%)										
<u>XI 2009</u> <u>XI 2008</u>	94,7	102,6	96,3	79,1	96,7	95,9	100,2	73,1	117,9	64,4
<u>I-XI 2009</u> <u>I-XI 2008</u>	114,4	109,0	129,1	113,3	113,3	144,8	155,9	107,7	124,1	109,6

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie CAAC.

Tab. 5. Ceny ryb w eksporcie (zł/kg)

Miesiące	Konserwy ze śledzi 16041291 ^b	Filety z dorsza 03042929 ^b			Łosoś wędzony 03054100 ^b	Pstrąg wędzony 03054945 ^b	Krewetki przetw. 160520 ^b	Filety z flądry 03042973 ^b	Szprotki świeże 03026180 ^b
	Niemcy	Wielka Brytania	Dania	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Dania	Dania
2006 I-XII	7,44	18,70	16,78	18,52	41,64	33,76	37,91	11,29	0,36
2007 I-XII	7,20	22,76	20,71	21,37	37,92	34,07	43,13	12,28	0,53
2008 I-XII	6,86	20,03	19,68	20,81	34,57	32,23	47,37	8,99	0,38
2008 X	6,70	18,15	18,99	20,55	35,67	32,29	37,15	9,60	0,44
XI	7,02	17,88	17,29	17,98	37,95	33,36	38,99	9,41	0,47
XII	7,72	18,38	18,48	19,72	41,69	35,28	42,33	9,85	0,55
2009 ^a I	8,78	17,77	18,85	17,65	34,04	37,27	42,21	11,04	0,52
II	8,60	17,70	16,05	25,54	44,16	40,23	48,12	11,39	0,55
III	10,28	17,56	16,96	22,61	43,85	41,60	49,26	11,28	0,50
IV	8,65	17,51	17,48	29,68	43,63	36,85	46,51	10,32	0,46
V	8,80	15,88	16,95	30,63	40,44	38,58	47,94	-	0,35
VI	9,44	15,94	15,49	20,16	45,50	38,98	51,27	10,98	0,32
VII	8,73	15,15	14,16	17,71	43,87	37,94	49,87	10,33	-
VIII	8,50	14,27	19,17	21,63	45,92	35,96	44,09	9,93	-
IX	8,36	15,54	15,28	22,62	42,23	35,72	47,85	10,00	-
X	8,00	14,77	13,72	18,60	42,30	36,26	44,33	9,65	-
XI	8,26	15,61	17,70	21,59	37,11	35,55	39,95	10,22	0,39
Wskaźnik zmian (%)									
XI 2009 XI 2008	117,6	87,3	102,4	120,1	97,8	106,6	102,5	108,6	83,1
I-XI 2009 I-XI 2008	129,3	79,7	89,8	101,8	122,7	118,7	96,7	117,0	131,6

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 6. Ceny zbytu ryb i produktów rybnych (zł/kg z VAT) oraz udział ceny zbytu w cenie detalicznej

Miesiące	Karp żywy		Pstrąg świeży niepatroszony		Filety z morszczuka		Filety z mintaja		Śledź solony, odgłowiony niepatroszony		Platy/filety ze śledzi	
2006 I-XII	8,51	-	9,06	58%	9,60	72%	7,81	60%	5,90	69%	7,17	67%
2007 I-XII	8,82	-	9,57	59%	9,82	72%	8,22	65%	5,60	66%	6,77	65%
2008 I-XII	9,22	-	9,51	58%	9,91	69%	7,54	59%	5,49	64%	7,04	67%
2008 XI	9,41	-	9,63	58%	10,27	70%	7,51	57%	5,78	67%	7,25	68%
XII	9,03	-	9,56	58%	10,66	71%	7,53	55%	5,88	68%	7,29	68%
2009 I	8,81	-	9,63	58%	10,39	67%	7,91	57%	6,10	69%	7,16	67%
II	9,08	-	9,70	58%	10,99	69%	8,28	57%	6,28	71%	7,41	69%
III	9,09	-	9,99	59%	11,04	67%	8,34	56%	6,37	71%	7,50	69%
IV	9,28	-	10,33	60%	11,06	65%	8,61	56%	6,40	71%	7,60	70%
V	9,36	-	10,44	60%	10,97	64%	8,76	57%	6,46	72%	7,67	70%
VI	9,66	-	10,61	61%	10,97	64%	8,69	57%	6,51	72%	7,72	70%
VII	9,48	-	10,31	59%	10,68	62%	8,64	56%	6,60	73%	7,85	71%
VIII	9,36	-	10,42	60%	10,66	61%	8,64	55%	6,59	72%	7,91	71%
IX	9,34	-	10,39	59%	10,59	61%	8,50	54%	6,71	73%	7,90	71%
X	9,60	-	10,40	58%	10,64	61%	8,70	55%	6,69	73%	7,81	70%
XI	9,32	-	10,40	58%	10,61	61%	8,25	52%	6,70	73%	7,73	69%
XII	9,06	-	10,50	59%	10,67	61%	7,95	51%	6,60	72%	7,63	68%
Wskaźnik zmian (%)												
XII 2009 XII 2008	100,3	x	109,8	x	100,1	x	105,6	x	112,2	x	104,7	x
I-XII 2009 I-XII 2008	100,7	x	107,9	x	108,7	x	112,0	x	118,3	x	108,8	x

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 7. Ceny detaliczne wybranych ryb i produktów rybnych (zł/kg)

Miesiące	Filety mrożone				Ryby wędzone			Konserwy			Płaty śledziowe	Karp świeży
	morszczuk	panga	mintaj	dorsz	łosoś	szprot	makreła	śledź w sosie pom.	szprot w sosie pom.	tuńczyk w sosie wł.		
2006 I-XII	13,30	-	13,09	-	58,83	7,18	13,59	13,56	12,82	19,97	10,67	11,36
2007 I-XII	13,59	-	12,67	16,41	62,79	7,84	13,33	14,18	13,56	20,37	10,48	12,04
2008 I-XII	14,30	13,00	12,86	17,63	62,88	8,96	13,32	15,30	14,43	22,22	10,49	12,79
2008 XI	14,59	12,94	13,26	18,06	63,60	9,29	13,47	15,77	14,70	23,00	10,60	13,30
XII	14,93	12,76	13,63	18,17	63,60	9,41	13,66	15,84	14,80	23,12	10,67	12,58
2009 I	15,41	12,87	13,91	18,27	64,60	9,49	13,74	15,94	14,90	23,41	10,70	12,71
II	15,89	12,95	14,43	18,31	64,70	9,57	14,11	16,03	14,95	23,65	10,74	12,86
III	16,51	13,04	14,89	18,57	64,70	9,69	14,46	16,13	14,95	23,82	10,90	13,07
IV	16,92	13,15	15,28	18,96	64,40	9,83	14,66	16,26	15,10	24,06	10,92	13,09
V	17,12	13,44	15,28	18,99	64,70	9,88	14,74	16,58	15,50	24,47	10,95	-
VI	17,26	13,36	15,37	19,13	65,80	9,88	14,78	16,84	15,80	24,94	11,05	-
VII	17,32	13,37	15,55	19,28	67,20	9,92	14,89	17,00	15,95	25,29	11,09	-
VIII	17,35	13,41	15,62	19,37	68,10	9,98	14,92	17,19	16,15	25,18	11,10	-
IX	17,39	13,39	15,71	19,41	68,50	10,05	14,97	17,35	16,25	25,47	11,17	-
X	17,34	13,26	15,83	19,60	69,60	10,09	14,95	17,48	16,35	25,59	11,19	13,58
XI	17,38	13,12	15,89	19,96	70,60	10,12	14,96	17,55	16,40	25,65	11,22	13,36
XII	17,37	13,02	15,63	20,41	70,80	10,13	14,89	17,74	16,65	26,65	11,14	12,67
Wskaźnik zmian (%)												
<u>XII 2009</u> <u>XII 2008</u>	116,3	102,0	114,7	112,3	111,3	107,7	109,0	112,0	112,5	115,3	104,4	100,7
<u>I-XII 2009</u> <u>I-XII 2008</u>	118,4	101,5	118,9	108,8	106,5	110,3	110,1	110,1	109,1	111,8	105,0	102,0

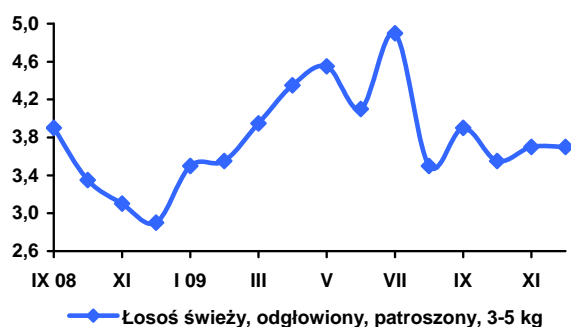
Źródło: Dane GUS.

Tab. 8. Spożycie ryb i produktów rybnych w kg/osobę (waga produktu)

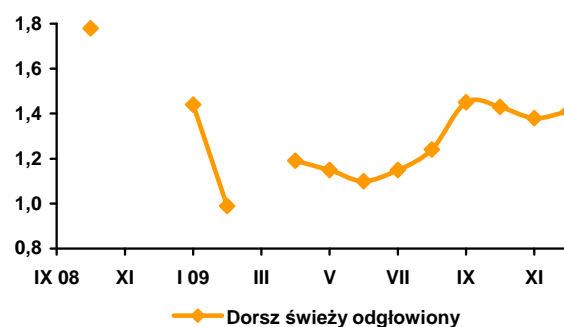
Miesiące	Razem	Ryby morskie (świeże, mrożone i chłodzone)	Konserwy rybne	Ryby morskie suszone lub wędzone	Ryby morskie solone	Ryby słodkowodne (świeże, mrożone i chłodzone)
2006	5,03	2,40	0,76	0,51	0,59	0,77
2007	5,32	2,52	0,77	0,53	0,59	0,91
2008	5,58	2,52	0,79	0,58	0,56	1,13
I-IX 2008	3,52	1,75	0,58	0,41	0,32	0,46
I-IX 2009	3,48	1,58	0,58	0,45	0,33	0,54
Wskaźnik zmian (%)						
<u>I-IX 2009</u> <u>I-IX 2008</u>	98,9	90,3	100,0	109,8	103,1	117,4

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie miesięcznych danych GUS.

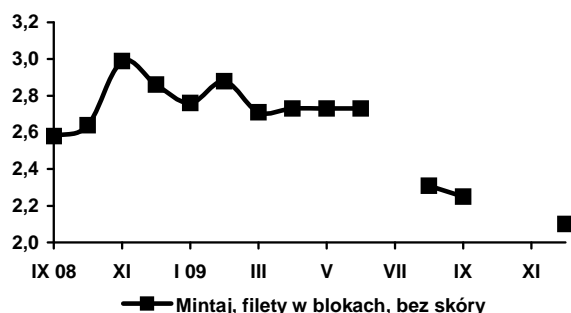
Rys. 1. Cena łосоsi w imporcie do Europy (poch. Norwegia) EUR/kg

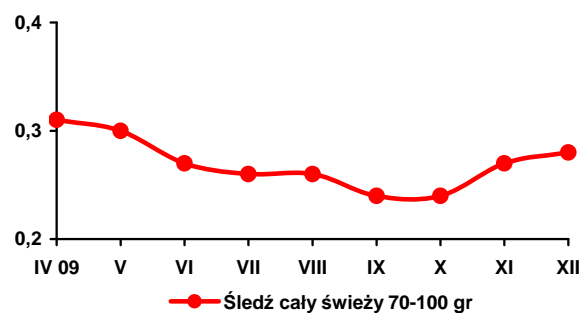
Rys. 2. Cena dorszy w imporcie z Polski FOB (EUR/kg)

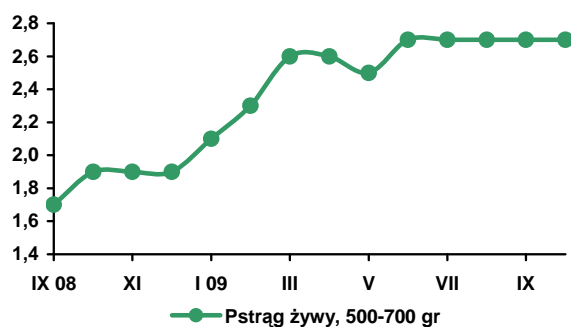
Rys. 3. Cena mintajów w imporcie do Niemiec CFR (poch. Chiny) EUR/kg

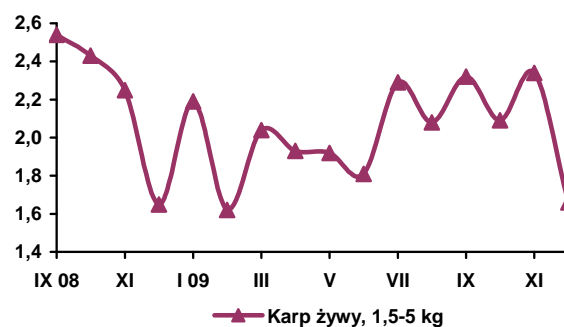
Rys. 4. Cena śledzi w imporcie z Polski DES (EUR/kg)

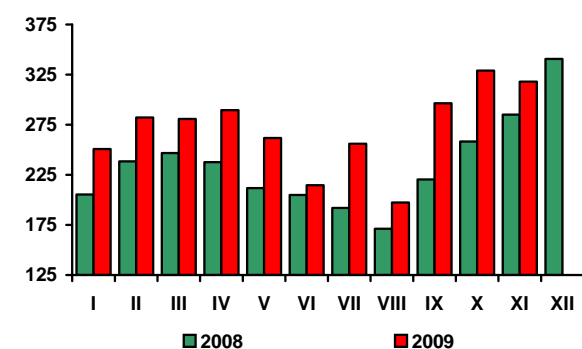
Rys. 5. Cena zbytu pstrągów we Włoszech (hodowlany) EUR/kg

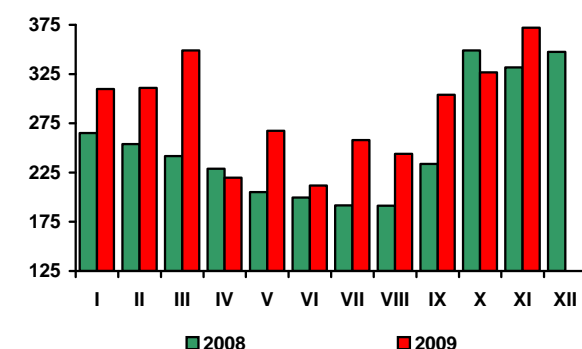
Rys. 6. Cena zbytu karpia na Węgrzech (hodowlany) EUR/kg

Rys. 7. Eksport ryb i produktów rybnych (mln zł)

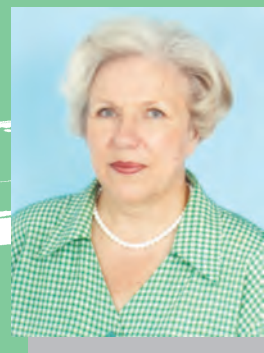
Rys. 8. Import ryb i produktów rybnych (mln zł)

Źródło: Rys. 1-6 - European Price Report, Rys. 7-8 - dane CAAC.

Rynek żywnościowy

Krystyna Świetlik

W grudniu 2009 r., w stosunku do poprzedniego miesiąca, wzrost cen detalicznych żywności i napojów bezalkoholowych wyniósł 0,5% i był mniejszy niż w analogicznym okresie przed rokiem (0,8%). Istotnie podrożały warzywa (o 5,8%), w tym zwłaszcza ziemniaki (o 4,1%), owoce (o 4,5%), masło (o 3,5%), jaja (o 2,3%), sery dojrzewające (o 1,7%) i margaryny (o 1,1%). Nie zmieniły się ceny pieczywa, makaronów i napojów bezalkoholowych. Zmalały ceny wszystkich rodzajów mięsa i wędlin, ryżu, twarogów, tłuszczów wieprzowych, olejów roślinnych, owoców południowych, bananów oraz cukru.

W grudniu 2009 r., w porównaniu z grudniem 2008 r., ceny detaliczne żywności i napojów bezalkoholowych wzrosły o 3,4%, tj. w stopniu nieco tylko mniejszym niż odpowiednio rok wcześniej (3,2%). Najbardziej zwiększyły się ceny masła (o 16,3%), jaj (o 15,3%) oraz ryb i przetworów rybnych (o 9,0%). Za mięso i przetwory mięsne w końcu 2009 r. konsumenci musieli zapłacić średnio o 5,4% więcej niż rok wcześniej, w tym za mięso wołowe o 11,4%, drobiowe o 5,5%, wieprzowe o 2,2%, a przetwory mięsne o 6,2% więcej. Ceny owoców zwiększyły się o 4,9%, głównie za sprawą istotnej wyżki cen bananów (o 8,6%) i cytrusów (o 7,7%), przy wzroście cen jabłek o 1,8%. Wzrostowi cen tłuszczów wieprzowych (o 4,3%) i margaryn (o 1,1%) towarzyszył spadek cen olejów (o 2,4%). Średnie ceny cukru, miodu, dżemów, czekolady i wyrobów cukierniczych wzrosły o 2,7%. Najbardziej podrożały: miód (o 9,0%), czekolada (o 5,2%) oraz dżemy i marmolady (o 3,4%). Ceny wyrobów cukierniczych zwiększyły się o 2,5%, a cukru o 1,3%. O wzroście cen produktów zbożowych (o 1,8%) zdecydował wzrost cen płatków (o 4,5%), makaronów i wyrobów ciastkarskich (po 3,7%). Ceny pieczywa zwiększyły się o 1,3%, przy nieznacznym wzroście cen ryżu (o 0,1%) oraz istotnej obniżce cen mąki (o 7,8%). Niewielkiej redukcji uległy ceny artykułów mleczarskich (o 0,7%) i warzyw (o 0,2%). Spośród produktów mleczarskich potaniały: desery mleczne (o 13,4%), napoje mleczne (o 6,3%) i jogurty (o 2,3%), podrożały: mleko w proszku (o 1,9%) i śmietana (o 0,8%), przy stabilizacji cen mleka pitnego i serów dojrzewających. W grupie warzyw obniżyły się głównie ceny ziemniaków, marchwi, sałaty, świeżych pomidorów i ogórków oraz kwaszonej ka-

pusty, przy wzroście cen pozostałych warzyw, grzybów i przetworów warzywnych. W grudniu 2009 r. za napoje bezalkoholowe należało zapłacić o 4,2% więcej niż w grudniu 2008 r. Istotnie wyższe niż przed rokiem były ceny kawy i herbaty (po 5,3%) oraz soków owocowych (o 2,9%), a takie same – wód mineralnych i źródlanych.

Wzrost średniego poziomu cen żywności i napojów bezalkoholowych **w 2009 r., w stosunku do roku poprzedniego** wyniósł 4,1% i był mniejszy niż odpowiednio rok wcześniej (6,2%). Dotyczył on wszystkich podstawowych grup żywności, z wyjątkiem artykułów mleczarskich, masła i owoców. Przewyższył on średnioroczną stopę inflacji o 0,6 pkt. proc, co oznacza, że w 2009 r., podobnie jak w 2008 r., żywność była czynnikiem inflacyjnym. Bardziej niż żywność podrożały w minionym roku napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe (o 9,4%), towary i usługi związane z mieszkaniem (o 7,2%) oraz opłaty w restauracjach i hotelach (o 5,1%).

Wzrost cen żywności w 2009 r., w stosunku do 2008 r., (o 4,1%) został zrekompensowany przez wzrost płac (o 4,4%), lecz wydatne podniesienie cen napojów alkoholowych, wyrobów tytoniowych oraz usług bytowych, w tym zwłaszcza nośników energii i usług komunalnych istotnie ograniczyło możliwości zwiększenia popytu gospodarstw domowych na żywność. W 2008 r. udział wydatków na mieszkanie, nośniki energii, napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe stanowił 25% całkowitych wydatków gospodarstw domowych i przewyższał odsetek wydatków na żywność (24,6%). Zwiększenie udziału wydatków „sztywnych” w budżetach gospodarstw domowych, przy niskim tempie wzrostu dochodów, sprawiło, że wzrost popytu na żywność w 2009 r. był mały realny.

Przewiduje się, że w I kwartale 2010 r. wzrost cen żywności będzie mniejszy niż w analogicznym okresie 2009 r. Sprzyjać temu będą: spodziewany wzrost podaży mięsa, w tym zwłaszcza wieprzowego, umocnienie się złotego oraz ograniczenia popytu związane z utrzymującym się wysokim poziomem bezrobocia i niską dynamiką płac.

Tab. 1. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu 2009 r.

Wyszczególnienie	XII 2009		I-XII 2009
	XI 2009=100	XII 2008=100	I-XII 2008=100
OGÓŁEM	100,0	103,5	103,5
Żywność i napoje bezalkoholowe	100,5	103,4	104,1
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	100,0	108,0	109,4
Odzież i obuwie	99,4	93,9	92,6
Mieszkanie	100,1	104,9	107,2
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	100,1	105,7	108,5
W tym nośniki energii	100,1	105,8	110,4
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	100,1	102,1	102,0
Zdrowie	100,2	103,2	103,2
Transport	99,6	107,2	97,6
w tym paliwa do prywatnych środków transportu	98,5	112,3	93,1
Łączność	99,0	98,4	99,6
Rekreacja i kultura	98,7	101,2	102,1
Edukacja	100,0	102,8	103,5
Restauracje i hotele	100,1	104,1	105,1
Inne towary i usługi	100,2	103,4	102,6

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Wskaźniki cen podstawowych grup żywności w grudniu 2009 r.

Wyszczególnienie	XII 2009		I-XII 2009
	XI 2009=100	XII 2008=100	I-XII 2008=100
Żywność (bez napojów)	100,5	103,3	104,1
Pieczywo i produkty zbożowe	100,0	101,8	103,5
Pieczywo	100,1	101,3	103,1
Ryż	98,9	100,1	113,7
Makarony	100,0	103,7	105,8
Mięso i przetwory	99,0	105,4	108,4
Mięso wieprzowe	98,5	102,2	108,2
Mięso wołowe	99,7	111,4	110,0
Drób	98,0	105,5	109,9
Przetwory mięsne i wędliny	99,3	106,2	107,8
Ryby	99,9	109,0	108,4
Mleko, sery i jaja	100,7	101,3	98,8
Artykuły mleczarskie	100,4	99,3	97,4
Mleko	100,2	100,0	99,3
Sery twarogowe	99,6	99,3	98,9
Sery dojrzewające i topione	101,7	100,1	92,5
Jaja	102,3	115,3	108,7
Oleje i pozostałe tłuszcze	101,5	105,8	101,8
Masło	103,5	116,3	96,9
Pozostałe tłuszcze zwierzęce	99,2	104,3	119,2
Margaryna i inne tłuszcze roślinne	101,1	101,0	101,6
Oleje roślinne	99,6	97,6	104,2
Owoce	104,5	104,9	95,8
Jabłka	99,8	101,8	69,3
Owoce cytrusowe	93,7	107,7	99,6
Banany	99,6	108,6	120,0
Warzywa	105,8	99,8	104,5
Ziemniaki	104,1	97,6	105,9
Cukier, dżem, miód, czekolada i wyroby cukiernicze	99,3	102,7	106,5
Cukier	97,5	101,3	114,9
Napoje bezalkoholowe	100,0	104,2	103,5

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc poprzedni = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2006	100,3	100,3	99,8	100,7	101,3	98,9	98,5	100,7	100,6	100,8	100,2	99,7
	2007	101,1	100,7	100,8	100,9	101,2	99,0	98,4	99,4	102,4	101,7	101,5	100,3
	2008	101,1	100,2	100,4	100,7	101,2	99,4	98,9	98,4	100,6	100,8	100,7	100,8
	2009	101,1	100,6	101,9	101,6	100,7	98,9	98,8	98,7	99,8	100,3	100,7	100,5
Pieczywo i produkty zbożowe	2006	100,0	100,1	100,0	99,9	100,0	100,2	100,1	100,1	102,8	101,3	100,4	100,0
	2007	100,4	100,8	100,4	100,2	100,2	100,3	100,2	100,3	104,2	102,6	100,9	100,7
	2008	100,8	100,8	100,4	100,7	101,0	100,9	100,6	100,5	100,3	100,1	100,4	100,0
	2009	100,5	100,1	100,1	100,3	100,2	100,2	100,2	100,1	100,0	99,9	100,2	100,0
Mięso	2006	99,5	99,2	98,1	99,6	101,3	99,8	101,1	102,8	100,4	98,7	99,1	98,8
	2007	101,9	100,5	101,1	99,4	100,2	100,8	103,1	100,5	100,5	99,8	99,8	98,7
	2008	101,4	99,2	100,4	100,0	100,8	102,0	100,7	100,8	100,6	99,9	99,7	99,9
	2009	102,5	99,9	102,5	101,6	100,4	101,2	101,0	100,1	99,6	98,9	98,8	99,0
Ryby	2006	100,2	100,1	100,1	100,1	100,0	100,2	100,1	100,1	100,4	100,1	100,2	99,9
	2007	100,2	100,2	100,1	100,0	100,0	100,1	100,2	100,1	100,2	100,2	100,4	100,2
	2008	100,5	100,2	100,2	100,4	100,1	99,9	100,2	100,2	100,1	100,4	101,0	100,4
	2009	101,0	101,1	101,6	101,4	101,1	100,7	100,8	100,4	100,3	100,1	100,3	99,9
Mleko, sery, jaja	2006	100,2	100,1	100,1	99,8	100,0	99,6	99,9	99,8	100,5	100,3	100,3	100,1
	2007	100,4	100,1	100,2	100,2	100,2	100,2	100,5	101,2	103,4	103,4	102,5	101,2
	2008	101,0	100,2	100,0	100,0	99,7	99,5	99,8	99,6	99,9	99,9	99,7	99,7
	2009	99,7	99,8	100,4	100,4	100,1	99,7	99,9	99,8	99,9	100,3	100,6	100,7
Tłuszcze	2006	100,1	99,8	99,6	99,5	100,1	99,8	100,1	100,3	100,2	100,2	99,9	99,7
	2007	100,4	100,0	99,9	99,8	100,2	100,1	101,5	101,8	104,2	103,5	102,6	100,6
	2008	100,1	99,0	99,7	100,4	99,7	100,9	100,8	100,6	100,5	100,2	100,0	99,9
	2009	100,2	99,5	100,0	99,2	100,3	100,0	99,6	100,2	100,0	101,5	103,7	101,5
Owoce	2006	99,2	100,6	101,6	104,1	109,6	89,8	105,4	94,9	89,5	102,5	102,2	100,5
	2007	98,0	101,4	102,1	105,0	112,5	92,4	101,3	101,5	103,6	104,9	100,0	97,0
	2008	103,5	103,0	102,5	103,7	104,8	83,7	97,3	87,3	96,9	103,1	100,4	105,1
	2009	96,9	103,4	110,6	105,6	108,0	88,7	102,7	88,7	93,7	101,4	103,3	104,5
Warzywa	2006	104,9	104,8	102,0	105,2	104,1	95,4	79,7	100,5	104,7	108,3	102,9	101,2
	2007	105,2	103,7	103,0	107,2	103,8	92,5	75,2	86,1	107,9	103,4	110,0	106,0
	2008	101,2	100,3	101,6	103,7	104,7	97,3	86,3	84,7	106,5	108,2	108,4	107,0
	2009	104,7	103,5	103,2	106,8	99,3	92,5	81,9	90,3	102,5	105,5	107,5	105,8
Cukier i wyroby cukiernicze	2006	100,1	99,8	100,0	100,1	100,3	100,3	100,6	101,9	101,0	100,2	99,4	98,8
	2007	99,8	99,7	99,7	99,8	100,1	99,6	99,7	99,7	100,3	100,6	100,5	100,2
	2008	100,3	100,0	99,5	99,5	100,4	99,8	99,8	99,8	100,3	101,3	100,7	100,5
	2009	100,3	101,1	103,8	101,3	100,2	99,6	99,7	99,4	99,4	99,8	99,1	99,3
Cukier	2006	99,9	99,4	99,8	100,5	100,9	100,5	101,7	105,0	102,5	100,3	98,4	97,2
	2007	98,9	99,2	99,0	99,4	99,6	98,9	98,6	99,1	99,8	100,1	100,4	100,0
	2008	99,7	98,6	96,8	96,8	99,4	97,9	98,1	99,2	100,4	104,4	102,8	101,6
	2009	100,2	103,9	112,8	104,4	99,4	97,7	97,0	97,4	96,8	98,7	96,5	97,5
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2006	100,2	100,0	99,9	100,7	100,5	99,7	100,0	100,3	100,2	100,1	100,0	99,8
	2007	100,4	100,3	100,5	100,5	100,5	100,0	99,7	99,6	100,8	100,6	100,7	100,3
	2008	100,7	100,4	100,4	100,4	100,8	100,2	100,0	99,6	100,3	100,4	100,2	99,9
	2009	100,5	100,9	100,7	100,7	100,5	100,2	100,1	99,6	100,0	100,1	100,3	100,0
III. Średnia płaca ^a	2006	88,6	102,2	103,5	98,3	99,2	103,0	100,9	98,6	100,0	101,8	103,8	109,7
	2007	88,0	100,9	106,1	97,7	99,7	103,3	100,8	99,7	99,1	103,2	104,8	105,0
	2008	91,5	102,1	103,7	99,8	97,8	104,8	100,4	98,0	100,2	102,2	102,4	103,0
	2009	93,8	99,4	104,3	98,9	96,9	102,9	102,3	97,2	100,4	100,9	102,8	107,3

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób
Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc analogiczny = 100)

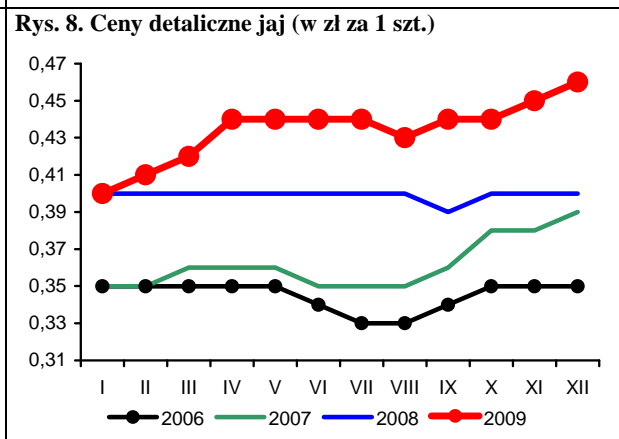
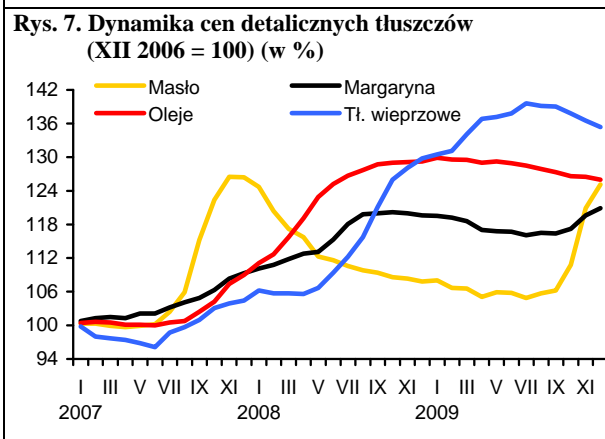
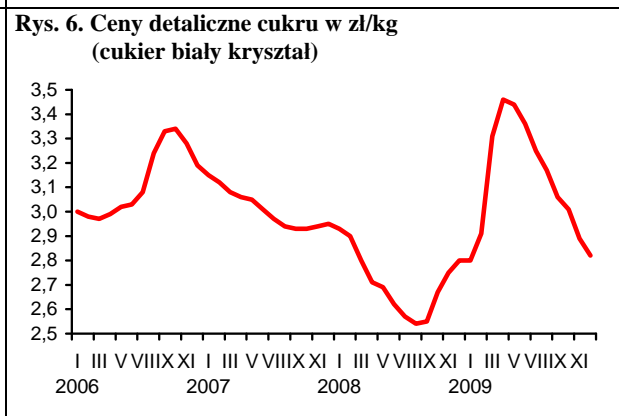
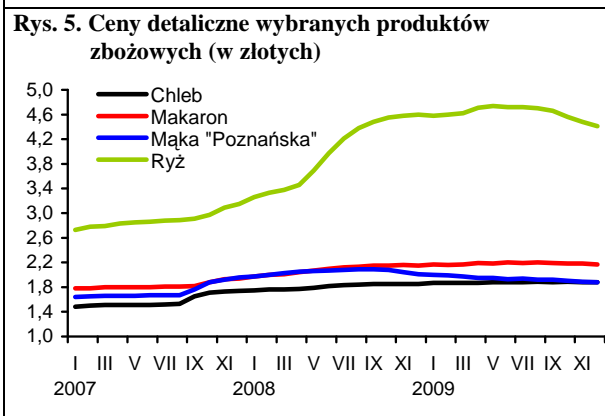
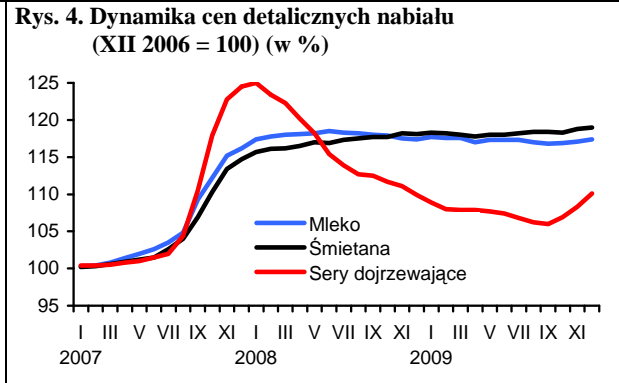
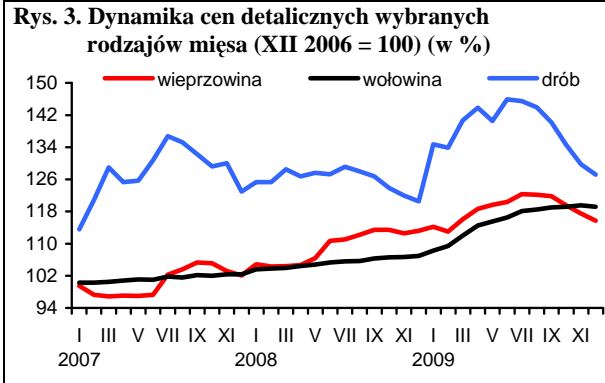
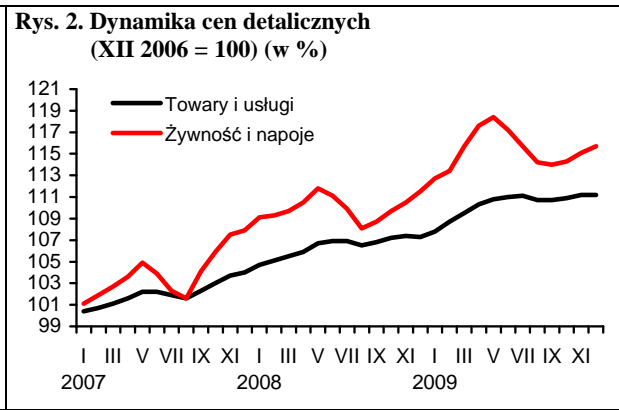
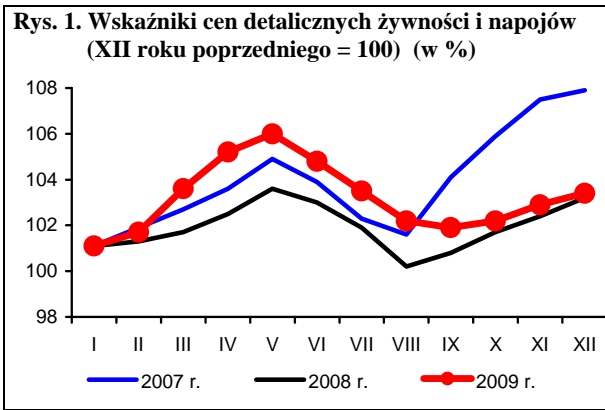
Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2006	99,1	99,8	99,3	99,4	99,8	99,5	100,2	101,8	102,4	102,2	102,2	101,8
	2007	102,8	103,2	104,3	104,6	104,3	104,4	104,4	102,8	105,1	106,6	107,6	107,9
	2008	107,8	107,3	107,0	106,8	107,0	107,6	107,8	106,9	105,1	104,0	102,9	103,2
	2009	103,1	103,4	104,8	105,6	105,2	104,7	104,0	104,5	103,6	103,0	103,4	103,4
Pieczywo i produkty zbożowe	2006	99,4	99,4	99,6	99,5	99,7	99,9	100,1	100,2	103,0	104,3	104,8	104,9
	2007	105,2	105,9	106,4	106,7	106,9	107,1	107,2	107,4	109,0	106,9	111,0	111,8
	2008	112,0	112,0	112,0	112,6	113,5	114,2	114,9	114,9	110,7	108,0	107,4	106,6
	2009	106,3	105,6	105,3	104,9	104,0	103,2	102,8	102,4	102,2	102,0	101,8	101,8
Mięso	2005	94,6	95,2	93,6	93,6	94,6	94,6	95,8	97,7	98,0	97,9	98,7	98,7
	2006	101,1	102,3	105,6	105,0	103,7	104,7	106,8	104,3	104,5	105,9	106,6	106,5
	2007	105,9	104,6	104,0	104,5	105,2	106,5	104,0	104,3	104,3	104,3	104,1	105,4
	2008	106,4	107,1	109,3	111,2	110,7	109,8	110,1	109,4	108,4	107,3	106,4	105,4
Ryby	2005	102,2	102,1	102,2	102,0	101,8	101,8	101,9	101,8	101,9	101,6	101,7	101,6
	2006	101,5	101,6	101,6	101,6	101,7	101,6	101,6	101,6	101,4	101,6	101,8	102,1
	2007	102,4	102,3	102,7	102,8	102,8	102,7	102,7	102,8	102,6	102,9	103,4	103,7
	2008	104,0	105,0	106,4	107,5	108,6	100,7	110,0	110,3	110,6	110,2	109,5	109,0
Mleko, sery, jaja	2005	99,6	99,5	99,7	99,8	100,1	100,1	100,4	100,3	100,2	100,4	100,7	100,7
	2006	100,8	100,8	100,9	101,3	101,5	102,2	102,9	104,3	107,4	110,7	113,1	114,4
	2007	114,9	115,0	114,7	114,4	113,9	113,1	112,3	110,5	106,7	103,1	100,3	98,8
	2008	97,6	97,2	97,7	98,1	98,4	98,7	98,8	98,9	100,0	99,4	100,3	101,3
Tłuszcze	2005	96,0	96,2	96,5	96,5	97,3	97,5	97,7	98,2	98,5	98,8	100,9	99,2
	2006	99,5	99,8	100,0	100,3	100,4	100,7	102,1	103,6	107,8	111,4	114,3	115,3
	2007	115,0	113,8	113,6	114,2	113,6	114,6	113,9	112,6	108,6	105,1	102,4	101,8
	2008	102,2	102,7	102,9	101,7	102,2	101,2	99,9	99,5	99,1	100,4	104,1	105,8
Owoce	2005	106,0	107,2	106,0	104,0	105,4	104,4	107,0	108,9	100,1	96,7	97,1	97,8
	2006	98,4	99,1	100,0	101,9	104,5	104,2	103,2	108,8	126,1	131,0	126,9	120,0
	2007	127,4	130,7	130,2	128,6	118,6	110,5	104,0	92,1	87,5	84,8	83,9	88,9
	2008	83,3	83,5	90,5	90,4	96,0	102,8	99,5	100,9	99,6	100,7	104,2	104,9
Warzywa	2005	110,1	114,4	111,5	112,7	111,7	107,8	110,5	122,5	128,2	121,3	115,9	110,9
	2006	112,7	111,3	111,6	114,1	111,6	109,4	103,2	86,7	93,0	92,9	96,2	97,4
	2007	93,6	90,9	90,0	87,6	90,8	96,6	108,9	107,9	106,8	109,8	106,0	106,3
	2008	108,7	111,4	112,4	115,2	108,5	102,2	96,7	104,6	98,9	94,9	98,7	99,8
Cukier i wyroby cukiernicze	2005	96,7	97,5	98,8	99,2	99,4	100,2	100,9	103,0	103,8	103,7	103,3	102,5
	2006	102,1	101,9	101,6	101,3	101,1	100,5	99,6	97,5	96,9	97,3	98,4	99,7
	2007	100,6	100,9	100,6	100,3	100,6	100,7	100,8	100,9	100,9	101,7	101,9	102,1
	2008	102,2	103,3	107,7	109,6	109,4	109,1	108,8	108,3	107,4	105,7	104,0	102,7
Cukier	2005	89,4	91,5	94,8	96,4	97,3	99,2	101,4	107,3	109,3	109,2	107,9	106,0
	2006	105,0	104,8	104,0	102,8	101,5	99,8	96,9	91,4	89,0	88,9	90,7	93,2
	2007	94,0	93,4	91,3	88,9	88,8	87,9	87,4	87,5	88,0	91,8	94,1	95,6
	2008	96,0	101,1	117,9	127,2	127,2	126,9	125,5	123,2	118,8	112,4	105,5	101,3
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2005	100,6	100,7	100,4	100,7	100,9	100,8	101,1	101,6	101,6	101,2	101,4	101,4
	2006	101,6	101,9	102,5	102,3	102,3	102,6	102,3	101,5	102,3	103,0	103,6	104,0
	2007	104,0	104,2	104,1	104,0	104,4	104,6	104,8	104,8	104,5	104,2	103,7	103,3
	2008	102,8	103,3	103,6	104,0	103,6	103,5	103,6	103,7	103,4	103,1	103,3	103,5
III. Średnia płaca ^a	2006	103,6	104,8	105,4	104,0	105,2	104,5	105,6	105,3	105,1	104,7	103,1	108,5
	2007	107,8	106,4	109,1	108,4	108,9	109,3	109,3	110,5	109,5	111,0	112,0	107,2
	2008	111,5	112,8	110,2	112,6	110,5	112,0	111,6	109,7	110,9	109,8	107,4	105,4
	2009	108,1	105,1	105,7	104,8	103,8	102,0	103,9	103,0	103,3	102,0	102,3	106,5

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób
Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Miesięczne ceny detaliczne wybranych artykułów żywnościowych

Wyszczególnienie a – 2008 r. b – 2009 r.		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		w złotych											
Ryż – 1 kg	a	3,26	3,33	3,38	3,46	3,69	3,97	4,21	4,38	4,48	4,55	4,58	4,60
	b	4,58	4,60	4,62	4,71	4,74	4,72	4,72	4,70	4,66	4,56	4,48	4,41
Chleb mieszany – 0,5 kg	a	1,75	1,76	1,76	1,77	1,79	1,82	1,83	1,84	1,85	1,85	1,85	1,85
	b	1,87	1,87	1,87	1,87	1,88	1,88	1,88	1,89	1,88	1,89	1,88	1,88
Makaron – 250 g	a	1,97	2,00	2,01	2,04	2,07	2,10	2,12	2,13	2,15	2,15	2,16	2,15
	b	2,17	2,16	2,17	2,19	2,18	2,20	2,19	2,20	2,19	2,18	2,18	2,17
Mąka pszenna „Poznańska” – 1kg	a	1,97	2,00	2,03	2,05	2,06	2,07	2,08	2,09	2,09	2,08	2,04	2,01
	b	2,00	1,99	1,97	1,95	1,95	1,93	1,94	1,92	1,92	1,90	1,89	1,88
Mięso wołowe z kością (rostbef) – 1kg	a	17,82	17,94	17,93	18,02	18,10	18,14	18,23	18,21	18,35	18,38	18,40	18,42
	b	18,61	18,79	19,18	19,53	19,70	19,84	20,08	20,14	20,19	20,24	20,30	20,26
Mięso wołowe bez kości (z udźca) – 1kg	a	23,28	23,28	23,43	23,46	23,55	23,72	23,68	23,70	23,90	23,84	23,96	24,03
	b	24,42	24,59	25,24	25,68	26,00	26,15	26,45	26,55	26,65	26,64	26,74	26,59
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – 1 kg	a	14,13	13,70	13,83	13,90	12,00	14,94	14,93	15,00	15,09	14,89	14,61	14,62
	b	14,94	14,69	15,03	15,50	15,83	15,63	15,88	15,76	15,60	15,05	14,53	14,24
Kurczę patroszone – 1 kg	a	5,95	6,02	6,36	6,21	6,35	6,32	6,51	6,51	6,37	6,11	5,93	5,83
	b	6,91	6,72	7,12	7,28	6,95	7,39	7,33	7,22	6,90	6,47	6,11	5,93
Szynka wieprzowa gotowana – 1 kg	a	20,35	20,25	20,07	20,08	20,31	20,68	20,70	20,94	20,97	21,11	21,13	21,06
	b	21,11	21,32	21,66	21,93	21,92	22,08	22,35	22,35	22,38	22,37	22,18	22,05
Kielbasa „Toruńska” – 1kg	a	12,27	12,13	12,11	12,22	12,37	12,64	12,75	12,83	12,96	12,96	13,02	13,04
	b	13,13	13,15	13,41	13,49	13,78	13,83	14,11	14,16	14,23	14,31	14,27	14,11
Filety mrożone z mintaja, niepanierowane, na wagę – 1 kg	a	12,80	12,79	12,72	12,74	12,75	12,69	12,64	12,68	12,71	12,86	13,26	13,63
	b	13,91	14,43	14,89	15,28	15,28	15,37	15,55	15,62	15,71	15,83	15,89	15,63
Mleko 3,0-3,5% tł., sterylizowane, w kartonie – 1 l	a	2,81	2,83	2,84	2,84	2,83	2,83	2,81	2,80	2,79	2,78	2,75	2,74
	b	2,76	2,75	2,74	2,72	2,74	2,73	2,72	2,71	2,71	2,70	2,71	2,70
Jogurt naturalny – 150 g	a	1,00	1,01	1,02	1,02	1,02	1,02	1,03	1,04	1,04	1,04	1,05	1,04
	b	1,02	1,00	0,99	0,98	0,96	0,96	0,96	0,95	0,96	0,96	0,97	0,96
Ser twarogowy półtusty – 1 kg	a	11,66	11,72	11,71	11,78	11,78	11,77	11,81	11,82	11,84	11,83	11,85	11,84
	b	11,85	11,86	11,83	11,71	11,74	11,76	11,81	11,87	11,83	11,83	11,88	11,86
Ser dojrzewający „Gouda” – 1 kg	a	22,08	21,29	20,82	19,90	19,23	18,42	18,09	17,54	17,47	17,35	17,00	16,70
	b	16,32	16,25	16,14	16,15	16,14	16,02	15,83	15,80	15,57	15,86	16,48	16,90
Śmietana 30% tł. (kremówka) – 500g	a	5,21	5,21	5,19	5,23	5,27	5,21	5,18	5,17	5,17	5,23	5,24	5,20
	b	5,21	5,22	5,17	5,13	5,16	5,14	5,16	5,17	5,16	5,12	5,21	5,20
Jaja świeże – 1 szt.	a	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40	0,39	0,40	0,40	0,40
	b	0,40	0,41	0,42	0,44	0,44	0,44	0,44	0,43	0,44	0,44	0,45	0,46
Masło 82,0-82,5% tł. „Extra” świeże, w kostkach 200 g	a	4,07	3,94	3,86	3,78	3,67	3,65	3,61	3,58	3,57	3,54	3,52	3,50
	b	3,49	3,46	3,45	3,40	3,43	3,42	3,39	3,40	3,42	3,57	3,90	4,07
Margaryna do smarowania pieczywa (np. „Rama”) – 400 g	a	3,09	3,17	3,31	3,39	3,41	3,51	3,67	3,75	3,78	3,79	3,80	3,79
	b	3,81	3,81	3,79	3,75	3,75	3,72	3,68	3,66	3,67	3,66	3,66	3,68
Olej rzepakowy krajowy – 1l	a	5,44	5,54	5,77	5,96	6,03	6,10	6,16	6,20	6,17	6,14	6,16	6,12
	b	6,17	6,17	6,17	6,12	6,18	6,17	6,14	6,13	6,08	6,01	5,98	5,89
Słonina – 1 kg	a	3,53	3,52	3,49	3,49	3,50	3,60	3,72	3,92	4,22	4,58	4,78	4,85
	b	4,88	4,98	5,23	5,28	5,27	5,31	5,43	5,39	5,38	5,31	5,18	5,09
Smalec bez dodatków – 250 g	a	1,18	1,18	1,20	1,20	1,21	1,22	1,26	1,30	1,37	1,43	1,46	1,48
	b	1,48	1,49	1,48	1,49	1,50	1,49	1,49	1,49	1,48	1,48	1,48	1,47
Cukier biały kryształ – 1 kg	a	2,93	2,90	2,80	2,71	2,69	2,62	2,57	2,54	2,55	2,67	2,75	2,80
	b	2,80	2,91	3,31	3,46	3,44	3,36	3,25	3,17	3,06	3,01	2,89	2,82
Jabłka – 1 kg	a	3,47	3,57	3,67	3,92	4,25	4,68	4,87	3,23	2,40	2,10	1,95	1,92
	b	1,94	1,93	1,96	2,09	2,60	3,10	3,47	3,01	2,37	2,05	1,95	1,94

Źródło: Dane GUS

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Rynek środków produkcji dla rolnictwa

Aldon Zalewski
Arkadiusz Zalewski

W ciągu 2009 r. na rynku środków produkcji dla rolnictwa dominowały obniżki cen, przy czym nie dotyczyły one wszystkich segmentów rynku. Znacząco obniżone zostały ceny nawozów mineralnych. Wzrost cen dotyczył przede wszystkim środków ochrony roślin.

W grudniu 2009 r. ceny większości środków produkcji uległy obniżeniu, a największe obniżki cen dotyczyły nawozów mineralnych i bezpośrednich nośników energii. Podrożały maszyny rolnicze. Nieznacznie poprawiły się relacje cen środków produkcji do cen zbóż.

W grudniu rosnąca dynamika spadku cen na rynku nawozów mineralnych została zahamowana, a średni spadek cen wyniósł 1,5%. Najbardziej potaniał fosforan amonu i nawóz trójskładnikowy (o 3,1%). Superfosfaty potaniały o 2,0-2,7%. Nie wielkie obniżki dotyczyły nawozów azotowych i potasowych.

W ciągu 12 miesięcy (XII09/XII08) nawozy mineralne potaniały o 19,3%, przy czym w I półroczu (grudzień 2008 r. – czerwiec 2009 r.) spadek cen wyniósł 3,6%, natomiast w II półroczu (czerwiec 2009 r. – grudzień 2009 r.) aż 16,7%. W ciągu 12 miesięcy najbardziej potaniał fosforan amonu (o 38,5%) oraz polifoska (o 28,1%). Nawozy azotowe potaniały o 17,8-22,9%, a fosforowe o 9,9-20,2%. Z grupy analizowanych nawozów mineralnych podrożała jedynie sól potasowa (o 1,0%). Jej ceny w I półroczu 2009 r. jeszcze wzrastały (podążając z kilkumiesięcznym opóźnieniem za tendencjami światowymi), a wyraźny spadek rozpoczął się w II półroczu 2009 r.

Mimo spadku cen nawozów mineralnych w grudniu relacje cen nawozów do cen zbóż nadal były bardzo niekorzystne. Na zakup 1 kg NPK należało przeznaczyć równowartość 7,5 kg pszenicy, o 0,4 kg mniej niż w miesiącu poprzednim, o 1,9 kg mniej niż w grudniu 2008 r., ale blisko 2,5-krotnie więcej niż w grudniu 2007 r.

Stabilizują się ceny na światowych rynkach nawozów mineralnych¹. W porównaniu z poprzednim miesiącem w grudniu ceny wzrosły o 0,5%, w tym najbardziej fosforanu amonu² (o 24,1%) i mocznika³ (o 6,6%). Obniżono natomiast ceny soli potasowej⁴ (o 8,3%). W ciągu 12 miesięcy ceny nawozów na światowych rynkach zostały obniżone o 46%, w tym superfosfatu potrójnego⁵ o 61%, a soli potasowej o 48%. W tym okresie wzrosła cena mocznika (o 14,1%).

Sezonowy wzrost cen podstawowych nawozów mineralnych wiosną 2010 r. będzie umiarkowany.

W grudniu średnie ceny środków ochrony roślin pozostały na poziomie miesiąca poprzedniego. Najbardziej wzrosła cena środka gryzoniobójczego (o 0,5%), obniżono natomiast cenę Chwastoxu (o 0,9%). W ciągu 12 miesięcy środki ochrony roślin zdrożały o 7,7%, w tym preparaty grzybobójcze o 17,5%, insektycydy o 8,5%, a środki chwastobójcze o 1,5%. W tym okresie najbardziej bo ponad 2-krotnie podrożało Dithane, potaniał natomiast Roundup (o 7,1%). W 2010 r. prognozuje się dalszy umiarkowany wzrost cen pestycydów.

Na rynku materiałów budowlanych kontynuowane były tendencje zniżkowe cen z poprzednich miesięcy. W grudniu ceny zostały obniżone o 0,2%. Najbardziej potaniały cegły (o 0,8%), podrożały natomiast okna drewniane (o 1,1%). W ciągu 12 miesięcy ceny materiałów budowlanych obniżono o 6,1%, w tym najbardziej materiałów ze stali: dwuteowników grubych (o 19,9%) oraz stali płaskiej (o 18,3%). W tym okresie podrożały przede wszystkim okna drewniane (o 2,9%) oraz drzwi płytowe (o 2,3%).

W grudniu taniejące paliwa ropopochodne były główną przyczyną obniżenia średnich cen na rynku bezpośrednich nośników energii. Ceny obniżono średnio o 0,5%, w tym najbardziej oleju napędowego (o 1,8%) oraz benzyn (o 1,6%). W ciągu 12 miesięcy ceny na rynku energii podrożały średnio o 1,7%, w tym najbardziej benzyny (o 17,2%). W 2009 r. znacząco potaniał koks opałowy (o 21,7%). Stosunkowo wysoki wzrost ceny dotyczył energii elektrycznej (o 11,5%). W 2010 r. należy się spodziewać wzrostu cen bezpośrednich nośników energii zarówno paliw stałych, jak i paliw ropopochodnych oraz energii elektrycznej.

W grudniu ceny na rynku maszyn rolniczych zostały podniesione średnio o 0,5%. Najbardziej podrożały sadzarki (o 4,2%), potaniały natomiast rozsiewacze nawozów (o 1,1%). W ciągu 12 miesięcy maszyny rolnicze podrożały średnio o 3,8%, w tym najbardziej pługi (o 10,3%), a potaniały agregaty uprawowe do siewników (o 3,9%).

1 Na podstawie danych Banku Światowego

2 Notowania fob US Gulf

3 Notowania fob Yuzhnyy

4 Notowania fob Vancouver

5 Notowania fob Tunis

Tab. 1. Ceny na rynku nawozów mineralnych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj nawozu	Jedn. miary	Ceny w zł		Dynamika cen %		Relacje 1 kg NPK do:	
		XII 2008	XII 2009	XII 2009 XI 2009	XII 2009 XII 2008	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Saletrzak 28%N	dt	109,52	90,00	100,0	82,2	6,82	8,28
Saletra amonowa 34%N	„	120,96	98,80	99,2	81,7	6,16	7,49
Mocznik 46%N	„	158,60	122,32	99,4	77,1	5,64	6,85
Superfosfat prosty 20% P ₂ O ₅	„	122,44	110,36	98,0	90,1	11,70	14,22
Superfosfat potrójny 40%P ₂ O ₅	„	240,44	191,76	97,3	79,8	10,17	12,36
Fosforan amonu 18%N i 46% P ₂ O ₅	„	296,08	182,00	96,9	61,5	6,03	7,33
Sól potasowa 60%K ₂ O	„	194,72	196,72	99,2	101,0	6,95	8,45
Polifoska 8%N, 24% P ₂ O ₅ , 24% K ₂ O	„	253,36	182,04	98,2	71,9	6,89	8,38
Nawóz trójskładnikowy z dodatkiem mikroelementów 10%N, 20%P, 20%K	„	210,52	175,28	96,9	83,3	7,43	9,04
Wapno tlenkowe 60%CaO	„	68,40	73,52	97,7	107,5	2,60	3,16

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 2. Ceny środków ochrony roślin i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł		Dynamika cen %		Relacje środka do:	
		XII 2008	XII 2009	XII 2009 XI 2009	XII 2009 XII 2008	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Actara 25 WG	40 g	25,29	28,22	100,2	111,6	5,99	7,27
Dursban 480 EC	1 l	42,48	47,63	100,0	112,1	10,10	12,28
Karate Zeon O50 CS	100 ml	22,67	23,09	99,6	101,9	4,90	5,95
Decis 2,5 EC	250 ml	27,32	28,32	99,5	103,7	6,01	7,30
Dithane M-45	1 kg	22,10	33,76	99,6	152,8	7,16	8,70
Zaprawa nasienna „Oxafun T”	0,8 kg	43,45	45,64	100,1	105,0	9,68	11,76
Bravo	1 l	47,17	51,14	100,0	108,4	10,85	13,18
Miedzian 50 EC	1,5 l	52,91	54,14	100,0	102,3	11,48	13,95
Roundup	1 l	47,19	43,84	100,0	92,9	9,30	11,30
Granstar	8 g	20,12	21,16	100,0	105,2	4,49	5,45
Fusilade Forte	1 l	113,70	118,59	100,1	104,3	25,15	30,56
Chwastox extra	1 l	15,55	15,97	99,1	102,7	3,39	4,12
Huzar Pak	300 g	201,51	210,27	99,9	104,3	44,60	54,19
Środek gryzoniobójczy	1 kg	28,43	28,58	100,5	100,5	6,06	7,37

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 3. Ceny środków energii i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł		Dynamika cen %		Relacje nośników do:	
		XII 2008	XII 2009	XII 2009 XI 2009	XII 2009 XII 2008	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Węgiel kamienny	t	698,03	696,63	100,0	99,8	147,75	179,54
Koks opałowy	t	1210,1	947,28	99,9	78,3	200,91	244,14
Benzyna „Euro Super” 95	1 l	3,66	4,29	98,4	117,2	0,91	1,11
Olej napędowy	1 l	3,69	3,80	98,2	103,0	0,81	0,98
Olej opałowy, Ekoterm Plus	1 l	2,5	2,58	98,9	103,2	0,55	0,66
Gaz propan-butan „LPG”	1 l	2,07	2,06	99,0	99,5	0,44	0,53
Olej silnikowy „Sektrol” 20W/40	1 l	11,63	12,02	100,3	103,4	2,55	3,10
Olej silnikowy „Elf” SJ SAE 15W/40	1 l	20,68	20,66	100,0	99,9	4,38	5,32
Smar stały (do łożysk)	0,9 kg	11,05	11,27	99,9	102,0	2,39	2,90
Płyn do chłodziw „Petrygo”	1 l	10,6	10,72	99,5	101,1	2,27	2,76
Energia elektryczna	10 kWh	5,05	5,63	100,0	111,5	1,19	1,45

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 4. Ceny na rynku materiałów budowlanych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł		Dynamika cen %		Relacje materiałów budowlanych do:	
		XII 2008	XII 2009	XII 2009 XI 2009	XII 2009 XII 2008	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Cement	50 kg	24,3	23,04	99,6	94,8	4,89	5,94
Wapno	1 t	495,1	488,07	99,8	98,6	103,51	125,79
Płyta styropianowa PS-E FS 15	1 m ³	140,34	119,55	99,5	85,2	25,36	30,81
Stal płaska (płaskownik)	1 t	3676,41	3003,45	99,4	81,7	637,00	774,09
Rura stalowa ocynkowana 12	1 m	12,24	11,73	99,7	95,8	2,49	3,02
Dwuteownik gruby	1 t	4058,61	3249,21	99,4	80,1	689,12	837,43
Blacha dachowa	1 m ²	31,04	28,94	99,6	93,2	6,14	7,46
Tynk „Atlas”	25 kg	47,7	48,16	100,1	101,0	10,21	12,41
Cegła pełna kl. 15	1 szt.	1,42	1,26	99,2	88,7	0,27	0,32
Okno z PCV 2 skrzydłowe szklane	1 szt.	712,34	695,05	99,5	97,6	147,41	179,14
Tarcica iglasta grubość 19-25 mm	1 m ³	652,17	619,68	100,3	95,0	131,43	159,71
Płyta wiórowa 11-18 mm	1 m ²	27,91	27,47	99,7	98,4	5,83	7,08
Okno drewniane szklane	1 szt.	1474,89	1517,19	101,1	102,9	321,78	391,03
Drzwi płytowe 2000mmx800 zew.	1 szt.	1323,32	1353,99	100,6	102,3	287,17	348,97

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

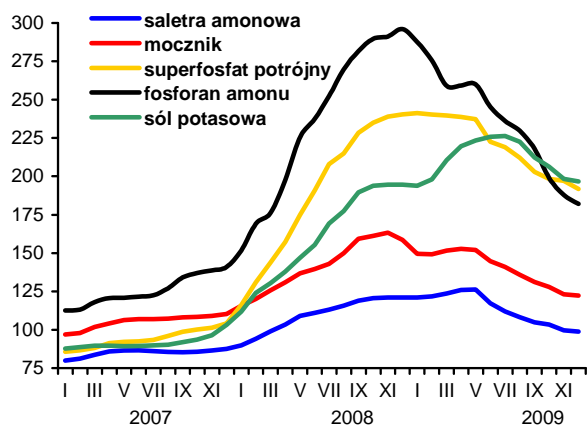
Tab. 5. Ceny jednostkowe maszyn i narzędzi rolniczych oraz relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Ceny w zł		Dynamika cen %		Relacje środków mech. do:	
	XII 2008	XII 2009	XII 2009 XI 2009	XII 2009 XII 2008	pszenicy dt	żyw. wiep. dt
Kombajn zbożowy TC 5050	317346,63	331564,95	100,0	104,5	703,21	854,55
Kombajn do ziemniaków	59134,83	64864,11	99,9	109,7	137,57	167,18
Samochód dostawczy	68773,50	67711,31	100,0	98,5	143,61	174,51
Rozrzutnik obornika 1-osiowy	20291,73	22020,34	101,0	108,5	46,70	56,75
Siewnik zbożowy 25 redlic	16158,44	16621,12	100,1	102,9	35,25	42,84
Ciągnik „Ursus” 5314	104189,83	104546,79	99,9	100,3	221,73	269,45
Ciągnik 90 kW	159549,78	159138,47	100,5	99,7	337,52	410,15
Przyczepa do ciągnika samowładowcza	27708,61	30384,34	100,6	109,7	64,44	78,31
Kopaczka elewatorowa	12041,07	12292,85	100,7	102,1	26,07	31,68
Agregat uprawowy do siewnika	14542,55	13971,1	99,8	96,1	29,63	36,01
Kosiarka rotacyjna 1650 mm	5655,64	5941,67	100,0	105,1	12,60	15,31
Gleboğrafzarka	5568,30	5779,77	100,1	103,8	12,26	14,90
Prasa zbierająca wysokiego zgniotu	37826,35	39094,73	100,0	103,4	82,92	100,76
Opryskiwacz 300 l	2862,09	3038,52	103,1	106,2	6,44	7,83
Agregat uprawowy (kultywator i wał strun.)	5322,90	5509,93	99,9	103,5	11,69	14,20
Rozsiewacz nawozów	1624,29	1739,46	98,9	107,1	3,69	4,48
Sadzarka 2 rzędowa	2752,51	2858,65	104,6	103,9	6,06	7,37
Pług 3 skibowy	4531,48	4997,03	102,2	110,3	10,60	12,88
Kultywator 2,1-2,8 m	2004,98	2050,22	99,7	102,3	4,35	5,28
Dojarka 2 konwie ^a	8259,15	8159,3	100,0	98,8	17,30	77,80
Dojarka z rurociągiem ^a	48304,94	49014,40	99,4	101,5	103,95	467,38
Schładzarka do mleka 500 l ^a	16736,45	17650,31	100,0	105,5	37,43	168,31

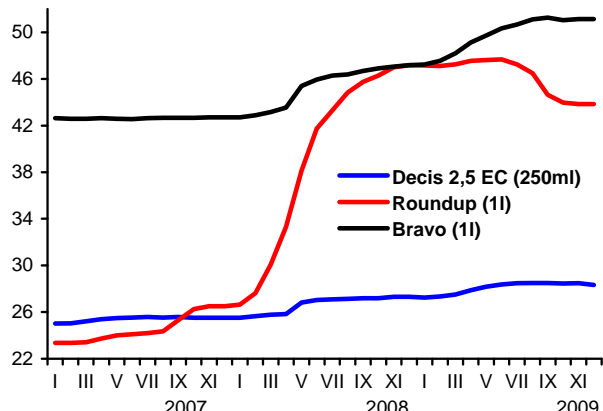
^a zamiast żywca wieprzowego przyjęto mleko w hl.

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

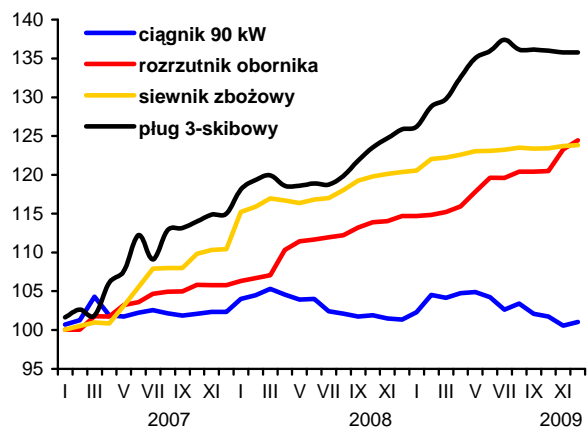
Rys. 1. Ceny wybranych nawozów mineralnych (zł/dt)

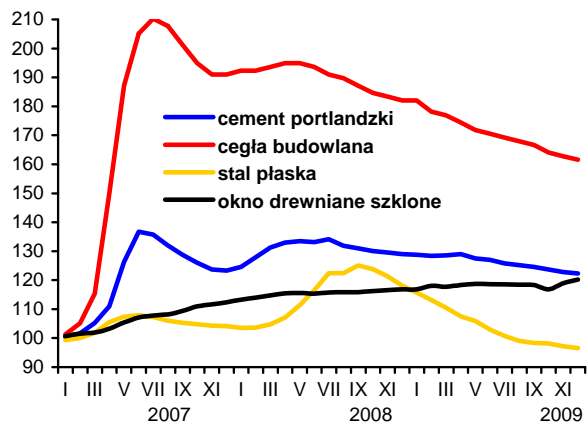
Rys. 2. Ceny wybranych środków ochrony roślin (zł)

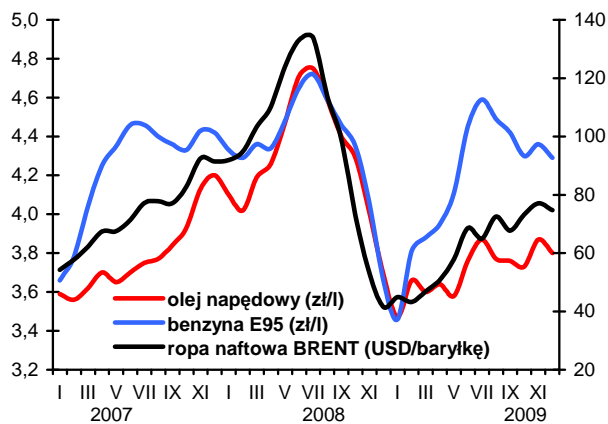
Rys. 3. Dynamika cen wybranych maszyn rolniczych (XII 2006=100)

Rys. 4. Dynamika cen wybranych materiałów budowlanych (XII 2006=100)

Rys. 5. Ceny oleju napędowego i benzyny E95 w Polsce oraz światowe ceny ropy naftowej

Rys. 5. Ceny nawozów mineralnych na światowych rynkach (USD/t) według danych Banku Światowego

